תלמוד ירושלמי דמאי

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: הַקַּלִּים שֶׁבִּדְמַאי הַשִּׁיתִּין וְהָרִימִּין וְהָעֲזָרְדִין וּבְנוֹת שׁוּחַ וּבְנוֹת שְׁקֵמָה וְנוֹבְלוֹת הַתְּמָרָה וְהַגּוּפְנָן וְהַנִּצְפֶּה. וּבִיהוּדָה הָעוֹג וְהַחוֹמֶץ וְהַכּוּסְבָּר. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כָּל הַשִּׁיתִּים פְּטוּרוֹת חוּץ מִשֶּׁל דְּיֵפְרָא. וְכָל הָרִימִּין פְּטוּרִין חוּץ מֵרִימֵי שִׁיקְמָנָה. וְכָל בְּנוֹת שְׁקֵמָה פְּטוּרוֹת חוּץ מִשֶּׁל הַמְּסוּטָפוֹת.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן לְפִי שֶׁרוֹב הַמִּינִין הַלָּלוּ אֵין בָּאִין אֶלָּא מִן הַהֶבְקֵר לְפִיכָךְ מָנוּ אוֹתָן חֲכָמִים.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר לֹא שָׁנוּ אֶלָּא דְּמַאי אֲבָל וַדַּאי חַיָּבִין. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לָא שַׁנְיָיא בֵּין דְּמַאי בֵּין וַדַּאי פְּטוּרִין. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי יוֹחָנָן. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא דְּמַאי הָא וַדַּאי חַיָּבִין. אָמַר רִבִּי לָא לְפִי שֶׁבְּכָל מָקוֹם וּמָקוֹם לֹא חָשִׁיב אֶלָּא דְּמַאי וְהָכָא לֹא אַתְינָן אֶלָּא וַדַּאי.

מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן מִגּוֹזִב וּלְהַלָּן פָּטוּר מִן הַדְּמַאי. שַׁנְיָיא הִיא מִגּוֹזִב לְהַלָּן בֵּין דְּמַאי בֵּין וַדַּאי. אוֹף הָכָא לָא שַׁנְיָיא בֵּין דְּמַאי בֵּין וַדַּאי.

מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. אִם הָיוּ נִשְׁמָרִין חַיָּבִין עִקָּרָן לֹא מִן הַהֶבְקֵר הֵן בָּאִין. פָּתַר לָהּ אַחַר רוֹב מְשַׁמְּרִין. אִתְא חֲמֵי אִם רוֹב מְשַׁמְּרִין דִּבְרֵי הַכֹּל חַיָּבִין בֵּין דְּמַאי בֵּין וַדַּאי. אִם אֵין רוֹב מְשַׁמְּרִין דִּבְרֵי הַכֹּל פְּטוּרִין בֵּין דְּמַאי בֵּין וַדַּאי. מֻחְזָקָה עַל מֻחְזָקָה לֵית יָכִיל דְּתַנֵּינָן מֻחְזָקָה עַל מֻחְזָקָה דְּמַאי. אָמַר רִבִּי זְעִירָא לֹא סוֹף דָּבָר הַקַּלִּים שֶׁבִּדְמַאי אֶלָּא אֲפִילוּ דְּמַאי עַצְמוֹ.

תַּנֵּי נִכְנַס לְעִיר שֶׁרוּבָּהּ גּוֹיִם סָפֵק רוֹב מְשַׁמְּרִין סָפֵק אֵין רוֹב מְשַׁמְּרִין דִּבְרֵי הַכֹּל חַיָּבִין בֵּין דְּמַאי בֵּין וַדַּאי. נִכְנַס לְעִיר שֶׁרוּבָּהּ יִשְׂרָאֵל סָפֵק רוֹב מְשַׁמְּרִין סָפֵק אֵין רוֹב מְשַׁמְּרִין דִּבְרֵי הַכֹּל פְּטוּרִין בֵּין דְּמַאי בֵּין וַדַּאי. סָפֵק רוֹב גּוֹיִם סָפֵק רוֹב יִשְׂרָאֵל סָפֵק רוֹב מְשַׁמְּרִין סָפֵק אֵין רוֹב מְשַׁמְּרִין מַחְלוֹקֶת רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ.

אֵילּוּ הֵן הַשִּׁיתִּים. רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּרִיהּ דְּרִבִּי אַבַּי אָמַר. אֵילּוּ שֶׁהֵן יוֹצְאוֹת מִתַּחַת הֶעָלִין.

הַבְּכוֹרוֹת וְהַמְּסוּיָּפוֹת הֲרֵי אֵילּוּ פְּטוּרוֹת. וְאֵילּוּ הֵן הַבְּכוֹרוֹת עַד שֶׁלֹּא הוֹשִׁיב שׁוֹמֵר. וּבְשׁוֹמֵר הַדָּבָר תָּלוּי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֶׁאֵין בָּהּ כְּדֵי טַפְּילַת שׁוֹמֵר. אֵילּוּ הֵן הַמְּסוּיָּפוֹת מְשֻׁיְּקְפְּלוּ הַמְּקְצוֹעוֹת. רִבִּי לְעַיי אָמַר מִשּׁוּם רִבִּי לְיֵעֶזֶר הַבְּכוֹרוֹת הֲרֵי אֵילּוּ חַיָּבוֹת מִפְּנֵי שֶׁהֵן בְּחֶזְקַת מִשְׁתַּמְּרוֹת. רִבִּי יוֹסֵי בֵּין חַלְפוּתָא אָמַר הַשִּׁיתִּין שֶׁבְּצִיפֳּרִין הֲרֵי אֵילּוּ חַיָּבוֹת מִפְּנֵי שֶׁהֵן בְּחֶזְקַת מִשְׁתַּמְּרוֹת.

נִסְתַּיְּפוּ הַתְּאֵנִים וְהוּא מְשַׁמֵּר שָׁדֵהוּ מִפְּנֵי עֲנָבִים. עֲנָבִים וְהוּא מְשַׁמֵּר שָׁדֵהוּ מִפְּנֵי הַיֶּרֶק אִם נִכְנַס הוּא הַפּוֹעֵל וּבַעַל הַבַּיִת מַקְפִּיד עָלָיו אֲסוּרוֹת מִשּׁוּם גֶּזֶל. עוּלָּא בַּר יִשְׁמָעֵאל בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי וְרִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי יְהוּדָה נִכְנְסוּ לוֹכַל בְּמְסוּיָּפוֹת וְצָוַוח בָּהֶן הַשּׁוֹמֵר וּמָשָׁךְ רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי יוּדָה אֶת יָדָיו. אָמַר לוֹ רִבִּי אֲכוֹל שֶׁבְּבָר נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מֵהֶן. רִבִּי יוֹחָנָן בְּעֵי צָווח וְאַתְּ אָמַר הָכֵן. אָמַר רִבִּי יוֹנָה יְאוּת הוּא מַקְשֵׁי. וְהָא מַתְנִיתָא פְלִיגָא הַסִּיאָה וְהָאֲזוֹב וְהַקּוּרְנִית שֶׁבְּחָצֵר אִם הָיוּ נִשְׁמָרִין חַיָּבִין. הָא בְּגִינָּה אֲפִילוּ נִישְׁמָרִין פְּטוּרִין. תַּמָּן יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ הֲרֵי כָּל הָעוֹלָם כּוּלּוֹ לְפָנֶיךָ בְּרַם הָכָא כַּלְכָּלָה אַחַת הִיא וַאֲנִי מְשַׁמֶּרֶת לְבַעַל מְלַאכְתִּי.

תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי יוּדָה הַנּוֹבְלוֹת הַנִּמְכָּרוֹת עִם הַתְּמָרִים הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרוֹת. מַה שְׁתֵּי קוּפּוֹת זוּ בְצַד זוּ אוֹ זוּ עַל גַּבֵּי זוּ וְלָא שַׁנְיָיא הִיא זוּ בְצַד זוּ הִיא זוּ עַל גַּבֵּי זוּ. אֶלָּא כִּי נָן קַיְימִין בְּמְעֹרָבוֹת בְּשֶׁהִטִּילוּ שְׂאוֹר אוֹ בְּשֶׁלֹּא הִטִּילוּ שְׂאוֹר. רִבִּי מָנָא אָמַר בְּשֶׁהִטִּילוּ שְׂאוֹר אֲנָן קַיְימִין. אִם בְּשֶׁהִטִּילוּ שְׂאוֹר בִּפְנֵי עַצְמָן יְהוּ חַיָּבוֹת. לֵית יָכִיל דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מִפְּנֵי שֶׁרוֹב הַמִּינִין הָאֵילּוּ אֵינָן בָּאִין אֶלָּא מִן הַהֶבְקֵר לְפִיכָךְ מָנוּ אוֹתָן חֲכָמִים. רִבִּי חֲנִינָא אָמַר בְּשֶׁלֹּא הִטִּילוּ שְׂאוֹר אֲנָן קַיְימִין. אִם בְּשֶׁלֹּא הִטִּילוּ שְׂאוֹר אֲנָן קַיְימִין אֲפִילוּ בִּמְעוֹרָבוֹת יְהוּ פְּטוּרוֹת. לֵית יָכִיל דְּתַנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּי רִבִּי יוֹסֵי אָמַר מִשּׁוּם אָבִיו אֶשְׁכּוֹל שֶׁבִּיכֵּר בּוֹ גַּרְגִּר יְחִידִי כּוּלּוֹ חִיבּוּר לְמַעְשְׂרוֹת. רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן אָמַר רִבִּי זְעִירָא וְרִבִּי הִילָא חַד אָמַר כְּהֶדְיֵן וְחַד אָמַר כְּהֶדְיֵן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא כִדְבָרֵי זֶה וְלֹא כִדְבָרֵי זֶה אֶלָּא אֶת שֶׁהִטִּילוּ שְׂאוֹר חַיָּבוֹת וְאֶת שֶׁלֹּא הִטִּילוּ שְׂאוֹר פְּטוּרוֹת.

וְהַגּוּפְנָן שֶׁמֵּירָה. מַה בֵּין בִּיהוּדָה בֵּין בַּגָּלִיל. מִן מַה דְּמַתְלִין לָהּ מְתַל בְּגָלִילָא. שׁוֹמֵרָה שְׁמַר מָרָה מִן מְתַל לָךְ עִם תַּבְלָיֵיא. הָדָא אָמְרָה בְּגָלִיל פָּטוּר וּבִיהוּדָה חַיָּב.

כּוּסְבָּרָה כּוּסְבָּרְתָּא. מַה בֵּין בִּיהוּדָה בֵּין בַּגָּלִיל. מִן מַה דְּמַתְלִין לָהּ מְתַל בִּדְרוֹמָה. כּוּסְבָּרָה כּוּסְבָּרְתָּה מִן מְתַלִּיךְ עִם תַּבְלָיֵיא. הָדָא אָמְרָה בְּגָלִיל חַיֶּבֶת וּבִיהוּדָה פְּטוּרָה.

תַּנֵּי אָמַר רִבִּי יוּדָה בָּרַאשׁוֹנָה הָיָה חוֹמֶץ שֶׁבִּיהוּדָה פָּטוּר מִן הַמַּעְשְׂרוֹת. שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין יַיִן בְּטָהֳרָה לִנְסָכִים וְלֹא הָיָה מַחְמִיץ וְהָיוּ מְבִיאִין מִן הַתֶּמֶד. וְעַכְשָׁיו שֶׁהַיַּיִן מַחְמִיץ חַיָּב. מֵחֳלָפָה שִׁיטָּתִיהּ דְּרִבִּי יוּדָה דְּתַנֵּינָן תַּמָּן הַמִּתַּמֵּד וְנָתַן מַיִם בְּמִידָּה וּמָצָא כְדֵי מִידָּתוֹ פָּטוּר. וְרִבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּיב. וְכָא הוּא אָמַר הָכֵן. אָמַר רִבִּי לָא בָּרַאשׁוֹנָה הָיוּ עֲנָבִים מְרוּבּוֹת וְלֹא הָיוּ חַרְצָנִים חֲשׁוּבוֹת וְעַכְשָׁיו שֶׁאֵין עֲנָבִים מְרוּבּוֹת חַרְצָנִים חֲשׁוּבוֹת.

רִבִּי הוּנָא אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה בְּעֵי לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. וְיִרְבּוּ כָל הָרִימִּין עַל רִימֵי שִׁיקְמָא וְיִהְיוּ פְּטוּרִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי תִּיפְתָּר בְּמָקוֹם שֶׁרוֹב מְשַׁמְּרִין. רִבִּי יוֹסֵי בְּרִבִּי בְּעֵי וְאֵין כָּל הָעוֹלָם כּוּלּוֹ לְפָנָיו וְיִרְבּוּ כָל הָרִימִּין שֶׁבָּעוֹלָם עַל רִימֵי אוֹתוֹ הַמָּקוֹם וְיִהְיוּ פְּטוּרִין.

ב משנה: הַדְּמַאי אֵין לוֹ חוֹמֶשׁ וְאֵין לוֹ בִּיעוּר וְנֶאֱכָל לְאוֹנֶן וְנִכְנָס לִירוּשָׁלַם וְיוֹצֵא וּמְאַבְּדִין אֶת מִיעוּטוֹ בַּדְּרָכִים וְנוֹתְנוֹ לְעַם הָאָרֶץ וְאוֹכְלוֹ כְּנֶגְדּוֹ וּמְחַלֵּל אוֹתוֹ כֶּסֶף עַל כֶּסֶף וּנְחוֹשֶׁת עַל נְחוֹשֶׁת כֶּסֶף עַל נְחוֹשֶׁת וּנְחוֹשֶׁת עַל הַפֵּירוֹת וּבִלְבַד שֶׁיַּחֲזוֹר וְיִפְדֶּה אֶת הַפֵּירוֹת דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יֵעָלוּ הַפֵּירוֹת וְיֵאָכְלוּ בִּירוּשָׁלַם.

הלכה: לֹא כְיוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל הֶעֱבִירָן הוֹדָיִית הַמַּעֲשֵׂר. הֶעֱבִירָן שֶׁלֹּא יִתְעַדּוּ. הָא לְבָעֵר צָרִיךְ לְבָעֵר וּבְוַדַּאי. אֲבָל בַּדְּמַאי אֵינוֹ צָרִיךְ לְבָעֵר.

תַּנֵּי נֶאֱכַל בָּאֲנִינָה וְאֵינוֹ נֶאֱכַל בְּטוּמְאָה. מַה בֵּין אֲנִינָה וּמַה בֵּין טוּמְאָה. אָמַר רַב נַחְמָן טוּמְאָה מְצוּיָה אֲנִינָה אֵינָהּ מְצוּיָה. גָּזְרוּ עַל דָּבָר שֶׁהוּא מָצוּי וְלֹא גָּזְרוּ עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מָצוּי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אֲפִילוּ כְּסָפֵק טֵבֶל לֹא עָשׂוּ אוֹתוֹ. אִילּוּ בְּסָפֵק טֵבֶל נִיתְקַן מַחְמַת שֶׁנֵּי סָפֵק לֹא נִיתְקַן שֶׁמָּא אֵינוֹ אָסוּר לְאוֹנֶן. בְּרַם הָכָא מוּתָּר לְאוֹנֶן.

תַּמָּן תַּנֵּינָן הַתְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵן. אָמַר רִבִּי זְעִירָא תַּמָּן תַּנֵּינָן תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי. בְּרַם הָכָא מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁל דְּמַאי. אָמַר רִבִּי אִימִּי אֵין הַמִּשְׁנָה הַזֹּאת יוֹצֵא יְדֵי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי. מַהוּ כְדוֹן תַּמָּן רִבִּי מֵאִיר בְּרַם הָכָא רַבָּנִין. רִבִּי זְעִירָא אָמַר בְּשֵׁם רַבָּנִין בְּדֵין הָיָה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי שֶׁלֹּא יַפְרִישׁ עָלֶיהָ חוֹמֶשׁ וְלָמָּה אָמְרוּ שֶׁיַּפְרִישׁ מִפְּנֵי גְּדֵירָהּ שֶׁאִם אַתְּ אוֹמֵר לוֹ שֶׁלֹּא יַפְרִישׁ אַף הוּא אֵינוֹ נוֹהֵג בָּהּ בְּקְדוּשָּׁה. כְּדוֹן הָיָה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁל דְּמַאי שֶׁיַּפְרִישׁ עָלָיו חוֹמֶשׁ וְלָמָּה אָמַר שֶׁלֹּא יַפְרִישׁ מִפְּנֵי גְּדֵירוֹ שֶׁאִם אוֹמֵר אַתְּ לוֹ שֶׁיַּפְרִישׁ אַף הוּא אֵינוֹ מַפְרִישׁ כָּל עִיקָּר.

רִבִּי בּוּן בַּר חִייָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי לָא לָמָּה לִי דְמַאי אֲפִילוּ וַדַּאי. לָמָּה לִי מִיעוּט אֲפִילוּ רוֹב. וְלֹא כֵן תַּנֵּי אֵין מְבִיאִין תְּרוּמָה מִן הַגּוֹרֶן לָעִיר וְלֹא מִן הַמִּדְבָּר לִיישׁוּב אֶלָּא אִם כֵּן הָיְתָה בְּמָקוֹם שֶׁהָיְתָה גְּרָרָתָהּ מֻבְיאָה וְנוֹטֵל דָּמִים מִן הַשֶּׁבֶט. אָמַר לֵיהּ וְאֵינוֹ מְצָוֶה לְהָשִׁיב אֲבֵידָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מִצְוָה הִוא לְהָשִׁיב אֲבֵידָה בִּדְבַר מוּעָט. וְאֵינוֹ מִצְוָה לְהָשִׁיב אֲבֵידָה בִּדְבַר מְרוּבֶּה. וּבְוַדַּאי אֲבָל בִּדְמַאי אֵינוֹ מִצְוָה לְהָשִׁיב אֲבֵידָה. דְּתַנֵּינָן וּמְאַבְּדִין אֶת מִיעוּטוֹ בַּדְּרָכִים. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁאֵין בְּיָדוֹ מָעוֹת. הָיוּ בְיָדוֹ מָעוֹת רִבִּי נִיחוּמֵי בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָא בַּר בָּא אָמַר (אַבָּא) הָיוּ מָעוֹת בְּדִיסַקְיָא וְלֹא הָיָה מְחַלְּלוֹ. אַתְיָא דְּרִבִּי חִייָא בְּרִבִּי וָוא כְּרִבִּי זְעִירָא וּדְרִבִּי אָחָא כְּרִבִּי אִמִּי.

דְּבֵי רִבִּי יַנַּאי אָמְרֵי פָּחוֹת מֵאֹכֶל מוּתָּר לְאַבֵּד בְּפָרוּס אֲבָל בְּשָׁלֵם עַד כִּגְרוֹגֶרֶת. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹצָדָק בְּשָׁלֵם עַד כִּגְרוֹגֶרֶת בְּפָרוּס אֲפִילוּ כַּמָּה מוּתָּר. מַה פְלִיגִין. רִבִּי מָנָא אָמַר לֹא פְלִיגִין. דְּבֵי רִבִּי יַנַּאי אָמְרֵי פָּחוֹת מֵאוֹכֶל מוּתָּר לְאַבֵּד בְּפָרוּס אֲבָל בְּשָׁלֵם עַד כִּגְרוֹגֶרֶת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹצָדָק בֵּין בְּפָרוּס בֵּין בְּשָׁלֵם עַד כִּגְרוֹגֶרֶת.

רִבִּי הוֹשַׁעְיָא בְּעִי מָהוּ לְאַבֵּד כָּל שֶׁהוּא וּלְאַבֵּד. וְנוֹתְנוֹ לְעַם הָאָרֶץ לוֹכַל כְּנֶגְדּוֹ בְּדַמַּאי. הָא בְּוַדַּאי לֹא שֶׁאֵין מוֹסְרִין וַדַּאי לְעַם הָאָרֶץ.

ג משנה: הַלּוֹקֵחַ לְזֶרַע וְלִבְהֵמָה קֶמַח לְעוּרוֹת וְשֶׁמֶן לְגֵר שֶׁמֶן לָסוּךְ בּוֹ אֶת הַכֵּלִים פָּטוּר מִן הַדְּמַאי. מִן גִּזִּיב וּלְהַלָּן פָּטוּר מִן הַדְּמַאי. חַלַּת עַם הָאָרֶץ וְהַמְּדוּמָע וְהַלָּקוּחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שְׁנִיָּי מְנָחוֹת פְּטוּרִין מִן הַדְּמַאי. וְשֶׁמֶן עָרֵב בֵּית שַׁמַּאי מְחַיְּבִין וּבֵית הִלֵּל פּוֹטְרִין.

הלכה: מִכֵּיוָן שֶׁלְּקָחוֹ לְזֶרַע לֹא שַׁנְיָא הִיא דָּבָר שֶׁגִּזְרוּ כָּלָה הִיא דָּבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן וְתַנֵּי כֵן לְקָחָן לְזֶרַע וְחִישֵּׁב עֲלֵיהֶן לַאֲכִילָה בָּאִין מַחֲשָׁבָה. לְקָחָן לַאֲכִילָה וְחִישֵּׁב עֲלֵיהֶן לְזֶרַע לֹא הַכֹּל מִמֶּנּוּ.

תַּנֵּי אֵין זוֹרְעִין טֵבֶל וְלֹא מְחַפִּין טֵבֶל אֲבָל מְחַפִּין עִם הַגּוֹי טֵבֶל. הַשּׁוֹכֵחַ וְזָרַע טֵבֶל פָּטוּר שֶׁכְּבָר אָבַד. בְּדָבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהִתְלַקֵּט אֲבָל בְּדָבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִתְלַקֵּט קוֹנְסִין אוֹתוֹ שֶׁיְּלַקֵּט אוֹתוֹ בְּלֹא צֶמַח. אֲבָל אִם צוֹמֵחַ נַעֲשֶׂה כְּדָבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהִתְלַקֵּט.

אָמְרוּ רִבִּי יוֹחָנָן כַּד הֲוָה אָכַל אֲפִילוּ קוֹפֶד אֲפִילוּ בֵּיעָה הֲוָה מְתַקֵּן. אָמְרוּ לֵיהּ תַּלְמִידוֹי לֹא כֵן אִילְפָן רִבִּי עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר אֶת כָּל תְּבוּאַת זַרְעֶךָ. דּוּ חֲשַׁשׁ לַמַּשְׁקִין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן.

רִבִּי יִרְמְיָה שְׁלַח לְרִבִּי זְעִירָא חָדָא מְסָאנָא דִתְאֲנִים דְּלָא מְתַקְּנָא. וַהֲוָה רִבִּי יִרְמְיָה סָבַר מֵימַר מַה רִבִּי זְעִירָא מֵיכוּל דְּלָא מְתַקְּנָא. וַהֲוָה רִבִּי זְעִירָא סָבַר מֵימַר מַה אֵיפְשַׁר דְּרִבִּי יִרְמְיָה מְשַׁלְּחָה לִי מִילָּא דְּלָא מְתַקְּנָא. מַה בֵּין דֵּין לְדֵין אִיתְכְּלַת טְבֵל. לְמָחָר קָם עִימֵּיהּ אָמַר לֵיהּ הַהִיא מְסָנְתָא דִּשְׁלַחְתְּ לִי אֶתְמֹל מְתַקְּנָא חֲנָת. אָמַר לֵיהּ אָמְרִית מַה רִבִּי זְעִירָא מֵיכוּל מִילָּה דְּלָא מִיתַּקְּנָה. אָמַר לֵיהּ אוּף אֲנָא אָמְרִית כֵּן הֲוָה רִבִּי יִרְמְיָה מְשַׁלְּחָה לִי מִילָּה דְּלָא מְתַקְּנִיהּ. רִבִּי אַבָּא בַּר זְמִינָא בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא אָמַר אֵין הֲווֹן קַדְמָאֵי בְּנֵי מַלְאָכִים אֲנָן בְּנֵי נַשׁ. וְאֵין הֲווֹן בְּנֵי נַשׁ אֲנָן חֲמָרִין. אָמַר רִבִּי מָנָא בְּהַהִיא שַׁעֲתָא אָמְרִין אֲפִילוּ לַחֲמָרְתֵּיהּ דְּרִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר לָא אִידְמִינָן.

חֲמָרְתֵּיהּ דְּרִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר גְּנָבוּנָהּ לִיסְטֵי בְּלִילְיָא עָבְדַת טְמוּרָה גַּבּוֹן תְּלָתָא יוֹמִין דְּלָא טַעֲמָא כְּלוּם. בָּתַר תְּלָתָה יוֹמִין אִיתְמַלְכוּן מַחֲזָרְתָהּ לְמָרָהּ. אָמְרִין נִישְׁלְחִינָהּ לְמָרָהּ דְּלָא לִימוֹת לְגַבָּן וְתִיסְרֵי מְעָרְתָא. אַפְקוּנָהּ. אָזְלַת וְקָמַת עַל תּוּרְעַת דְּמָרָהּ שׁוּרַיִית מְנַהֲקָה אֲמַר לוֹן פּוֹתְחוּן לַהֲדָא עֲלִיבְתָּא דְּאִית לָהּ תְּלָתָא יוֹמִין דְּלָא טְעִימַת כְּלוּם. פָּתְחוּן לָהּ וַעֲלַת לָהּ. אֲמַר לוֹן יְהָבוּן לָהּ כְּלוּם תֵּיכוּל. יְהָבוּן קוֹמָהּ שָׁעֲרִין וְלָא בְעִית מֵיכוּל. אָמְרוּ לֵיהּ רִבִּי לָא בְעִית

מֵיכוּל. אֲמַר לוֹן מְתַקְּנִן אינוּן. אָמְרוּ לֵיהּ אִין. אֲמַר לוֹן וַאֲרִימִיתֵן דְּמֵיָין. אָמְרוּ לֵיהּ וְלֹא כֵן אִילְפָן רִבִּי הַלּוֹקַח לְזֶרַע לִבְהֵמָה קֶמַח לְעוּרוֹת שֶׁמֶן לְגֵר שֶׁמֶן לָסוּךְ בּוֹ אֶת הַכֵּלִים פָּטוּר מִן הַדְּמַאי. אֲמַר לוֹן מַה נִיעֲבִיד לְהָדָא עֲלִיבְתָּא דְּהִיא מַחְמְרָה עַל גַּרְמָהּ סַגִּין. וַאֲרִימוּן דְּמֵיָין וָאָכְלָת.

תְּרֵין מִסְכִּינִין אַפְקְדוּן תְּרִין סְאִין דִּשְׁעָרִין גַּבֵּי רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר זַרְעוֹן וְחַצְּדוֹן. וַאֲעַלוּן בְּעָיְין מֵיסַב שְׁעָרֵיהוֹן. אֲמַר לוֹן אַייתוּן גַּמְלָיָא וַחֲמָרָיָא וּסְבוּן שְׁעָרֵיהוֹן.

רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר אֲזַל לְחַד אֲתַר אֲתוֹן לְגַבֵּיהּ אָמְרוּ לֵיהּ עַכְבָּרְיָא אֲכַל עִיבּוּרָן. גְּזַר עֲלֵיהוֹן וְצַמְתּוּן שָׁרוּן מְצַפְצְפִין אֲמַר לוֹן יָדְעִין אַתּוּן מַה אִינּוּן אָמְרִין אָמְרוּ לֵיהּ לָא. אֲמַר לוֹן אָמְרִין דְּלָא מְתַקְּנָא. אָמְרוּ לֵיהּ עוֹרְבָן וְעָרְבוֹן וְלֹא אַנְפּוּן.

מַרְגְּלִי מִן דְּמַלְכָּא סָרְקְיָא נָפְלַת וּבָלְעַת חַד עַכְבָּר. אֲתָא לְגַבֵּי רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר אֲמַר לֵיהּ מִן אָנָא חֲבַר. אֲמַר לֵיהּ לִשְׁמָךְ טָבָא אָתִית. גְּזַר עֲלֵיהֶן וְצַמְתּוּן. חָמָא חַד מְגַבַּע וַאֲתֵי אֲמַר גַּבֵּי הָהֵן נִיהוּ וּגְזַר עֲלוֹי וּפְלָטָהּ.

רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר אֲזַל לְחַד אֲתַר אֲתוֹן לְגַבֵּיהּ אָמְרוּן לֵיהּ לֵית מַבּוּעָן מְסַפֵּק לַן. אֲמַר לוֹן דִּילְמָא לָא אַתּוּן מְתַקְּנִן. אָמְרוּ לֵיהּ עוֹרְבָן וְעָרְבוֹן וְאַסְפֵּק לְהוֹן.

רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר הֲוָה אָזִיל לְבֵית וַועַד וַהֲוָה גִּינֵיי גִּבְיר. אֲמַר לֵיהּ גִּינֵיי גִּינֵיי מַה אַתְּ מְנַע לִי מִן בֵּית וַועֲדָה וּפְלַג קוֹמוֹי וַעֲבַר. אָמְרוּ לֵיהּ תַּלְמִידָיו יָכְלִין אֲנָן עָבְרִין. אֲמַר לוֹן מַאן דִּידַע בְּנַפְשֵׁיהּ דְּלָא אָקִיל לְבַר נַש מִן יִשְׂרָאֵל מִן יוֹמוֹי יַעֲבוֹר וְלָא מְנַגְּהָה.

רִבִּי בָּעֵא מִישְׁרֵי שְׁמִיטְתָא סְלַק רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר לְגַבֵּיהּ. אֲמַר לֵיהּ מַה עִיבּוּרָיָא עֲבִידִין. אֲמַר לֵיהּ עוּלְשִׁין יָפוֹת. מַה עִיבּוּרָיָא עֲבִידִין. אֲמַר לֵיהּ עוּלְשִׁין יָפוֹת. וְיַדַּע רִבִּי דְּלֵית הוּא מַסְכְּמָא עִימֵּיהּ. אֲמַר לֵיהּ מִישְׁגַּח רִבִּי מֵיכוּל עִימִּין צִיבְחַד פְּטָל יוֹמָא דֵין. אֲמַר לוֹן אִין. מִי נְחִית חֲמָא מוּלָוותָא דְּרִבִּי קַיְימִין. אֲמַר כָּל אִילֵּין יְהוּדָאֵי זְנִין אִיפְּשַׁר דְּלָא חֲמֵי סְבַר אַפּוֹי מִן כְּדוֹן. אָזְלוּן וְאָמְרוּן לְרִבִּי שְׁלַח רִבִּי בְּעֵי מְפַיְיסָתֵיהּ. מָטוּן בֵּיהּ גַּבֵּי קַרְתֵּיהּ אֲמַר בְּנֵי קַרְתֵּיהּ קוֹרְבִין לִי וְנָחְתוּ בְּנֵי קַרְתָּא וְאַקְפוּן עֲלוֹי. אֲמַר לוֹן רִבִּי בְּעֵי מְפַיְיסָתֵיהּ. שַׁבְקוּנֵיהּ וַאֲזוּל לוֹן. אֲמַר בְּנֵי דִידִי קוּרְבִין לִי. נָחְתַת אִישְׁתָּא מִן שְׁמַיָּא וְאַקְפַת עֲלוֹי. אָזְלוּן אָמְרוּן לְרִבִּי אֲמַר הוֹאִיל וְלֹא זְכִינָן נִישְׁבַּע מִינֵיהּ בְּעָלְמָא הָדֵין נִיזְכֵּי נִישְׁבַּע מִינֵיהּ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי.

רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן מַעֲשֶׂה בְּחָסִיד אֶחָד שֶׁהָיָה חוֹפֵר בּוֹרוֹת שִׂיחִין וּמְעָרוֹת לָעוֹבְרִים וְלַשָּׁבִים. פַּעַם אַחַת הָיְתָה בְתוֹ עוֹבֶרֶת לִינָּשֵׂא וּשְׁטָפָהּ נָהָר. וַהֲווֹן כָּל עַמָּא עָלְלִין לְגַבֵּיהּ בְּעָיְין מְנַחֲמָתֵיהּ וְלָא קָבֵיל עֲלוֹי מִתְנַחֲמָה. עֲאַל רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר לְגַבֵּיהּ בְּעֵי מְנַחֲמָתֵיהּ וְלָא קָבֵיל עֲלוֹי מִתְנַחֲמָה. אֲמַר לוֹן דֵּין הוּא חָסִידְכוֹן. אָמְרוּ לֵיהּ רִבִּי כָּךְ וְכָךְ הֲיָה עוֹשֶׂה כָּךְ וְכָךְ אִירְעוֹ. אֲמַר אִיפְּשַׁר שֶׁהָיָה מְכַבֵּד אֶת בּוֹרָאוֹ בְּמַיִם וְהוּא מְקַפְּחוֹ בְּמַיִם. מִיַּד נָפְלָה הַבָּרָה בְּעִיר בָּאת בְּתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ. אִית דְּאָמְרֵי בְּסִיכְתָא אִיתְעָרְיַת. וְאִית דְּאָמְרֵי מַלְאַךְ יָרַד בִּדְמוּת רִבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר וְהִצִּילָהּ.

רִבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא הֲוָה יְתִיב אָכִיל בְּלֵילֵי שַׁבָּת פְּחַת פְּתוֹרָא קוֹמוֹי. אָמְרוּ לֵיהּ מַהוּ כֵן. אָמַר לֵיהּ תַּבְלִין שָׁאַלְתִּי מִשְׁכֵּינָתִי וְלָא עִישַּׁרְתִּיו. וְהִזְכִּיר תִּינָּיֵן וְעָלָה הַשּׁוּלְחָן מֵאֵילָיו.

רִבִּי טַרְפוֹן הֲוָה יְתִיב אָכִיל וּנְפַל פִּיתּוֹתָא מִינֵיהּ. אָמְרוּ לֵיהּ מַהוּ כֵן. אָמַר לֵיהּ קוֹרְדּוֹם שָׁאַלְתִּי וְעָשִׂיתִי עַל גַּבָּיו טָהוֹרוֹת.

יַיִן לְמוּרֵייס וְיַיִן לַאֲלוֹנְטִית קְטָנִיּוֹת לַעֲשׂוֹתָן טְחִינִין חַיָּבִין בִּדְמַאי וְאֵין צוֹרֶךְ לוֹמַר בִּדְמַאי הֵן עַצְמָן פְּטוּרִין מִן הַדְּמַאי. מַה נָן קַיְימִין אִין כְּרִבִּי אֲפִילּוּ בִדְמַאי יְהוֹ חַיָּבִין אי[ן] כְּרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן אֲפִילּוּ בִּדְמַאי יְהוֹ פְּטוּרִין. אֶלָּא כְּרִבִּי אֲנָן אָמְרִין בְּקַלִּין שֶׁהֵיקְלוּ בִדְמַאי.

יַיִן לְקִילּוֹר קֶמַח לַעֲשׂוֹתוֹ מָלוּגְמָא חַיָּבִין בִּדְמַאי וְאֵין צוֹרֶךְ לוֹמַר בִּדְמַאי הֵן עַצְמָן פְּטוּרִין מִן הַדְּמַאי. הָכָא אַתְּ אָמַר פְּטוּרִין מִן הַדְּמַאי וְהָכָא אַתְּ אָמַר פְּטוּרִין מִן הַדְּמַאי. כַּאן עַל גַּב גּוּפוֹ הוּא בָּטֵל וְכַאן כֵּינָן שֶׁהוּא נוֹתְנוֹ הוּא בָּטֵל.

וְהָתַנִּי קִילּוֹר שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה אָסוּר בַּהֲנָיָה. שַׁנְיָיא הִיא דִּכְתִיב לֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם. מַה בֵּינָן לִשְׁמָרִים שֶׁל גּוֹי אִילּוּ שְׁמָרִים שֶׁל גּוֹי שֶׁמָּא אֵינָן אֲסוּרִין בַּהֲנָיָה. הָא שְׁמָרִים שֶׁיְּבִשּׁוּ אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם הֲנָיַת עֲבוֹדָה זָרָה.

מִן גְּזִיב וּלְהַלָּן פָּטוּר מִן הַדְּמַאי. כְּזִיב עַצְמָהּ מַה הִיא. תַּנֵּי גְּזִיב עַצְמָהּ פְּטוּרִין מִן הַדְּמַאי.

הַלּוֹקֵחַ מִן הַחֲמֶרֶת בְּצוֹר וּמִן הַמְּגוֹרֶת בְּצִידָן חַיָּב הָא מִן הַמְּגוֹרֶת בְּצוֹר וּמִן הַחֲמֶרֶת בְּצִידָן פָּטוּר. מֻחְמוֹר יְחִידִי בְּצוֹר. חֲמֶרֶת שֶׁנִּכְנְסָה לְצוֹר דֶּרֶךְ כְּזִיב. אִתָּא חֲמֵי אִילּוּ עָמְדָה לָהּ בִּכְזִיב פְּטוּרָה עַכְשָׁיו שֶׁנִּכְנְסָה לְצוֹר חַיֶּבֶת.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בְּשָׁעָה שֶׁגָּזְרוּ עַל הַדְּמַאי לֹא גָזְרוּ עַל דְּבָרִים הַלָּלוּ. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָא אֵימַת קָדָשִׁים עָלָיו וְאֵינוֹ נוֹתֵן לַכֹּהֵן דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְתוּקָּן. וְחַלַּת עַם הָאָרֶץ עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי הוֹשַׁעְיָא בְּחַלַּת עַם הָאָרֶץ הִיא מַתְנִיתָא. אֲבָל חָבֵר שֶׁלָּקַח עִיסָּה מֵעַם הָאָרֶץ וְהִפְרִישׁ חַלָּתָהּ לֹא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן הִיא הָדָא הִיא הָדָא. וְהַמְדוּמָע עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי הוֹשַׁעְיָא בִּפֵּירוֹת עַם הָאָרֶץ הִיא מַתְנִיתָא. אֲבָל חָבֵר שֶׁלָּקַח פֵּירוֹת מֵעַם הָאָרֶץ וְנִדְמְעוּ לֹא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן הִיא הָדָא הִיא הָדָא. מַאן נָפַק מִבֵּינֵיהוֹן סְאָה עוֹלָה מִתּוֹךְ מֵאָה עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן חַיֶּבֶת עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי הוֹשַׁעְיָא פְּטוּרָה.

וְתַנֵּי וְכוּלָּן שֶׁקָּרָא שֵׁם לִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר אוֹ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלָּהֶן מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן נִיחָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי הוֹשַׁעְיָא מְתוּקָּנִין וְאַתְּ אָמַר הָכֵן. מִפְּנֵי אֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְתוּקָּן שֶׁאֵין אִימַת קָדָשִׁים עָלָיו. תַּנֵּי וְכוּלָּן שֶׁקָּרָא שֵׁם לִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר אוֹ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלָּהֶן מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי מִפְּנֵי אֶחָד שֶׁאֵינוֹ

מְתֻקָּן.

רַבִּי בּוּן בַּר חִיָּיא בְּעָא קוֹמֵי רַבִּי זְעִירָא עַד כְּדוֹן בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי אֲפִילוּ בְּוַדַּאי.

תַּנֵּי כּוּלָּן שֶׁקָּרָא שֵׁם לִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר אוֹ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלָּהֶן מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. רַבִּי לָעְזָר אָמַר חוּץ מִשְּׁעָרֵי מְנָחוֹת. רַבִּי יִרְמְיָה אָמַר הַשְּׁאָר בְּמַחְלוֹקֶת. רַבִּי יוֹסֵי בָּעֵי הַיְדָּה מַחְלוֹקֶת. מַה נָן קַיָּימִין אִין כְּרַבִּי מֵאִיר הִיא מַעֲשֵׂר הִיא שְׁעָרֵי מְנָחוֹת לֹא עָשָׂה כְּלוּם. אִין כְּרַבִּי יוּדָה מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. אָמַר רַבִּי מָנָא אָזְלִית לְקֵיסָרִין וְשָׁמְעִית רַבִּי חִזְקִיָּה יָתִיב וּמַתְנֵי הַמְקַדֵּשׁ בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים אוֹ בָּקָדְשִׁים קַלִּים אֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת. רַבִּי לָעְזָר אָמַר דִּבְרֵי הַכֹּל. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר בְּמַחְלוֹקֶת. וְאָמְרִית לֵיהּ מָנַן שָׁמַע רַבִּי הָדָא מִילְתָא וְאָמַר לִי מִן רַבִּי יִרְמְיָה. וְאָמְרִית יְאוּת רַבִּי יִרְמְיָה דְּהוּא שָׁמַע הָדָא דְּרַבִּי לָעְזָר דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא דְּאָמַר בְּמַחְלוֹקֶת. וְאָמְרִית לֵיהּ מָנַן שָׁמַע רַבִּי הָדָא מִילְתָא וְאָמַר לִי מִן רַבִּי יִרְמְיָה. וְאָמְרִית יְאוּת רַבִּי יִרְמְיָה דְּהוּא שָׁמַע הָדָא דְּרַבִּי לָעְזָר דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא דְּאָמַר בְּמַחְלוֹקֶת. רַבִּי יוֹסֵי דְּלָא שְׁמִיעַ לֵיהּ צְרִיכָא לֵיהּ הוּא דּוּ אָמַר הַיְדָּה מַחְלוֹקֶת. אִין כְּרַבִּי מֵאִיר הִיא מַעֲשֵׂר שֵׁנִי הִיא שְׁעָרֵי מְנָחוֹת הִיא לֹא עָשָׂה כְּלוּם. אִין כְּרַבִּי יוּדָה מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי.

תַּנֵּי אָמַר רַבִּי יוּדָה לֹא פָטְרוּ בֵּית הִלֵּל אֶלָּא שֶׁמֶן שֶׁל פִּילְיָיטוֹן בִּלְבַד. אֲחֵרִים אוֹמְרִים בְּשֵׁם רַבִּי נָתָן מְחַיְּבִין הָיוּ בֵּית הִלֵּל בְּשֶׁמֶן וְוֶרֶד וְוִירִינוֹן.

ד **משנה:** הַדְּמַאי מְעָרְבִין בּוֹ וּמִשְׁתַּתְּפִין בּוֹ מְבָרְכִין עָלָיו וּמְזַמְּנִין עָלָיו וּמַפְרִישִׁין אוֹתוֹ עָרוּם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. וְאִם הִקְדִּים מַעֲשֵׂר שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן אֵין בְּכָךְ כְּלוּם. שֶׁמֶן שֶׁהַגִּירְדִּי סָךְ בְּאֶצְבְּעוֹתָיו חַיָּיב בִּדְמַאי. וְשֶׁהַסּוֹרֵק נוֹתֵן בַּצֶּמֶר פָּטוּר מִן הַדְּמַאי.

הלכה: מַפְרִישִׁין אוֹתוֹ עָרוּם שֶׁאֵין טָעוּן בְּרָכָה.

מִבֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הָדָא דְתַנֵּינָן סָפֵק חֲשֵׁיכָה סָפֵק לֹא חֲשֵׁיכָה.

תַּנָּא רַבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן שָׁאוּל מְחַלְּלִין דְּמַאי בְּמֶרְחָץ שֶׁאֵינוֹ טָעוּן בְּרָכָה. הָא וַדַּאי טָעוּן בְּרָכָה. רַבִּי מָנָא בְּעֵי קוֹמֵי רַבִּי יוּדָן כֵּיצַד הוּא מְבָרֵךְ אִם הָיוּ פֵּירוֹת עַל פִּדְיוֹן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי אִם הָיוּ מָעוֹת עַל חִילּוּל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.

אִם הִקְדִּים מִשְּׁנֵי לָרִאשׁוֹן אֵין בְּכָךְ כְּלוּם בְּשֶׁעָבַר הָא בַּתְּחִילָּה לֹא. רַבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרַבִּי חִיָּיא בַּר וָוא רַבִּי חִיָּיא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן מוּתָּר לְהַקְדִּים שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן בִּדְמַאי. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בַּר אִידִי בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי לֹא יַעֲשֶׂה וְאִם עָשָׂה מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי.

מַהוּ לִיקְבַּע שֵׁנִי בְּמָקוֹם רִאשׁוֹן. רַבִּי יוֹסֵי בֶּן שָׁאוּל אַיְיתֵי לֵיהּ אָרִיסֵיהּ פֵּירֵי. אָמַר לֵיהּ צֵא וּקְבַע שֵׁנִי. חָזַר וְאָמַר לֵיהּ צֵא וּקְבַע רִאשׁוֹן וְחָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא קָבַע שֵׁנִי בְּמָקוֹם רִאשׁוֹן. הָדָא אָמְרָה שֶׁמּוּתָּר לִיקְבַּע שֵׁנִי בְּמָקוֹם רִאשׁוֹן.

עוּלָּא בַּר יִשְׁמָעֵאל בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן פּוֹטֵר הוּא אָדָם אֶת טְבָלוֹ בִּסְאָה אַחַת שֶׁל טֶבֶל. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה מֵבִיא סְאָה אַחַת שֶׁל טֶבֶל וְעוֹשֶׂה אוֹתָהּ שֵׁנִי וּפוֹדֶה אוֹתָהּ וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה אוֹתָהּ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לְמָקוֹם אַחֵר. נִחַת עוּלָּא לְתַמָּן וְאָמְרָהּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן וְחָבְרוּן עֲלוֹי. הָתִיב רַב שֵׁשֶׁת וְהָא מַתְנִיתָא פְּלִיגָא הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי כַּלְכָּלוֹת שֶׁל טֶבֶל. וְתַנֵּי עָלָהּ נוֹטֵל מִן הַשְּׁנָיָיה שְׁנֵי תְּאֵינִים וּשְׁנֵי עִישׁוּרִין וְעִישּׁוּרוֹ שֶׁל עִישּׁוּר. וְיִטּוֹל שְׁתֵּי תְּאֵנִים וְיַעֲשֶׂה אוֹתָן שֵׁנִי וְיִפְדֶּה וְיַחֲזוֹר וְיַעֲשֶׂה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לְמָקוֹם אַחֵר. אָמַר רַבִּי מָנָא וְאֵין שְׁנֵי שֶׁבְּרִאשׁוֹנָה טָבוּל לְרִאשׁוֹן שֶׁבִּשְׁנִיָּיה. אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָה תַּמָּן כְּדֵי שֶׁהוּא טוֹבֵל לָרִאשׁוֹן וְלַשֵּׁנִי. בְּרַם הָכָא שֵׁנִי שֶׁנִּיתְקַן מַחְמַת רִאשׁוֹן אַף חוֹזֵר וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ רִאשׁוֹן.

שֶׁמֶן שֶׁהַגִּירְדִּי סָךְ בְּאֶצְבְּעוֹתָיו חַיָּיב בִּדְמַאי. מָה שֶׁהַסּוֹרֵק נוֹתֵן בַּצֶּמֶר פָּטוּר מִן הַדְּמַאי. מַה בֵּין זֶה לָזֶה. זֶה עַל גַּב גּוּפוֹ בָּטֵל. וְזֶה עַל גַּב צֶמֶר הוּא בָּטֵל.

פרק ב

א **משנה:** אֵלּוּ דְּבָרִים מִתְעַשְּׂרִין דְּמַאי בְּכָל מָקוֹם. הַדְּבִילָה וְהַתְּמָרִים וְהֶחָרוּבִין הָאוֹרֶז וְהַכַּמּוֹן. הָאוֹרֶז שֶׁבְּחוּצָה לָאָרֶץ כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ מִמֶּנּוּ פָּטוּר.

הלכה: תַּמָּן תַּנֵּינָן שׁוּם בַּעַל בֶּכִי וּבְצַל שֶׁל רִכְפָּה וּגְרִיסִין הַקִּילְקִין וַעֲדָשִׁים הַמִּצְרִיּוֹת. הַמִּינִין הַלָּלוּ עַל יְדֵי שֶׁיֵּשׁ כְּיוֹצֵא בָּהֶן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל צָרְכוּ חֲכָמִים לִיתֵּן לָהֶן סִימָן. אֲבָל הָאֶלַצָּרִין וְהָאַפְסָטְקִין וְהָאַצְטְרוֹבָלִין עַל יְדֵי שֶׁאֵין כְּיוֹצֵא בָּהֶן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לֹא צָרְכוּ חֲכָמִים לִיתֵּן לָהֶן סִימָן. אָמַר רַבִּי אָבִין הָדָא מַתְנִיתָא חִילּוּפָא חִיּוּב הַמִּינִין הָאֵלּוּ עַל יְדֵי שֶׁאֵין כְּיוֹצֵא בָּהֶן בְּחוּצָה לָאָרֶץ צָרְכוּ חֲכָמִים לִמְנוֹתָן. וְהָא דְּבִילָה בְּבוּצְרָה. שְׁחִיקָה הִיא. וְהָא תְּמָרִין בְּאַלֶכְסַנְדְּרִיָּא. דְּקִיקִין אִינּוּן. וְהָא חָרוּב בְּבַיְארִי גִּידּוּד הוּא. וְהָא אוֹרֶז בְּחוֹלָתָה אַכְתַּר הוּא סִימוּק הוּא. וְהָא כָּמוֹן בְּקִיפְרוֹס. עָקוּם הוּא.

אָמַר רַבִּי לָעְזָר לֹא שָׁנוּ אֶלָּא הַלּוֹקֵחַ מִן הַגּוֹי אֲבָל הַלּוֹקֵחַ מִיִּשְׂרָאֵל דְּמַאי. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר לֹא שַׁנָּיָא הִיא הַלּוֹקֵחַ מִיִּשְׂרָאֵל הִיא הַלּוֹקֵחַ מִן הַגּוֹי דְּמַאי. רַבִּי לָעְזָר סָבַר מֵימָר רוֹב אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נְתוּנָה בְיַד גּוֹיִם. רַבִּי יוֹחָנָן סָבַר מֵימָר רוֹב אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נְתוּנָה בְיַד יִשְׂרָאֵל. וַאֲפִילּוּ יִסְבּוֹר רַבִּי לָעְזָר כְּרַבִּי יוֹחָנָן רוֹב אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נְתוּנָה בְיַד יִשְׂרָאֵל. רַבִּי לָעְזָר חָשׁ לְמִיעוּט. כַּהָדָא כוֹרְכִיָּא שֶׁהִיא מִסְתַּפֶּקֶת יוֹם אֶחָד מִן הָאָסוּר נַעֲשָׂה אוֹתוֹ הַיּוֹם הוֹכִיחַ לְכָל הַיָּמִים. רַבִּי יוֹסֵי בְּעֵי מֵעַתָּה גַּר שֶׁבָּא לְהִתְגַּייֵר אֵין מְקַבְּלִין אוֹתוֹ אֲנִי אוֹמֵר מֵעַמּוֹן וּמוֹאָב הוּא. וְנַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הַגֵּר הוֹכִיחַ לְכָל הַגֵּרִים. אֶלָּא כֵּינִי הָא רַבִּי לָעְזָר סָבַר מֵימָר רוֹב אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נְתוּנָה בְיַד גּוֹיִם. וְרַבִּי יוֹחָנָן סָבַר מֵימָר רוֹב אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נְתוּנָה בְיַד יִשְׂרָאֵל.

וְעוֹד מִן הָדָא רִבִּי זְעִירָא שָׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי אֲלֶכְסַנְדְּרָא דִּצְדוֹקָא אֵילֵּין נִיקְלָווֹסְיָא דְּהָכָא מַה אַתּוּן מְשַׁעֲרִין בְּהוֹן רוֹב מִן הַגּוֹיִם אוֹ רוּבָּן מִיִּשְׂרָאֵל. אָמַר לֵיהּ לֵית אֲנָן יָכְלִין מְשַׁעֲרִין בְּהוֹן.

מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין וּמַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי לָעְזָר. הַתַּגָּר בְּכָל מָקוֹם דְּמַאי. אִימָתַי בִּזְמַן שֶׁרוֹב מִכְנָסוֹ מִיִּשְׂרָאֵל אֲבָל אִם הָיָה לוֹקֵחַ מִן הַגּוֹי וַודַּאי. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. תַּנֵּי רִבִּי נְחֶמְיָה אָמַר אֶחָד גּוֹי וְאֶחָד יִשְׂרָאֵל כּוּתִי וְאֶחָד עַם הָאָרֶץ פְּעָמִים שֶׁהוּא לוֹקֵחַ פַּעַם אַחַת מִן הַגּוֹי פַּעַם אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל דְּמַאי.

רִבִּי חִיָּיא בַּר אָדָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא מִמִּי לָקַח הָאִישׁ הַזֶּה נֹאמַר מִיִּשְׂרָאֵל דְּמַאי מִן הַגּוֹי וַודַּאי. תִּיפְתָּר שֶׁהָיָה הַתַּגָּר גּוֹי. וְיִשְׂרָאֵל וְגוֹי מַטַּיְילִין לְפָנָיו דְּמַי. הָתִיב רַב הוֹשַׁעְיָה וְהָא מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן דְּתַנֵּי אָמַר רִבִּי יוּדָא לֹא הוּזְקְרוּ רִימּוֹנֵי בַּדָּן וַחֲצִיר גֶּבַע אֶלָּא שֶׁהֵן מִתְעַשְּׂרִין וַודַּאי בְּכָל מָקוֹם. מַה נָן קַיָּימִין. אִם בְּלוֹקֵחַ מִיִּשְׂרָאֵל כְּהָדָא דְתַנֵּינָן וַודַּאי. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בְּלוֹקֵחַ מִן הַגּוֹי. הָא שְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים דְּמַאי. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בְּוַודַּאי אֲנָן קַיָּימִין וּבְלוֹקֵחַ מִיִּשְׂרָאֵל אֲנָן קַיָּימִין. תִּיפְתָּר שֶׁהָיָה אֲגוֹרָנִימוֹס גָּדוֹל וְדָחַק עָלָיו לִהְיוֹת מוֹכֵר בְּזוֹל. וְהִתִּירוּ לוֹ לִהְיוֹת מוֹכֵר טְבָלִים וְהַלּוֹקֵחַ יָחוּשׁ לְעַצְמוֹ.

אֵי זֶהוּ הַתַּגָּר. כָּל שֶׁהֶבִיא וְשִׁנָּה וְשִׁילֵּשׁ. רִבִּי יוֹנָה בְּעֵי הֶבִיא שְׁלֹשָׁה מַשּׁוּאִין כְּאַחַת אֵין זֶה תַּגָּר. זֶה אַחַר זֶה תַּגָּר. רִבִּי יוֹנָה בְּעֵי לְמַפְרֵיעוֹ הוּא נַעֲשֶׂה תַּגָּר אוֹ מִיכָּן וּלְהַבָּא. מַה נַפְקָא מִבֵּינֵיהוֹן. בָּא וְהִתְקִין. אֵין תֵּימַר מִיכָּן וּלְהַבָּא מְעַשֵּׂר זֶה עַל זֶה. רִבִּי מָנָא בְּעֵי הוּא וּבְנוֹ וּפוֹעֲלוֹ מַהוּ שֶׁיְּצָטָרְפוּ לִשְׁלֹשָׁה מַשּׁוּאִין כְּאַחַת. רִבִּי יוֹנָה בְּעֵי סְפִינָה הַבָּאָה מֵרוֹמֵי כַּמָּה מִינִין יֵשׁ בָּהּ אַתְּ רוֹאֶה אוֹתָהּ כְּאִילּוּ אֶחָד.

הַפֵּירוֹת לֹא הִילְכוּ בָהֶן לֹא אַחַר הֶרֵיחַ וְלֹא אַחַר הַמַּרְאֶה וְלֹא אַחַר הַטַּעַם וְלֹא אַחַר הַדְּמָיִם אֶלָּא אַחַר הָרוֹב. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אִם הָיָה יַיִן כְּגוֹן חָדָשׁ וְיַיִן יָשָׁן הִילְכוּ בוֹ אַחַר הַטַּעַם.

אָמַר רִבִּי מָנָא אָזְלִית לְקֵיסָרִין וַחֲמִיתוֹן נְהִיגִין בְּהָדָא דְּבֵילְתָּה שׁוֹרֵיי. שְׁאֶלִית לְרִבִּי יִצְחָק בַּר אֶלְעָזָר וְאָמַר לִי כָּךְ נָהֲגָה זוּגָה שׁוֹרֵיי. רִבִּי יִצְחָק בַּר אֶלְעָזָר בְּשֵׁם זוּגָא דְּקֵיסָרִין כָּל דַּחֲמֵי מַיָּא שׁוֹרֵיי. אִית דְּבָעֵי מֵימַר עַד מִגְּדַל מִלְחָא. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר עַד מְעָרַת טְלִימוֹן. אָמַר רִבִּי אַבָּמַרִי מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין אָמְרֵי כָּל הַמַּיִים הָאֲסוּרִין בְּקֵיסָרִין. הַחִטִּים וְהַפֹּת וְהַיַּיִן וְהַשֶּׁמֶן וְהַתְּמָרִים הָאוֹרֶז וְהַכַּמּוֹן. וְלָא פָרְשִׁינָן דְּבֵילָה. בְּגִין דְּתַנֵּינָתָהּ. וְהָא תַּנֵּינָן אוֹרֶז וְכַמּוֹן וּפֵרְשִׁתְנוּן. הָווּ שְׁיָירֵיהּ הִיא. חֲרֵי אֵילּוּ בְּשָׁבִיעִית הֵיתֵר בְּשָׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ דְּמַאי. חֲרֵי אֵלּוּ בְּשָׁבִיעִית הֵיתֵר וְיִהְיוּ בְּשָׁבִיעִית שְׁבִיעִית. יִשְׂרָאֵל מְשַׁמְּטִין וְגוֹי פָּטוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹיִם רַבִּים עַל הַכּוּתִים. בְּשָׁאַר שְׁנֵי שָׁבוּעַ דְּמַאי דִּיהוּדְאֵי יִשְׂרָאֵל מְתַקְּנִין וְגוֹיִם פְּטוּרִין יִשְׂרָאֵל וְגוֹיִם רַבִּים עַל הַכּוּתִים. עַד הֵיכָן. פּוּנְדָּקָא דַּעֲמוּדָא פּוּנְדָּקָא דְּטַיְיבְתָּא עַד כְּפַר סָבָא. וְצוֹרָן וַודַּאי בְּקֵיסָרִין.

רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָא כּוּלְכַּסִּין הַנִּמְכָּרִין בְּקֵיסַרִין חֲרֵי אֵילּוּ אֲסוּרִין מִפְּנֵי שֶׁרוּבָּן בָּאִין מֵהַר הַמֶּלֶךְ. רִבִּי חִיָּיא בַּר אָדָא אָמַר בִּלְבָנִין. וְרַבָּנִין דְּקֵיסַרִין אָמְרִין בַּאֲדוּמִין.

רִבִּי זְעִירָא רִבִּי חִיָּיא בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי הִתִּיר בֵּית שְׁאַן מִפִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן זֵירוּז בֶּן חָמְיו שֶׁל רִבִּי מֵאִיר שֶׁאָמַר אֲנִי רָאִיתִי אֶת רִבִּי מֵאִיר לוֹקֵחַ יֶרֶק מִן הַגִּינָּה בַּשְּׁבִיעִית וְהִתִּיר אֶת כּוּלָּהּ. אָמַר רִבִּי זְעִירָא הָדָא אָמְרָה אָסוּר לְבַר נַשׁ מֵיעֲבַד מִילָּה בְּצִיבּוּרָא אֲנִי אוֹמֵר אוֹתָהּ הַגִּינָּה הָיְתָה מְיוּחֶדֶת לוֹ דְּהִתִּיר אֶת כּוּלָּהּ. רִבִּי הִתִּיר בֵּית שְׁאַן רִבִּי הִתִּיר קֵיסָרִין רִבִּי הִתִּיר בֵּית גּוּבְרִין רִבִּי הִתִּיר כְּפַר צֶמַח. רִבִּי הִתִּיר לִיקַח יֶרֶק בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית וְהָיוּ הַכֹּל מִלִּיזִין עָלָיו. אָמַר לָהֶן בּוֹאוּ וּנְדַיֵּין כְּתִיב וְכִתַּת נְחַשׁ הַנְּחוֹשֶׁת. וְכִי לֹא עָמַד צַדִּיק מִמֹּשֶׁה וְעַד חִזְקִיָּהוּ לְהַעֲבִירוֹ. אֶלָּא אוֹתָהּ עֲטָרָה הִנִּיחַ לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהִתְעַטֵּר בָּהּ. וַאֲנַן הָעֲטָרָה הַזֹּאת הִנִּיחַ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לָנוּ לְהִתְעַטֵּר בָּהּ.

רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי חֲוָה מְפַקֵּד לְטַלָּיֵיא לֹא תִיזְבּוּן לִי יֶרֶק אֶלָּא מִן גִּינְתָא דְּסִיסְרָא. קֶם עִימֵּיהּ זָכוּר לַטּוֹב אָמַר לֵיהּ זִיל אֱמוֹר לְרַבָּךְ לֵית הָדָא גִּינְתָא דְּסִיסְרָא דִּיהוּדָיֵי חֲוָת וּקְטָלֵיהּ וּנְסָבַת מִינֵיהּ וְאִין בְּעִית מַחְמְרָא עַל נַפְשָׁךְ אִישְׁתְּרֵי לְחַבְרָךְ.

רִבִּי יוֹסֵי דִּכְפַר בָּן בְּשֵׁם רִבִּי בֶּן מְעָדְיָה הַמִּינִין הָאֲסוּרִין בְּבֵית שְׁאַן. הַקֶּצַח וְהַשּׁוּמְשׁוּם וְהַחַרְדָּל וְהַשּׁוּם וְהַבּוּלְכָּסִין הָאֲפוּנִין הַשְּׁחוֹרִין וּבְצָלִים הַנִּמְכָּרִים וּבְנֵי הַמְּדִינָה הַנִּמְכָּרִים בְּמִידָּה וּפוּל הַמִּצְרִי הַנֶּאֱגָד בְּשִׂיפָּה וּמֵינְתָה הַנֶּאֱגָד בִּפְנֵי עַצְמָהּ וְהָאִסְטָפָנִיני לְעוֹלָם וְקֶפְלוּטוֹת מִן הָעֲצֶרֶת וְעַד חֲנוּכָּה. אָמַר רִבִּי זְעִירָא מִן הָעֲצֶרֶת וְעַד חֲנוּכָּה אֵיסּוּר רָבָה עַל הַהֵיתֵר. מִן הַחֲנוּכָּה וְעַד הָעֲצֶרֶת הֵתֵּר רָבָה עַל הָאֵיסּוּר. וּלְעִנְיַין סְפָחִים מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד חֲנוּכָּה אֵסּוּר סְפָחִין. מִן הַחֲנוּכָּה וְעַד הָעֲצֶרֶת הֵתֵּר סְפָחִין. מִן הָעֲצֶרֶת וְעַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה צְרִיכָה. הַקִּישׁוּאִין וְהַדִּילּוּעִין וְהָאֲבַטִּיחִין וְהַמְּלַפְּפוֹנוֹת וְהַיַּיִן וְהַשֶּׁמֶן וּתְמָרִין אֲפָסִיוֹת וְיֵשׁ אוֹמֵר אַף הַתּוּרְמוֹסִין וּפַת חַלָּה לְעוֹלָם חֲרֵי אֵילּוּ בַּשְּׁבִיעִית שְׁבִיעִית. בְּשָׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ מַה. רִבִּי יוֹנָה אָמַר דְּמַאי רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר וַודַּאי. וְלֹא פְלִיגִין. מָה דְּרִבִּי יוֹנָה אָמַר דְּמַאי בְּלוֹקֵחַ מִן הַבַּלּוֹנְקִי. וּמַה דְּרִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר וַודַּאי בְּלוֹקֵחַ מִן הַגִּינָּה.

עַד הֵיכָן. פּרשתא ורציפתא ונפשא דפנוטיה עד כפר קרנים וכפר קרנים כבית שאן.

רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן זְכַרְיָה הַמִּינִין הָאֲסוּרִין בְּפַנַּייס וְהָאֲגוּזִין וְהָאוֹרֶז וְהַשּׁוּמְשְׁמִין וּפוּל הַמִּצְרִי. גַּמְלִייֵל זוּגָה אָמַר אַחֲיָנִיוֹת הַבְּכוֹרוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹנָה הָדָא דְתֵימַר מִתַּרְנְגוֹל קֵיסָרִיוֹן וּלְמַעְלָן. אֲבָל מִתַּרְנְגוֹל קֵיסָרִיוֹן וּלְמַטָּן כְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא. רִבִּי יוֹנָה בְּעֵי הֵיתָה שְׁדֵהוּ זְרוּעָה יֶרֶק וּבָא וּמְצָאָהּ אוֹרֶז. יֶרֶק

מוּתָּר וְהָאוֹרֵז אָסוּר. אֶגּוֹז מִלְּמַעְלָן וְיֶרֶק מִלְּמַטָּן יֶרֶק מוּתָּר וְהָאוֹרֵז אָסוּר. אֲבָל רוֹב הַשָּׁדוֹת הַלָּלוּ עוֹשׂוֹת הַמִּינִין הַלָּלוּ. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר רוֹב הַשָּׁדוֹת הַלָּלוּ עוֹשׂוֹת רוֹב הַמִּינִין הַלָּלוּ אֵינָן בָּאִין אֶלָּא מִן הָאִיסּוּר.

תַּנְיָ הָאוֹרֵז שֶׁבְּחוֹלַת אַנְטוֹכְיָא מוּתָּר בְּמְקוֹמוֹ. רִבִּי לָעְזָר בֵּי רִבִּי יוֹסֵי הִתִּיר עַד כדון. רִבִּי יוֹנָה בְּעֵי וּכְמִידָּתָהּ לְכָל רוּחַ.

אֵילּוּ עֲיָירוֹת אֲסוּרוֹת בְּתְחוּם צוֹר שצת וּבצת וּפִי מצובה וחנוּתא וחניתא עֲלָיְתָא וחניתא תַּחְתִּיָּה וּבֵית בריא וראש מיא ואמון ומזי.

אָמַר רִבִּי מָנָא הָדָא דְּאַתְּ אָמַר בָּרִאשׁוֹנָה. אֲבָל עַכְשָׁיו יֵשׁ [עֲיָירוֹת אַחֵרוֹת שֶׁהֶחֱזִיקוּ בָּהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם אֲסוּרוֹת. אֵילּוּ עֲיָירוֹת אֲסוּרוֹת בְּתְחוּם] סוּסִיתָה. עיינוש ועין תרע ורם ברין ועיון ויעדוט וכפר וחרוב ונוב וחספיה וּכְפַר צָמַח. רִבִּי הִתִּיר כְּפַר צָמַח. רִבִּי אִימִּי בְּעֵי וְלֹא מִמַּעֲלֵי מִפִּין הֵן. סָבַר רִבִּי אִימִּי מַעֲלֵי מִפִּין כְּמִי שֶׁנִּתְכַּבְּשׁוּ.

אֵילּוּ עֲיָירוֹת שֶׁהָיוּ מוּתָּרוֹת בְּתְחוּם נַבֵּי. צור וצייר וגשמיי וזיויין ויגדי חטם ודבב חרבתיה וכרכה דבר הזרג.

חַד טָעִין דְּצִימּוּקִין עָאַל לְטִיבֶּרְיָא שְׁאַל גַּמְלַיָּיל זוּגָה לְרִבִּי בָּא בַּר כַּהֲנָא. אָמַר לֵיהּ אֵין כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עֲשׂוּי מַשּׁוּי אֶחָד שֶׁל צִימּוּקִין. וְאֵין כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עֲשׂוּי מַשּׁוּי אֶחָד שֶׁל צִימּוּקִין אֶלָּא כֵן אָמַר לֵיהּ אֵין מָקוֹם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה מַסּוּי שֶׁל צִימּוּקִין.

חַד בַּר נַשׁ אַיְתֵי חֲדָא אַשְׁפָּלָה דְּקַפְלוֹטִין לְרִבִּי יִצְחָק בַּר טָבְלַיי. שְׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לֵיהּ פּוּק שְׁאַל לַחֲנַנְיָה בֶּן שְׁמוּאֵל דִּתְנֵייְתֵהּ. נְפַק וּשְׁאַל לֵיהּ. אָמַר מַתְנִי לָא יַחְמֵי לִי שְׁמוּעָה אָמַר לִי. דְּאָמַר רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אִיתְפַּלְגוּן רִבִּי וְרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן חַד אָמַר אַחַר מְקוֹמוֹ וְחָרָנָה אָמַר אַחַר מַעֲמָדוֹ. רִבִּי אָבָּהוּ מְפָרֵשׁ. רִבִּי אוֹמֵר אַחַר מְקוֹמוֹ וְרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אַחַר מַעֲמָדוֹ. רִבִּי אַבָּהוּ אָמַר רִבִּי אוֹמֵר אַחַר מְקוֹמוֹ וְהוֹרֵי לֵיהּ כְּהָדָא דְּרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן אַחַר מַעֲמָדוֹ. הָדָא דְּתֵימַר בְּאִילֵּין אַפְשָׁלָתָא בְּרַם בְּאִילֵּין טָעוּנָיָא כָּל עַמָּא מוֹדֵיי אַחַר מְקוֹמוֹ. הָיָה מְקוֹמוֹ וּמַעֲמָדוֹ הֵיתֵר וְהוּא עָתִיד לְהַעֲבִירוֹ דֶּרֶךְ אִיסּוּר אוֹתוֹ הֶאֱסּוּר כְּמִי שֶׁלֹּא הֶעֱבִירוֹ. רִבִּי בָּא בַּר כָּהֵן בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי לֹא כֵן אָמַר רִבִּי חִיָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי וַחֲבֵירָיו הֲלָכָה כְּרִבִּי. וְאָמַר רִבִּי יוֹנָה וַאֲפִילּוּ רִבִּי אֶצֶל רִבִּי לָעְזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן. אָמַר לֵיהּ מַה אַתְּ בָּעֵי מֵרִבִּי יוֹחָנָן. רִבִּי יוֹחָנָן כְּדַעְתֵּיהּ. [דְּ]רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר קַל הֵיקִילוּ בַּשְּׁבִיעִית שֶׁהִיא מִדִּבְרֵיהֶם. אִית דְּבָעֵי מֵימַר נִצְטָרְפָה דַעְתּוֹ שֶׁל רִבִּי יוֹחָנָן עִם רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן וְרִבּוּ עַל רִבִּי.

ב משנה: הַמְקַבֵּל עָלָיו לִהְיוֹת נֶאֱמָן מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא אוֹכֵל וְאֶת שֶׁהוּא מוֹכֵר וְאֶת שֶׁהוּא לוֹקֵחַ וְאֵינוֹ מִתְאָרֵחַ אֶצֶל עַם הָאָרֶץ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַמִּתְאָרֵחַ אֶצֶל עַם הָאָרֶץ נֶאֱמָן. אָמְרוּ לוֹ עַל עַצְמוֹ אֵינוֹ נֶאֱמָן עַל שֶׁל אֲחֵרִים.

הלכה: מַה שֶּׁהוּא לוֹקֵחַ עַל מְנָת לֶאֱכוֹל. וְהָא תַּנֵּינָן אֶת שֶׁהוּא אוֹכֵל. אֶלָּא אֶת שֶׁהוּא לוֹקֵחַ עַל מְנָת לִמְכּוֹר. וְהָתַנֵּינָן אֶת שֶׁהוּא מוֹכֵר אֶלָּא אֶת שֶׁהוּא לוֹקֵחַ עַל מְנָת לִמְכּוֹר אֶת שֶׁהוּא מוֹכֵר מִפֵּירוֹת מְכָנְסוֹ.

תַּנְיָ אָמַר רִבִּי יוּדָה מֵימֵיהֶן שֶׁל בַּעֲלֵי בָתִּים לֹא נִמְנְעוּ לִהְיוֹת מִתְאָרְחִין אֶצֶל בַּעֲלֵי בָתִּים חֲבֵירֵיהֶם. אַף עַל פִּי כֵן נוֹהֲגִין הָיוּ בְּפֵירוֹתֵיהֶן מְתוּקָנִין לְתוֹךְ בָּתֵּיהֶן.

אָמַר רִבִּי יוֹנָה חֲבֵירִין אֵינָן חֲשׁוּדִין לֹא לֶאֱכוֹל וְלֹא לְהַאֲכִיל. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר חֲבֵירִין חֲשׁוּדִין לֶאֱכֹל וְאֵינָן חֲשׁוּדִין לְהַאֲכִיל. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹסֵי. אָמְרוּ לוֹ עַל עַצְמוֹ אֵינוֹ נֶאֱמָן עַל שֶׁל אֲחֵרִים. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין מְסַיְּעִין עַל רִבִּי יוֹסֵי. דְּאָמַר רִבִּי חֲנִינָא רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן לֹא אָמַר רִבִּי יוּדָה אֶלָּא בְּסוֹף אֲבָל בִּתְחִילָּה אוֹף רִבִּי יוּדָה מוֹדֵי. אֵין תֵּימַר חֲבֵירִים אֵין חֲשׁוּדִין לֹא לוֹכַל וְלֹא לְהַאֲכִיל מַה בֵּין בִּתְחִילָּה מַה בֵּין בְּסוֹף. דְּתַנְיָ הַמְקַבֵּל עָלָיו לִהְיוֹת נֶאֱמָן חוּץ מִדָּבָר אֶחָד אֵין מְקַבְּלִין אוֹתוֹ הֶחָשׁוּד עַל דָּבָר אֶחָד חָשׁוּד הוּא עַל הַכֹּל. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר אֵינוֹ חָשׁוּד אֶלָּא עַל אוֹתוֹ דָּבָר בִּלְבַד.

תַּנְיָ הַנֶּאֱמָן עַל הַטָּהֳרוֹת נֶאֱמָן עַל הַמַּעְשְׂרוֹת. תַּנְיָתֵהּ רִבִּי יַנַּאי בֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְאָמַר טַעְמָא. הָדָא דְּתֵימַר בְּמִתְאָרֵחַ אֲצְלוֹ אֲבָל בִּרְבִּים אֵינוֹ נֶאֱמָן עַד שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו בִּרְבִּים. רִבִּי אַמִּי בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי אֲפִילּוּ אֲנִי אֵינִי נֶאֱמָן עַד שֶׁנְּקַבֵּל עָלָיו בִּרְבִּים. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אֲפִילּוּ חֶבֶר שֶׁשָּׁלַח לְחֶבֶר צָרִיךְ לְעַשֵּׂר. רִבִּי זְעִירָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא כְּגוֹן אֲנִי לְרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק וְרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק לִי. אָמַר לֵיהּ מַה אַתְּ בְּעֵי מֵרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק כְּכָל מַה דְּהוּא אֹכֶל מִן שׁוּקָא הוּא אֹכֶל.

הוּא נֶאֱמָן וְאִשְׁתּוֹ אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ וְאֵין מִתְאָרְחִין אֶצְלוֹ. אֲבָל אָמְרוּ חֲרֵי הוּא כְּדָר עִם הַנָּחָשׁ בִּכְפִיפָה. אִשְׁתּוֹ נֶאֱמֶנֶת וְהוּא אֵינוֹ נֶאֱמָן מִתְאָרְחִין אֶצְלוֹ וְאֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ אֲבָל אָמְרוּ תָּבוֹא מְאֵירָה לְמִי שֶׁאִשְׁתּוֹ נֶאֱמֶנֶת וְהוּא אֵינוֹ נֶאֱמָן.

תַּנְיָ לֹא יְשַׁמֵּשׁ חָבֵר בְּמִשְׁתֵּה עַם הָאָרֶץ וְלֹא בִּסְעוּדַת עַם הָאָרֶץ אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה הַכֹּל מְתוּקָן וּמְעוּשָּׂר מִתַּחַת יָדוֹ וַאֲפִילּוּ מֵינֵיקֶת שֶׁל יַיִן. וְאִם שִׁימֵּשׁ חָבֵר בְּמִשְׁתֵּה עַם הָאָרֶץ וּבִסְעוּדַת עַם הָאָרֶץ חֲרֵי זוּ חֲזָקָה לְמַעְשְׂרוֹת. רָאוּ אוֹתוֹ מֵיסַב אֵינָהּ חֲזָקָה אֲנִי אוֹמֵר עַל הַתְּנָאִין שֶׁבְּלִבּוֹ הוּא מֵיסַב. בְּנוֹ מֵיסַב אֶצְלוֹ צָרִיךְ לְעַשֵּׂר עַל יָדָיו. חֲבֵירוֹ אֵינוֹ צָרִיךְ לְעַשֵּׂר עַל יָדָיו.

ג משנה: הַמְקַבֵּל עָלָיו לִיהְיוֹת חָבֵר אֵינוֹ מוֹכֵר לְעַם הָאָרֶץ לַח וְיָבֵשׁ וְאֵינוֹ לוֹקֵחַ מִמֶּנּוּ לַח וְאֵינוֹ מִתְאָרֵחַ אֶצֶל עַם הָאָרֶץ וְלֹא מְאָרֵחוֹ אֶצְלוֹ בִּכְסוּתוֹ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף לֹא יְגַדֵּל בְּהֵמָה דַקָּה וְלֹא יְהֵא פָרוּץ בִּנְדָרִים וּבְשְׁחוֹק וְלֹא יְהֵא מִיטָּמֵא לְמֵתִים וּמְשַׁמֵּשׁ בִּבְיִת הַמִּדְרָשׁ. אָמְרוּ לוֹ לֹא בָאוּ אֶלּוּ לִכְלָל.

הלכה: אֵינוֹ לוֹקֵחַ הֵימֶּינּוּ לַח. הָא יָבֵשׁ מוּתָּר שֶׁעַמֵּי הָאָרֶץ נֶאֱמָנִין עַל הַכְּשֵׁירוּת. וְתַנֵּי כֵן נֶאֱמָן עַם הָאָרֶץ לוֹמַר הַפֵּירוֹת הַלָּלוּ לֹא הוּכְשְׁרוּ. אֲבָל אֵינוֹ נֶאֱמָן לוֹמַר הוּכְשְׁרוּ אֶלָּא שֶׁלֹּא קִיבְּלוּ אֶת הַטּוּמְאָה.

הָא מִכְּלָל דּוּ מוֹדֵי עַל קַמָּיְיתָא. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל דְּרִבִּי יוֹנָה דְּרִבִּי יוֹנָה אָמַר חֲבֵירִין אֵינָן חֲשׁוּדִין לֹא לֶאֱכֹל וְלֹא לְהַאֲכִיל שֶׁלֹּא יֵלֵךְ וְיִטַּמֵּא גּוּפוֹ וְיָבֵא וְיִטַּמֵּא טָהֳרוֹת. וַאֲפִילּוּ עַל דְּרִבִּי יוֹסֵי לֵית הָדָא פְלִיגָא. דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר חֲבֵירִין חֲשׁוּדִין לוֹכַל וְאֵין חֲשׁוּדִין לְהַאֲכִיל. תַּמָּן לְטָהֳרוֹת אֲבָל הָכָא לְמַעְשְׂרוֹת. הַנֶּאֱמָן עַל הַטָּהֳרוֹת נֶאֱמָן עַל הַמַּעְשְׂרוֹת.

תַּנֵּי כָּל הַבָּא צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו אֲפִילּוּ חָבֵר אֲפִילּוּ תַּלְמִיד חָכָם אֲבָל חָכָם שֶׁיָּשַׁב בִּישִׁיבָה אֵינוֹ צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו שֶׁכְּבָר קִיבֵּל עָלָיו מִשָּׁעָה שֶׁיָּשַׁב. אָמַר רִבִּי לָא וְהוּא שֶׁקִּיבֵּל עָלָיו מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. רִבִּי יוֹסֵי בְּעֵי אִי מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה לָמָּה לִי חָבֵר אֲפִילּוּ עַם הָאָרֶץ. אַתְיָא דְּרִבִּי לָא כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ הָוָה סָלַק לְגַבֵּי אִילֵּין דְּבֵי רִבִּי יַנַּאי וַהֲווֹ נָשְׁיָא חַזְיִין לֵיהּ וְעָרְקָן מִן קוֹמוֹי. אָמַר לוֹן אָבֹא לְכוֹן בַּייְתָא עַם הָאָרֶץ אֲנִי אֶצֶל הָטָהֳרוֹת.

תַּנֵּי הוּא נֶעֱנֶה לַחֲבוּרָה וּבָנָיו וּבְנֵי בֵיתוֹ נֶעֱנִין לוֹ. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי הוּא וּבָנָיו וּבְנֵי בֵיתוֹ נֶעֱנִין לַחֲבוּרָה. וְלֹא פְלִיגִ. כָּאן בְּטִפּוּלִין לַאֲבִיהֶן וְכָאן בְּשֶׁאֵינָן טִפּוּלִין לַאֲבִיהֶן. תַּנֵּי רִבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן שָׁאוּל גְּדוֹלִים נֶעֱנִין לַחֲבוּרָה קְטַנִּים נֶעֱנִים לוֹ.

תַּנֵּי מְקָרֵיבִן לִכְנָפַיִם וְאַחַר כָּךְ מְלַמְּדִין לְטָהֳרוֹת. אָמַר רִבִּי יִצְחָק בְּרִבִּי לְעָזָר כְּנָפַיִם מַדָּפוֹת הַפְּטוֹת טָהֳרוֹת מַעְשְׂרוֹת.

בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים חָבֵר שֶׁנַּעֲשָׂה גַּבֵּי דּוֹחִין אוֹתוֹ מֵחֲבוּרָתוֹ. חָזְרוּ לוֹמַר כָּל זְמַן שֶׁהוּא גַּבֵּי דּוֹחִין אוֹתוֹ מֵחֲבוּרָתוֹ. יָצָא מִגַּבַּייְתוֹ הֲרֵי הוּא כְּחָבֵר.

חִייָא בְּרִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן חָבֵר שֶׁיָּצָא לְחוּצָה לָאָרֶץ אֵין דּוֹחִין אוֹתוֹ מֵחֲבוּרָתוֹ. הָא קָטָן אֵין צָרִיךְ קִירוּב.

ד משנה: הַנַּחְתּוֹמִין לֹא חִיבּוּ אוֹתָן חֲכָמִים לְהַפְרִישׁ אֶלָּא כְּדֵי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְחַלָּה. הַחֲנָוָנִין אֵינָן רְשָׁאִין לִמְכּוֹר אֶת הַדְּמַאי. וְכָל הַמְּשׁוּפָּעִין בְּמִידָּה גַסָּה רְשָׁאִין לִמְכּוֹר אֶת הַדְּמַאי. וְאֵלּוּ הֵן הַמְּשׁוּפָּעִין בְּמִידָּה גַסָּה כְּגוֹן הַסִּיטוֹנוֹת וּמוֹכְרֵי תְבוּאָה.

הלכה: תַּמָּן תַּנִּינָן הַלּוֹקֵחַ מִן הַנַּחְתּוֹם כְּיצַד הוּא מְעַשֵּׂר. הָכָא אַתְּ אָמַר הַלּוֹקֵחַ מַפְרִישׁ וְהָכָא אַתְּ אוֹמֵר הַנַּחְתּוֹם מַפְרִישׁ. רִבִּי יוֹנָה אָמַר אִיתְפַּלְגוּן רִבִּי לָעְזָר וְרִבִּי יוֹחָנָן. חַד אָמַר כָּאן בְּעוֹשֶׂה בְטָהֳרָה וְכָאן בְּעוֹשֶׂה בְטוּמְאָה. וְחָרָנָה אָמַר כָּאן בְּמִידָּה דַקָּה וְכָאן בְּמִידָּה גַסָּה. וְלָא יָדְעִין מָאן דַּאֲמַר דָּא וּמָאן דַּאֲמַר דָּא. [מן] מַה דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מִפְּנֵי הַטָּהֳרוֹת. הֲרֵי רִבִּי לָעְזָר הוּא דְּאָמַר כָּאן בְּמִידָּה דַקָּה וְכָאן בְּמִידָּה גַסָּה. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי יוֹחָנָן אִם בְּעוֹשֶׂה בְטָהֳרָה יַפְרִישׁ עַל הַכֹּל. בְּדִין הָיָה שֶׁלֹּא יַפְרִישׁ כְּלוּם שֶׁאֵין מוֹסְרִין וַדַּאי לְעַם הָאָרֶץ. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי לָעְזָר אִם בְּמִידָּה דַקָּה יַפְרִישׁ עַל הַכֹּל. הַחֲנָוָנִי אֵין רְשָׁאִין לִמְכּוֹר דְּמַאי.

חֲבֵרָיָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר לֹא הִתִּירוּ לִמְכּוֹר דְּמַאי אֶלָּא לְסִיטוֹן בִּלְבַד. הָתִיב רִבִּי יוֹסֵי וְהָא מַתְנִיתָא פְלִיגָא אֵילּוּ הֵן הַמְּשׁוּפָּעִין בְּמִידָּה גַסָּה כְּגוֹן הַסִּיטוֹנוֹת וּמוֹכְרֵי תְבוּאָה. הוֹי אִית חוֹרָנִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי לֹא עַל הָדָא רִבִּי אֶלְעָזָר אָמַר הָדָא מִילְתָא אֶלָּא עַל הָדָא. דְּתַנֵּי בְּמַה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּזְמַן שֶׁהָיָה מוֹכֵר בַּחֲנוּתוֹ אוֹ עַל פֶּתַח חֲנוּתוֹ. אֲבָל אִם הָיָה מוֹכֵר בִּפְלָטֵר אוֹ בַּחֲנוּתוֹ שֶׁהִיא סְמוּכָה לִפְלָטֵר מְעַשֵּׂר עַל הַכֹּל עָלֶיהָ. חֲבֵרָיָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר לֹא הִתִּירוּ לִמְכּוֹר דְּמַאי אֶלָּא לְסִיטוֹן בִּלְבַד. הֵיידָן רִבִּי מֵאִיר הָהִיא דְתַנִּינָן לָבַתָּרָה. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְמַדֵּד בְּגַסָּה וּמָדַד בְּדַקָּה טְפֵילָה דַקָּה לְגַסָּה. תַּנֵּי רִבִּי חִייָא כֵּן אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִימָּדֵד בְּגַסָּה וּמָדַד בְּדַקָּה טְפֵילָה דַקָּה לְגַסָּה. וְכֵן פְּלָטֵר מִידָּה דַקָּה וְחָנוּת מִידָּה גַסָּה טְפֵילָה הִיא הַגַּסָּה לַדַּקָּה.

חֲבֵרָיָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מִפְּנֵי הַתִּינוֹקוֹת דְּלָא יֵיכְלוּן טֶבֶל. רִבִּי לָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מִידָּה דַקָּה הוֹאִיל וְהַמּוֹכֵר מִשְׁתַּכֵּר הַמּוֹכֵר מַפְרִישׁ. מִידָּה גַסָּה הוֹאִיל וְהַלּוֹקֵחַ מִשְׁתַּכֵּר הַלּוֹקֵחַ מַפְרִישׁ. מַתְנִיתִין מְסַיֵּעַ לְדֵין וּמַתְנִיתִין מְסַיֵּעַ לְדֵין. מַתְנִיתִין מְסַיֵּעַ לַחֲבֵרָיָא רִבִּי נְחֶמְיָה אָמַר אֶת שֶׁהוּא טָפֵל לַדַּקָּה כְּדַקָּה וְאֶת שֶׁהוּא טָפֵל לַגַּסָּה כְּגַסָּה. מַתְנִיתִין מְסַיֵּעַ לְרִבִּי לָא תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁל רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אָמַר מָדַד לוֹ בְּדַקָּה חַייָב אֲפִילּוּ לֹא אָלָּא סְאָה וְרוֹבָע צָרִיךְ לַעֲשֵׂר אֶת אוֹתוֹ הָרוֹבָע. אָמַר רִבִּי זְעִירָא חֲשִׁבּוֹן שָׁכָר בֵּיניֵיהֶן. מָדַד לוֹ סְאָה לְעִנְיָן רְבָעִין הוֹאִיל וְהַמּוֹכֵר מִשְׁתַּכֵּר הַמּוֹכֵר מַפְרִישׁ. מָכַר לוֹ רְבָעִים לְעִנְיָן סְאָה הוֹאִיל וְהַלּוֹקֵחַ מִשְׁתַּכֵּר הַלּוֹקֵחַ מַפְרִישׁ.

ה משנה: רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְמַדֵּד בְּדַקָּה וּמָדַד בְּגַסָּה טְפֵילָה גַסָּה לְדַקָּה בְּגַסָּה וּמָדַד בְּדַקָּה טְפֵילָה דַקָּה לְגַסָּה. אִי זוּ הִיא מִידָּה גַסָּה בְּיָבֵשׁ שְׁלֹשֶׁת קַבִּין וּבְלַח דִּינַר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר סַלֵּי תְאֵינִים וְסַלֵּי עֲנָבִים וְקוּפּוֹת שֶׁל יֶרֶק כָּל זְמַן שֶׁהוּא מוֹכְרָן אֲכַסָּרָא פָּטוּר.

הלכה: עַל דַּעְתֵּיהּ דְּהָדֵין תַּנָּיָא נָתְנוּ שִׁיעוּר לְיָבֵשׁ לֹא נָתְנוּ שִׁיעוּר לְלַח. נָתְנוּ דָמִים לְלַח וְלֹא נָתְנוּ דָמִים לְיָבֵשׁ. תַּנֵּי רִבִּי חִייָא הֵין מִידָּה גַסָּה מִן הַהִין וּלְמַטָּן מִידָּה דַקָּה. נִימָן מִידָּה דַקָּה מִנִּימָן וּלְמַעְלָן מִידָּה גַסָּה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּהָדֵין תַּנָּיָא נָתְנוּ שִׁיעוּר לְלַח וְלֹא נָתְנוּ שִׁיעוּר לְיָבֵשׁ וְלֹא נָתְנוּ דָמִים לְיָבֵשׁ וְלֹא נָתְנוּ

דָמִים לְלַח.

רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹצָדָק תְּנֵי בֵּית דִּין הוּא שֶׁתְּהֵא תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל מוֹכֵר וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי מִשֶּׁל לוֹקֵחַ. מַה נָן קַיָימִין אִם בְּמִידָּה דַקָּה הוֹאִיל וְהַמּוֹכֵר מְשָׁתַּכֵּר הַמּוֹכֵר מַפְרִישׁ. אִם בְּמִדָּה גַסָּה הוֹאִיל וְהַלּוֹקֵח מְשָׁתַּכֵּר הַלּוֹקֵח מַפְרִישׁ. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִייָא תִּיפְתָּר בְּאוֹמֶר לוֹ מִכְּנִיסוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אֲפִילוּ תֵימַר שֶׁלֹּא מֵהַכְּנִיסוֹ בְּאוֹמֵר בְּדַעְתּוֹ נִיתְקַיֵן אַף עַל פִּי כֵן אָמְרוּ לוֹ תְּנֵי בֵּית דִּין הוּא שֶׁתְּהֵא תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר מִשֶּׁל מוֹכֵר וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי מִשֶּׁל לוֹקֵחַ.

רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה תְּנֵי בֵּית דִּין הוּא הַחֵלֶב מִשֶּׁל טַבָּח וְגִיד הַנָּשֶׁה מִשֶּׁל לוֹקֵח. הִנְהִיג רִבִּי אַבָּהוּ בְּקֵיסָרִין שֶׁיִּהוּ שְׁנֵיהֶן מִשֶּׁל לוֹקֵח. בְּגִין דִּיחָוון מַרְבִּין טַבָּאוּת.

פרק ג

א **משנה:** מַאֲכִילִין אֶת הָעֲנִיִּים דְּמַאי וְאֶת הָאַכְסַנְיָא דְּמַאי. רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה מַאֲכִיל אֶת פּוֹעֲלָיו דְּמַאי. גַּבָּאֵי צְדָקָה בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים נוֹתְנִין אֶת הַמְעוּשָׂר לְשֶׁאֵינוֹ מְעוּשָׂר וְאֶת שֶׁאֵינוֹ מְעוּשָׂר לִמְעוּשָׂר נִמְצְאוּ כָּל אָדָם אוֹכְלִין מְתוּקָן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים גּוֹבִין סְתָם וּמְחַלְּקִין סְתָם וְהָרוֹצֶה לְתַקֵּן יְתַקֵּן.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹנָה מַתְנִיתִין בַּעֲנֵיֵי חֲבֵירִים וּבְאַכְסַנְיָא כְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. תַּנֵּי מַעֲשֶׂה בְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהָלַךְ אַחַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי לִבְרוֹר חַיִל וְהָיוּ אוֹתָן בְּנֵי הָעֲיָירוֹת מְבִיאִין לָהֶן פֵּירוֹת. אָמַר לָהֶן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אִם לָנוּ כָּאן חַייָבִין אָנוּ לְעַשֵּׂר. וְאִם לָאו אֵין אָנוּ חַייָבִין לְעַשֵּׂר. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בַּעֲנֵיֵי עַם הָאָרֶץ הִיא מַתְנִיתָא. אִם אָמַר אַתְּ בַּעֲנֵיֵי חֲבֵירִים נִמְצֵאת נוֹעֵל דֶּלֶת בִּפְנֵי עַם הָאָרֶץ. מַה מְקַיֵים רִבִּי יוֹסֵי לְאַכְסַנְיָא כְּהָדָא דְתַנֵּי הַגָּרִים עִמָּכֶם לְרַבּוֹת אֶת הָאַכְסַנְיָא. רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר זוּ אַכְסַנְיָא שֶׁל גּוֹי.

תַּנֵּי צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה הוּ אָמַר בַּעֲנֵיֵי חֲבֵירִים הִיא מַתְנִיתָא נִיחָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי הוּ אָמַר בַּעֲנֵיֵי עַם הָאָרֶץ הִיא מַתְנִיתָא אֲפִילוּ מוֹדִיעוֹ מַהוּ מוֹעִיל. בִּפְנֵי אַחֵר שֶׁאֵינוֹ מְתַקֵּן.

אָמַר רִבִּי מָנָא הָדָא אָמְרָה אִילֵּין דִּיהָבִין בְּבֵיתִין אָסוּר לִיתֵּן מִדְּמֵי שְׁבִיעִית שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא כְּפוֹרֵעַ חוֹב מִדְּמֵי שְׁבִיעִית. כְּהָדָא דְתַנֵּי אֶחָד שְׁבִיעִית וְאֶחָד מַעֲשֵׂר שֵׁנִי אֵין נִפְרָעִין מֵהֶן מִלְוָה וְחוֹב. וְאֵין עוֹשִׂין מֵהֶן שׁוֹשְׁבִינוּת. וְאֵין מְשַׁלְּמִין מֵהֶן תַּשְׁלוּמִין. וְאֵין פּוֹסְקִין מֵהֶן צְדָקָה לָעֲנִיִּים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. אֲבָל מְשַׁלְּמִין לָהֶן דָּבָר שֶׁל גְּמִילוּת חֶסֶד. וְצָרִיךְ לְהוֹדִיעַ.

תַּמָּן תַּנִּינָן פּוֹעֵל שֶׁאֵינוּ מַאֲמִין לְבַעַל הַבַּיִת. תַּמָּן אַתְּ אָמַר בַּעַל הַבַּיִת מַפְרִישׁ. וְכָה אַתְּ אָמַר בַּעַל הַבַּיִת מַפְרִישׁ. אָמַר רִבִּי יוֹנָה תַּמָּן בְּמַאֲכִילוֹ מִן הַמְּנוּיִין בְּרַם הָכָא בְּמַאֲכִילוֹ מִן הָאָבוּס.

רִבִּי זְרִיקָן שְׁמְעוֹן בַּר וָוא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רוֹפֵא חָבֵר שֶׁהָיָה מַאֲכִיל לְחוֹלֶה עַם הָאָרֶץ נוֹתֵן לְתוֹךְ יָדוֹ וְאֵינוֹ נוֹתֵן לְתוֹךְ פִּיו בִּדְמַאי. אֲבָל בְּוַדַּאי אֲפִילוּ לְתוֹךְ יָדוֹ אָסוּר. מִשֶּׁל חוֹלֶה אֲבָל מִשֶּׁל רוֹפֵא אָסוּר. בְּיִשְׂרָאֵל אֲבָל בִּבְנֵי נֹחַ אֲפִילוּ בְּוַדַּאי מוּתָּר. מִשֶּׁל חוֹלֶה אֲבָל מִשֶּׁל רוֹפֵא אָסוּר. אִם הָיָה אָבִר מִן הַחַי אֲפִילוּ מִשֶּׁל חוֹלֶה אָסוּר שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי תְּקָלָה.

וְקַשְׁיָא עַל דְּבֵית שַׁמַּאי בְּגִין דּוּ כָּשֵׁר יַפְסִיד. נוֹתֵן לוֹ כְּדֵי [תִּיקוּנוֹ]. מַה טַעַם דְּבֵית שַׁמַּאי אֲפִילוּ תִּגְדְּרֵנוּ עַכְשָׁיו יָכוֹל אַתְּ לְגוֹדְרוֹ לְאַחַר זְמָן אֵין אַתְּ יָכוֹל לְגוֹדְרוֹ. מַה טַעַם דְּרַבָּנִין אִם מְדַקְדֵּק אַתְּ אַחֲרָיו אַף הוּא מְמָעֵט בִּצְדָקָה.

גַּבָּאֵי צְדָקָה בְּיוֹם טוֹב לֹא יְהוּ מַכְרִיזִין כְּדֶרֶךְ שֶׁמַּכְרִיזִין בְּחוֹל. אֲבָל גּוֹבִין בְּצִינְעָה וְנוֹתְנִין לְתוֹךְ חֵיקוֹ וּמְחַלְּקִין לְכָל שְׁכוּנָה וּשְׁכוּנָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ. גַּבָּאֵי קוּפָּה בְּשַׁבְּיעִית לֹא יְהוּ מְדַקְדְּקִין בַּחֲצֵרוֹת שֶׁל אוֹכְלֵי שְׁבִיעִית. נָתְנוּ לָהֶן פַּת מוּתָּר שֶׁלֹּא נָחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל לִהְיוֹת נוֹתְנִין אֶלָּא אוֹ מָעוֹת אוֹ בֵּצוֹת. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס הָדָא דְתֵימַר בְּמָקוֹם שֶׁזּוֹרְעִין וְלֹא אוֹכְלִין. לְאֶכֹל אֵינָן חֲשׁוּדִין לֹא כָּל שֶׁכֵּן לְהַאֲכִיל.

כֹּהֲנִים הַמְּגַבְּלִין בְּטָהֳרָה לֹא יְהוּ מְדַקְדְּקִין בַּחֲצֵרוֹת שֶׁל אוֹכְלֵי שְׁבִיעִית. אִית תַּנֵּיי תַּנֵּי מְדַקְדְּקִין. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס מָאן דְּאָמַר מְדַקְדְּקִין מִפְּנֵי חַלָּתָן מָאן דְּאָמַר אֵין מְדַקְדְּקִין מַבְרִיחוֹ מִן הַקְּלָה וּמַכְנִיסוֹ לַחֲמוּרָה. טֶבֶל בְּעָוֹן מִיתָה שְׁבִיעִית בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה אָמַר רִבִּי חוּנָא מֵבִיא כֹּהֵן חָשׁוּד וּמַטְבִּילָה וּמַאֲכִילָה לוֹ. וְלֹא נִמְצָא מוֹסֵר טָהֳרוֹת לְעַם הָאָרֶץ. אָמַר רִבִּי מָנָא מֵבִיא כֹּהֵן חָשׁוּד וּמַטְבִּילָה וּמְשַׁמְּרוֹ עַד הָעֶרֶב וּמַאֲכִילָהּ לוֹ. וְלֹא נִמְצָא מַחֲזִיק יְדֵ[י] עוֹבְרֵי עֲבֵירָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר כַּרְסָנִי בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא מְשַׁמְּרָהּ עַד עֶרֶב הַפֶּסַח וְשׁוֹרְפָהּ.

ב **משנה:** הָרוֹצֶה לַחֲזוֹם עָלֵי יֵרֶק לְהָקֵל מִמַּשָּׂאוֹ לֹא יַשְׁלִיךְ עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. הַלּוֹקֵחַ יֵרֶק מִן הַשּׁוּק וְנִמְלַךְ לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. שֶׁאֵינוֹ מְעֻשָּׂר אֶלָּא מִנְיָן. הָיָה עוֹמֵד וְלוֹקֵחַ וְרָאָה טוֹעַן אַחֵר יָפָה מִמֶּנּוּ מוּתָּר לְהַחֲזִיר מִפְּנֵי שֶׁלֹּא מָשַׁךְ.

הלכה: אָמַר רִבִּי לָעְזָר דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר לֹא הִתִּירוּ לִמְכּוֹר דְּמַאי אֶלָּא סִיטוֹן בִּלְבַד. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא שַׁנְיָא הִיא שֶׁהַזּכָּה זוֹכֶה בְּדַקָּה וְאֵין הַמַּבְקִיר מַבְקִיר בְּגַסָּה. וְלֵית הָדָא פְלִיגָא עַל דְּרִבִּי מֵאִיר דְּרִבִּי מֵאִיר [דּוּ] אָמַר כֵּינָן שֶׁאָדָם מַבְקִיר דָּבָר וְיָצָא מֵרְשׁוּתוֹ הֶבְקֵירוֹ הֶבְקֵר. שַׁנְיָא

הִיא שֶׁהַזֹּכֶה זוֹכֶה בְּדַקָּה וְאֵין הַמַּבְקִיר מַבְקִיר בְּגַסָּה. וַאֲפִילּוּ עַל רִבִּי יוֹסֵי לֵית הָדָא פְלִיגָא דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר אֵין הֶבְקֵר יוֹצֵא מִתַּחַת יְדֵי הַבְּעָלִים אֶלָּא בִּזְכָיָיה אֵין הֶבְקֵירוֹ הֶבְקֵר. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁהַמַּבְקִיר מַבְקִיר בְּגַסָּה וְאֵין הַזּוֹכֶה זוֹכֶה בְּדַקָּה.

חִזְקִיָּה אָמַר אֵינוֹ הֶבְקֵר מְחוּסָּר לְבַעֲלִין אֶלָּא בִּזְכִיָּיה מִנָּיִן.

כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה נוֹטֵל מִן הָעֶלְיוֹן וּמְתַקֵּין. וְאֵינוֹ אָסוּר מִשּׁוּם גֵּזֶל. כְּהָדָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר כַּהֲנָא הֲוָה מַסְמִיךְ לְרִבִּי לְעָזָר עָבְרוּן עַל חַד כֶּרֶם. אָמַר לֵיהּ אַיְתִי לִי חַד קִיסֶם מֵיחֲצַד שִׁינָּיי. חָזַר וְאָמַר לֵיהּ לֹא תֵיתִי לִי כְּלוּם אָמַר דְּאִין אַייתֵי כָּל בַּר נַשׁ וּבַר נַשׁ מֵיעֲבַד כֵּן הָא אָזִיל סְיָיגָא דְּגוּבְרָא. רִבִּי חַגַּיי הֲוָה מִיסְמַךְ לְרִבִּי זְעִירָא עָבַר חַד טָעִין חַד מֵיבַל דְּקִיסִּין. אָמַר לֵיהּ אַיְתִי לִי חַד קִיסֶם נַיחֲצִי שִׁינָּיי. חָזַר וְאָמַר לֵיהּ לֹא תֵיתִי לִי כְּלוּם דְּאִין אָתֵי כָּל בַּר נַשׁ וּבַר נַשׁ מֵיעֲבַד כֵּן הָא אָזִילָא מִיבְלָא דְּגוּבְרָא. לָא רִבִּי זְעִירָא כְּשֵׁר כָּל כֵּן. אֶלָּא מִילִּין דְּייִצְרָן שָׁמַע לָן נַיעַבְדִינָּן. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן כֵּיוָן שֶׁמְּשַׁךְ קָנָה לֹא הָיָה חָסֵר אֶלָּא מִמֶּנִּי לֵיהּ. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה נוֹתֵן דְּמֵי אַחַת מֵהֶן וּמְתַקֵּן.

וְלֹא נִמְצָא עוֹשֶׂה תְּקָלָה לַבָּאִים אַחֲרָיו. עוֹשֶׂה אוֹתָן צִיבּוּר לְפָנָיו. וְיִקְבַּע אוֹתָן לְתוֹךְ פֵּירוֹתָיו. וְלֹא כֵן תַּנִּי קוֹבֵעַ הוּא אָדָם מַעֲשְׂרוֹתָיו שֶׁל חֲבֵירוֹ לְתוֹךְ פֵּירוֹתָיו וַאֲפִילּוּ עוֹשֶׂה תְּקָלָה לַבָּאִים אַחֲרָיו. אָמַר רִבִּי חִינְנָא תִּיקְּנוּ בְלוּקָחַ וְלֹא תִיקְּנוּ בְּמַחֲזִיר.

כֵּינִי מַתְנִיתָא הָיָה עוֹמֵד וּבוֹרֵר. עַד כְּדוֹן בְּאוֹתוֹ הַמִּין אֲפִילּוּ מִין אַחֵר.

ג **משנה:** הַמּוֹצִיא פֵּירוֹת בַּדֶּרֶךְ וּנְטָלָן לְאָכְלָן וְנִמְלַךְ לְהַצְנִיעַ לֹא יַצְנִיעַ עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. אִם מִתְּחִילָּה נְטָלָן בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יֹאבְדוּ פָּטוּר. כָּל דָּבָר שֶׁאֵין אָדָם רַשַּׁאי לְמוֹכְרוֹ דְּמַאי לֹא יִשְׁלַח לַחֲבֵירוֹ דְּמַאי. רִבִּי יוֹסֵי מַתִּיר בְּוַדַּאי וּבִלְבַד שֶׁיּוֹדִיעֶנּוּ.

הלכה: תַּנֵּי אֵין מַעֲבִירִין עַל הָאוֹכְלִין. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זָבְדִי בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ הָא דָמַר בָּרַאשׁוֹנָה. אֲבָל עַכְשָׁיו מוּתָּר מִפְּנֵי הַכִּשָּׁפִים.

תַּמָּן תַּנִּינָן הַהוֹפֵךְ אֶת הַגָּלָל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְהוּזַק בָּהֶן אַחֵר חַיָּיב בְּנִזְקוֹ. תַּנֵּי וַאֲסוּרִין מִשּׁוּם גֵּזֶל. כַּהֲנָא אָמַר וְהוּא שֶׁהָפְכָהּ עַל מְנָת לִזְכוֹת בָּהּ. אֲבָל אִם הָפְכָהּ עַל מְנָת שֶׁלֹּא לִזְכוֹת בָּהּ לֹא בְדָא. וּלְעִנְיָין נְזִיקִין לֹא בְדָא שַׁנְיָיה בֵּין הָפְכָהּ עַל מְנָת לִזְכוֹת בּוֹ בֵּין שֶׁהָפְכָהּ עַל מְנָת שֶׁלֹּא לִזְכוֹת בּוֹ וְהוּזַק בָּהֶן אַחֵר חַיָּיב בְּנִזְקוֹ. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵן. אָמַר רִבִּי אָבִין תַּמָּן כְּתִיב בַּעַל הַבּוֹר יְשַׁלֵּם בַּעַל הַנֶּזֶק יְשַׁלֵּם. בְּרַם הָכָא עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר מִשֶּׁלְךָ אַתְּ מְעַשֵּׂר וְאֵין אַתְּ מְעַשֵּׂר מִשֶּׁל אֲחֵרִים.

כָּל דָּבָר שֶׁאֵין אָדָם רַשַּׁאי לְמוֹכְרוֹ דְּמַאי לֹא יִשְׁלַח לַחֲבֵירוֹ דְּמַאי. מִידָּה דַקָּה שֶׁאֵין אָדָם רַשַּׁאי לְמוֹכְרָהּ דְּמַאי לֹא יִשְׁלַח לַחֲבֵירוֹ דְּמַאי. מִידָּה גַסָּה שֶׁאָדָם רַשַּׁאי לְמוֹכְרָהּ דְּמַאי יִשְׁלַח לַחֲבֵירוֹ דְּמַאי. רִבִּי יוֹסֵי מַתִּיר בְּוַדַּאי בֵּין דַּקָּה בֵּין גַּסָּה וְאוֹסֵר בִּדְמַאי בְּגַסָּה.

רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מִפְּנֵי גְּדֵירוֹ הִתִּירוּ דְּמַאי בְּגַסָּה.

דּוּ מַתְנִיתָא רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר סַלֵּי תְּאֵנִים וְסַלֵּי עֲנָבִים וְקוּפּוֹת שֶׁל יֶרֶק כָּל זְמַן שֶׁהוּא מוֹכְרָן אֲכָסָרָה פָּטוּר. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל שָׁלַח לִי רִבִּי יוֹסֵי בִּירְבִי אֶתְרוֹג וְאָמַר לִי זֶה בָּא בְיָדִי מִקֵּיסָרִין. וְלָמַדְתִּי בוֹ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים. שֶׁהוּא וַדַּאי. שֶׁהוּא טָמֵא. שֶׁלֹּא בָּא בְּיַד אַחֵר. שֶׁהוּא וַדַּאי. שֶׁפֵּירוֹת קֵיסָרִין וַדַּאי. שֶׁהוּא טָמֵא מֵרִבִּיצִין עָלָיו מַיִם. שֶׁלֹּא בָּא בְּיַד אַחֵר שֶׁאִילּוּ בָא בְיַד אַחֵר הָיִיתִי מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה. וְיֵעָשֵׂר מִמֶּנּוּ עָלָיו. דּוּ חֲשֹׁשׁ לְהָדָא דְּבַר קַפָּרָא אָמַר אֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְהִיוֹת מְשַׁלְּחִין לַחֲבֵירֵיהֶן דְּבָרִים חֲסֵירִין. וְלֹא מַתְנִיתִין הִיא רִבִּי יוֹסֵי מַתִּיר בְּוַדַּאי בִּלְבַד שֶׁיּוֹדִיעָן. אָתָא מֵימַר לָךְ אַף עַל גַּב דּוּ פְלִיג עַל רַבָּנִין לָא עָבַד עוּבְדָּא דְּכְוָותֵיהּ.

רִבִּי זְעִירָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא וְלֹא מִפֵּירוֹת שֶׁהֵן מוּתָּרִין בְּקֵיסָרִין הִיא. אָמַר לֵיהּ וְלֹא רִבִּי הִתִּיר קֵיסָרִין. וְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל קוֹדֶם לְרִבִּי הָיָה.

ד **משנה:** הַמּוֹלִיךְ חִיטָּיו לְטָחוֹן עִם הַכּוּתִי אוֹ לְטָחוֹן עִם עַם הָאָרֶץ בְּחֶזְקָתָן לְמַעְשְׂרוֹת וְלִשְׁבִיעִית. לְטָחוֹן הַנָּכְרִי דְּמַאי. הַמַּפְקִיד פֵּירוֹתָיו אֶצֶל הַכּוּתִי וְאֶצֶל עַם הָאָרֶץ בְּחֶזְקָתָן לְמַעְשְׂרוֹת וּלְשִׁבִיעִית וְאֶצֶל הַנָּכְרִי כְּפֵירוֹתָיו. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר דְּמַאי.

הלכה: רִבִּי חִייָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן נִתְחַלְּפָה קוּפָּתוֹ אֶצֶל הַטָּחוֹן אִם הוּחְזַק עַם הָאָרֶץ לְהִיוֹת טוֹחֵן שָׁם בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם חוֹשֵׁשׁ וְאִם לָאו אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. וְיִחּוּשׁ מַה בֵּינָהּ וּלְסֵירָקִי. לֹא כֵן תַּנֵּי סֵירָקִי שֶׁהָיְתָה מִסְתַּפֶּקֶת יוֹם אֶחָד מִן הָאָסוּר נַעֲשָׂה אוֹתוֹ הַיּוֹם הוֹכִיחַ לְכָל הַיָּמִים. סֵירָקִי אֵיפְשָׁר לָהּ שֶׁלֹּא לְהִסְתַּפֵּק. בְּרַם הָכָא לֹא הוּחְזַק עַם הָאָרֶץ לְהִיוֹת טוֹחֵן שָׁם בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם.

רִבִּי טַיְיפָא סָמוּקָא בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ כּוּתִין נֶאֱמָנִין עַל הַפִּיקָּדוֹן. וְלָא מַתְנִיתָא הִיא אֶצֶל הַכּוּתִי. מַתְנִיתִין עַד שֶׁלֹּא נֶחְשְׁדוּ אָתָא מֵימַר אֲפִילּוּ מִשֶּׁנֶּחְשְׁדוּ. מַהוּ שֶׁיְּהֵא נֶאֱמָן לוֹמַר נָטַלְתִּיו וְהִנַּחְתִּי אֲחֵרִים מְתוּקָּנִין תַּחְתֵּיהֶן. אִם אַתְּ מַאֲמִינוֹ שֶׁנָּטַל הֶאֱמִינוֹ שֶׁנִּתַּן. אִם אֵין אַתְּ מַאֲמִינוֹ שֶׁנָּטַל אַל תַּאֲמִינֵהוּ שֶׁנִּתַּן. כּוּתִי אַתְּ מַאֲמִינוֹ שֶׁנִּתַּן וְאֵין אַתְּ מַאֲמִינוֹ שֶׁנָּטַל. רִבִּי יוֹנָה בְּעִי מַה נָן קַיָּימִין אִם בְּאוֹמֵר מִשֶּׁלִּי הֵן. אֲפִילּוּ עַם הָאָרֶץ לֹא יְהֵא נֶאֱמָן. אִם בְּאוֹמֵר פְּלוֹנִי עִישֵּׂר לִי אֲפִילּוּ כּוּתִי יְהֵא נֶאֱמָן. אָמַר רִבִּי בָּא תִּיפְתָּר כְּמָאן דְּאָמַר כּוּתִי כְּגוֹי. דְּאִיתְפַּלְגוּן כּוּתִי כְּגוֹי דִּבְרֵי רִבִּי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כּוּתִי כְּיִשְׂרָאֵל לְכָל דָּבָר.

הָכָא אַתְּ אָמַר לְטָחוֹן הַנָּכְרִי דְּמַי. וְהָכָא אַתְּ אָמַר אֶצֶל הַנָּכְרִי כְּפֵירוֹתָיו. כָּאן קוּפָּה בְּקוּפּוֹת וְכָאן פֵּירוֹת בְּפֵירוֹת.

רִבִּי יִרְמְיָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא מַה כְּפֵירוֹתָיו מַמָּשׁ פְּטוֹר טֵבֶל בָּרוּר בְּמָקוֹם אַחֵר. אָמַר לֵיהּ וּלְכָל דָּבָה. וְלֹא עַאל יְאוּת הֲוָה רִבִּי חֲנִינָא מַתְרִיס לָקֳבֵל רִבִּי אָחָא.

רִבִּי חִיָּיא בַּר בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָא לֹא אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן אֶלָּא כְּדֵי קוּפָּתוֹ. הִפְקִיד אֶצְלוֹ שְׁתַּיִם אַחַת דְּמַאי וְאַחַת וַדַּאי. בְּקֵיָּמוֹת אֲבָל אִם נֶאֱכְלָה הָרִאשׁוֹנָה הַשְּׁנִייָה דְּמַאי. נָטְלוּ מִמֶּנּוּ מֵאָה בְּנֵי אָדָם מֵאָה סְאִין בַּת אַחַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְתַקֵּן דְּמַאי. נָתְנוּם לְאָדָם אַחֵר כְּבָר נִרְאוּ לִהְיוֹת וַדַּאי. נָטַל מִמֶּנּוּ אָדָם אֶחָד כַּמָּה סְאִין בַּת אַחַת הָרִאשׁוֹנָה דְּמַאי וְהַשְּׁאָר וַדַּאי. נְתָנָם לְמֵאָה בְּנֵי אָדָם כְּבָר נִרְאוּ לִהְיוֹת וַדַּאי. וְהָתַנִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשֵׁם רִבִּי טַרְפוֹן עָשׂוּ פֵּירוֹת יִשְׂרָאֵל זֶה כְּפֵירוֹת כּוּתִי זֶה דְּמַאי. עוֹד הִיא לֹא אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן אֶלָּא עַד כְּדֵי קוּפָּתוֹ.

אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָבֶסַיי כָּל יְמֵי הָיִיתִי קוֹרֵא הַפָּסוּק הַזֶּה וְהִזָּה הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא טָהוֹר אֶחָד מִזֶּה עַל טָמֵא אֶחָד. עַד שֶׁלָּמַדְתִּיהָ מֵאוֹצָרָהּ שֶׁל יַבְנֶה.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֲפִילּוּ כּוּלּוֹ גּוֹי וְיִשְׂרָאֵל אֶחָד מַטִּיל לְתוֹכוֹ דְּמַאי. הָדָא אָמְרָה שֶׁטָּהוֹר אֶחָד מִזֶּה עַל כַּמָּה טְמֵאִין דְּתַנִּינָן אֶצֶל הַנָּכְרִי כְּפֵירוֹתָיו. אָמַר רִבִּי לָעְזָר חֲכָמִים שֶׁהֵן בְּשִׁיטַּת רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר חֲכָמִים מַמָּשׁ. בְּעוֹן קוֹמֵי מַה טַעַם. אָמַר לוֹן כַּד תִּסְאבוּן אֲנָא אֲמַר לְכוֹן. מַה הֲוָה מֵימַר לְכוֹן כְּמַה דְּאָמַר מֵאֵילֵיהֶן קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן אֶת הַמַּעֲשְׂרוֹת. שְׁמוּאֵל בַּר בָּא בְּעֵי נִיחָא לְטָהֳרוֹת לֹא אָמַר לוֹן מִפְּנֵי גֶּדֶר טָהֳרוֹת. לְמַעֲשְׂרוֹת לֹא אָמַר לוֹן מִפְּנֵי גֶּדֶר מַעֲשְׂרוֹת. לְקֻדָּשִׁים לֹא אָמַר לוֹן אֲפִילּוּ אָמַר לוֹן מַה הֲוָה מֵימַר לוֹן. גַּבֵּי מַעֲשְׂרוֹת כְּמָאן דְּאָמַר מֵאֵילֵיהֶן קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן אֶת הַמַּעֲשְׂרוֹת.

רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי חִיָּיא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מוֹדֶה רִבִּי שִׁמְעוֹן שֶׁהוּא מַפְרִישׁ מַעֲשְׂרוֹתָיו מֵהֲלָכָה. הָא רִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר מַפְרִישׁ וְרַבָּנִין אָמְרֵי מַפְרִישׁ.

מַה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר מַפְרִישׁ וְנוֹטֵל דָּמִים מִן הַשֵּׁבֶט. וְרַבָּנִין אָמְרִין מַפְרִישׁ וְאֵינוֹ נוֹטֵל דָּמִים מִן הַשֵּׁבֶט. אֲפִילּוּ כִּתְרוּמַת חוּצָה לָאָרֶץ אֵינָהּ אִילּוּ תְרוּמַת חוּצָה לָאָרֶץ שֶׁמָּא אֵינוֹ נוֹטֵל דָּמִים מִן הַשֵּׁבֶט. דִּילְמָא עַל עִיקַּר טִיבְלוֹ שֶׁל גּוֹי אִיתְאֲמַרַת. אֶלָּא בְּגִין דְּתַנִּי רִבִּי יְהוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר יֵשׁ קִנְיָן לְגוֹי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְפוֹטְרוֹ מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת עָלֶיהָ. רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי חִיָּיא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מוֹדֶה רִבִּי שִׁמְעוֹן שֶׁהוּא מַפְרִישׁ מַעֲשְׂרוֹתָיו מֵהֲלָכָה.

ה משנה: הַנּוֹתֵן לְפוּנְדָּקִית מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה מִפְּנֵי שֶׁהִיא חֲשׁוּדָה לְחַלֵּף. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אֵין אָנוּ אַחֲרָאִין לְרַמָּאִין אֵינוֹ מְעַשֵּׂר אֶלָּא מַה שֶּׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה בִּלְבָד.

הלכה: רִבִּי יוֹסֵי וְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל שְׁנֵיהֶן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. כְּמָה דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר אֵין אָנוּ אַחֲרָאִין לְרַמָּאִין כֵּן רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר אֵין אָנוּ אַחֲרָאִין לְרַמָּאִין. מִסְתַּבְּרָא רִבִּי יוֹסֵי יוֹדֵי לְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל וְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לֹא יוֹדֵי לְרִבִּי יוֹסֵי. רִבִּי יוֹסֵי יוֹדֵי לְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל שֶׁאֵין אָנוּ אַחֲרָאִין לְרַמָּאִין. וְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לֹא יוֹדֵי לְרִבִּי יוֹסֵי. שֶׁאֵין דֶּרֶךְ חָבֵר לִהְיוֹת מוֹצִיא מִבֵּיתוֹ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְתוּקָּן.

ו משנה: הַנּוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה מִפְּנֵי שֶׁהִיא חֲשׁוּדָה לְחַלֵּף אֶת הַמִּתְקַלְקֵל. אָמַר רִבִּי יוּדָה רוֹצָה הִיא בְּתַקָּנַת בִּתָּהּ וּבוֹשָׁה מֵחֲתָנָהּ. וּמוֹדֶה רִבִּי יוּדָה בְּנוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ שְׁבִיעִית שֶׁאֵינָהּ חֲשׁוּדָה לְהַחֲלִיף לְהַאֲכִיל אֶת בִּתָּהּ שְׁבִיעִית.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן אוּף קַדְמִיתָא עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה הִיא דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר הַנּוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ כְּנוֹתֵן לְפוּנְדָּקִית. וְרַבָּנִין אָמְרִין הַנּוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ כְּנוֹתֵן לִשְׁכִינָתוֹ. כְּהָדָא דְתַנִּי הַנּוֹתֵן לִשְׁכִינָתוֹ פַּת לַאֲפוֹת בּוֹ תַּבְשִׁיל לַעֲשׂוֹת לוֹ אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לֹא מִשּׁוּם שְׁבִיעִית וְלֹא מִשּׁוּם מַעֲשְׂרוֹת. אִימָתַי בִּזְמָן שֶׁנָּתַן לָהּ שְׂאוֹר וְתַבְלִין. אֲבָל אִם לֹא נָתַן לָהּ שְׂאוֹר וְתַבְלִין חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם שְׁבִיעִית וּמִשּׁוּם מַעֲשְׂרוֹת.

מַה חֲמוֹתוֹ מִן הָאֵירוּסִין אוֹ מִן הַנִּישּׂוּאִין. נִשְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא מוֹדֶה רִבִּי יוּדָה בְּנוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ שְׁבִיעִית שֶׁאֵינָהּ חֲשׁוּדָה לְהַאֲכִיל אֶת בִּתָּהּ שְׁבִיעִית. שַׁנָּיָא הִיא תַּמָּן בֵּין מִן הָאֵירוּסִין בֵּין מִן הַנִּישּׂוּאִין. אוֹף הָכָא לָא שַׁנָּיָא בֵּין מִן הָאֵירוּסִין בֵּין מִן הַנִּישּׂוּאִין.

פרק ד

א משנה: הַלּוֹקֵחַ פֵּירוֹת מִמִּי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת וְשָׂכַח לְעַשְּׂרָן שׁוֹאֲלוֹ בְּשַׁבָּת וְאוֹכֵל עַל פִּיו. חֲשִׁיכָה מוֹצָאֵי שַׁבָּת לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. לֹא מְצָאוֹ אָמַר לוֹ אֶחָד שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת מְעוּשָּׂרִין הֵן אוֹכֵל עַל פִּיו. חֲשִׁיכָה מוֹצָאֵי שַׁבָּת לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי שֶׁחָזְרָה לִמְקוֹמָהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן הַשְּׁזוּרִי אוֹמֵר אַף בְּחוֹל שׁוֹאֲלוֹ וְאוֹכֵל עַל פִּיו.

הלכה: חֲבֵרַיָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מִפְּנֵי כְבוֹד שַׁבָּת הִתִּירוּ. אִם מִפְּנֵי כְבוֹד שַׁבָּת לָמָּה לִי שׁוֹאֲלוֹ. עַל יְדֵי עִילֵּי עִילָּה. רִבִּי בִּיבִי בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָא אֵימַת שַׁבָּת עָלָיו וְהוּא אוֹמֵר אֱמֶת. וְאִם אֵימַת שַׁבָּת עָלָיו בְּדָה תַּנִּינָן חֲשִׁיכָה מוֹצָאֵי שַׁבָּת לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. מִפְּנֵי אֶחָד שֶׁאֵין אֵימַת שַׁבָּת עָלָיו. תַּנִּי שׁוֹאֲלוֹ בְּחוֹל לֹא יֹאכַל בְּשַׁבָּת. מָאן דְּאָמַר אֵימַת שַׁבָּת עָלָיו נִיחָא. מָאן דְּאָמַר מִפְּנֵי כְבוֹד שַׁבָּת אֲפִילּוּ שׁוֹאֲלוֹ בְּחוֹל יֹאכַל בְּשַׁבָּת.

לֹא אָמַר אֶלָּא שׁוֹגֵג. הָא מֵזִיד אָסוּר דְּתַנִּינָן שָׂכַח לְעַשְּׂרָן כְּשֶׁאֵין עִמּוֹ תְּנַאי אֲבָל אִם יֵשׁ עִמּוֹ תְּנַאי אוֹכֵל עַל תְּנָאוֹ שֶׁל חֲבֵירוֹ.

מַהוּ שֶׁיֹּאכַל עַל שְׁאֵילַת חֲבֵירוֹ. הֵיךְ עֲבִידָא לָקְחוּ מִמֶּנּוּ שְׁנֵי בְנֵי אָדָם כְּאַחַת שָׁאֲלוּ עַל אַחַת מֵהֶן הַשֵּׁנִי לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר וְעַד שֶׁיִּשְׁאָלֶנּוּ. אֲנִי אוֹמֵר שֶׁל זֶה עִישֵּׂר וְשֶׁל זֶה לֹא עִישֵּׂר. לָקַח מִמֶּנּוּ אָדָם אֶחָד שְׁתֵּי כַלְכָּלוֹת כְּאַחַת שָׁאֲלוּ עַל אַחַת מֵהֶן הַשֵּׁנִיָּה לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר וְעַד שֶׁיִּשְׁאָלֶנּוּ אֲנִי אוֹמֵר זֶה עִישֵּׂר וְזֶה אֵינוֹ עִישֵּׂר. חֲשִׁיכָה מוֹצָאֵי שַׁבָּת מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה. מָאן דְּאָמַר מִפְּנֵי כְבוֹד שַׁבָּת נִיחָא. וּמָאן דְּאָמַר מִפְּנֵי שְׁאִימַת שַׁבָּת עָלָיו לָמָּה לִי מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה.

עַד כְּדוֹן בְּשֶׁאֵין לוֹ מֵאוֹתוֹ הַמִּין. וַאֲפִילוּ יֵשׁ לוֹ מֵאוֹתוֹ הַמִּין. הֵי צַד תְּאוּב.

יוֹם טוֹב שֶׁהוּא סָמוּךְ לַשַּׁבָּת בֵּין מִלְּפָנֶיהָ בֵּין מִלְּאַחֲרֶיהָ וְכֵן שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל גָּלְיוֹת. מָאן דְּאָמַר קְדוּשָׁה אַחַת הִיא אוֹכֵל. מָאן דְּאָמַר שְׁתֵּי קְדוּשׁוֹת הֵן אֵינוֹ אוֹכֵל. אֲפִילוּ לְמָאן דְּאָמַר שְׁתֵּי קְדוּשׁוֹת הֵן אוֹכֵל עַד שֶׁלֹּא נִרְאֶה לְעַשֵּׂר בְּנָתַיִם. וְתַנֵּי כֵן שׁוֹאֲלוֹ בְיוֹם טוֹב אוֹכֵל בַּשַּׁבָּת. בַּשַּׁבָּת אוֹכֵל בְּיוֹם טוֹב. רִבִּי יוֹנָה בְשֵׁם רִבִּי זְעִירָא תִּיפְתָּר בְּפֵירוֹת שֶׁנִּסְמְכָה דַעְתּוֹ עֲלֵיהֶן מֵעֶרֶב שַׁבָּת. אֲבָל בְּפֵירוֹת שֶׁלֹּא נִסְמְכָה דַעְתּוֹ עֲלֵיהֶן מֵעֶרֶב שַׁבָּת לֹא בָדָא. אָמַר רִבִּי מָנָא מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין מְסַיְּיעִין לְרִבִּי יוֹנָה אַבָּא. דְּתַנֵּינָן תַּמָּן הַמַּדִּיר אֶת חֲבֵירוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ וְהוּא אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעְשְׂרוֹת. רִבִּי יַנַּאי בֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָה בְּשַׁבָּת שֶׁל פְּרוֹטַגְמְיָא הִתִּירוּ מִפְּנֵי אֵיבָה. דְּתַנֵּינָן תַּמָּן הַמַּדִּיר אֶת חֲבֵירוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ וְהוּא אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעְשְׂרוֹת. רִבִּי יַנַּאי בֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָה בְּשַׁבָּת שֶׁל פְּרוֹטַגְמְיָא הִתִּירוּ מִפְּנֵי אֵיבָה. בְּשַׁבָּת שֶׁל פְּרוֹטַגְמְיָא לֹא כְפֵירוֹת שֶׁנִּסְמְכָה דַעְתּוֹ עֲלֵיהֶן מֵעֶרֶב שַׁבָּת הִיא. לֹא אָמַר אֶלָּא מִפְּנֵי אֵיבָה.

שָׁאֲלוֹ שַׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה וְלֹא בָא הַשֵּׁנִיָּה לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר אוֹ עַד שֶׁיִּשְׁאָלֶנּוּ. וְלֹא כְבָר שָׁאֲלוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹנָה תַּמָּן בְּהַהוּא דְּשָׁאַל עַל נַפְשֵׁיהּ. בְּרַם הָכָא בְּהַהוּא דְּשָׁאַל חוֹרָן עָלוֹי.

וְרִבִּי יוֹנָה בְּעֵי מַהוּ שֶׁיִּשְׁאָלֶנּוּ דֶּרֶךְ עֲקַלְתּוֹן. רִבִּי יוֹנָה כְּדַעְתֵּיהּ. רִבִּי יוֹנָה זְבַן חִישֵׁי מִן דְּבַר חֲקוּלָא נְפַק לְגַבֵּיהּ אֲמַר לֵיהּ לָא דְּאָנָא חֲשִׁיד לָךְ. אֶלָּא בְּגִין דִּזְבִנִית מִינָּךְ חִטִּין וַחֲמִית אוֹכְלוֹסָא עָלָךְ וְאָמְרִית דִּילְמָא דְּאַנְשִׁיתֵיהּ מְתַקָּנָה מְתַקָּנָה הֲוָיִין. טְעַן מְחַזְּקָה עָלוֹי אֲמַר לֵיהּ מַה אַתְּ חֲשַׁד לִי.

תַּנֵּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַיי שֻׁחֲזָרָה לִמְקוֹמָהּ מְדַמַּעַת שֶׁלֹּא לִמְקוֹמָהּ אֵינָהּ מְדַמַּעַת. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר בֵּין לִמְקוֹמָהּ בֵּין שֶׁלֹּא לִמְקוֹמָהּ אֵינָהּ מְדַמַּעַת. רִבִּי בוּן בַּר חִיָּא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא מָאן דְּאָמַר מְדַמַּעַת מְדַמַּעַת. וּשְׁאֵינָהּ מְדַמַּעַת אֵינָהּ מְדַמַּעַת נִיחָא. מַאן דְּאָמַר לִמְקוֹמָהּ מְדַמַּעַת שֶׁלֹּא לִמְקוֹמָהּ אֵינָהּ מְדַמַּעַת. מַה בֵּין לִמְקוֹמָהּ מַה בֵּין שֶׁלֹּא לִמְקוֹמָהּ. עָל רִבִּי חַגַּיי. אָמְרִין. בְּדֵין הוּא מֵימַר מֹשֶׁה דַּאֲנָא אֲמַר טַעֲמָא אֲמַר מֹשֶׁה דַּאֲנָא אֲמַר טַעֲמָא מַאן דְּאָמַר מְדַמַּעַת שֶׁהֵיא מַחֲזֶרֶת אֶת הַשְּׁיָרַיִים לַאֲכִילָה. מָאן דְּאָמַר אֵינָהּ מְדַמַּעַת שֶׁאֵינָהּ מַחֲזֶרֶת אֶת הַשְּׁיָרַיִים לַאֲכִילָה. הוֹרֵי רִבִּי לָא כְּהָדָא דְּרִבִּי חַגַּיי. אָמַר רִבִּי זְעִירָא אַתָּא עוֹבְדָא קוֹמֵי דְּרִבִּי חֲנִינָא וְהוֹרֵי כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁזוּרִי. רִבִּי אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן אֵין הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁזוּרִי.

יוֹתֵר מִיכֵּן הָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן הַשְּׁזוּרִי אוֹמֵר הִפְרִישׁ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְנִשְׁרְפָה הֲרֵי זֶה שׁוֹאֲלוֹ וְאוֹכֵל עַל פִּיו. לֹא בָדָא אָמַר רִבִּי זְעִירָא אַתָּא עוֹבְדָא קוֹמֵי דְּרִבִּי חֲנִינָא וְהוֹרֵי כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁזוּרִי. אָמַר רִבִּי אָבִין לֹא דָמְיָא הַהִיא שְׁאֵילְתָּא לְהַהִיא קַדְמֵיְתָא. תַּמָּן לָא בְּגִין חֲשִׁיד לָךְ. אֶלָּא בְּגִין דִּזְבִינַתְּ מִינָּךְ אִיתְמַל חִיטִּין וַחֲמִית אוֹכְלוֹסִין עָלָךְ וְאָמְרִית דִּילְמָא דְּאַנְשִׁיתָהּ מְתַקָּנָה מְתַקָּנָה הֲוָיִין. בְּרַם הָכָא בְּגִין דְּחַשְׁדַתְּךָ וְתִיקָנְתִּין וְאִיתּוֹקְדִין מְתַקָּנָן הֲוָיִין. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּרֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בוּן אָמַר תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא כֵּן אֵימַת הַדִּימּוּעַ עָלָיו וְהוּא אָמַר אֱמֶת.

ב משנה: הַמַּדִּיר אֶת חֲבֵירוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ וְהוּא אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעְשְׂרוֹת וְאוֹכֵל עִמּוֹ בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעְשְׂרוֹת בִּלְבַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ מְעוּשָּׂרִין הֵן. וּבְשַׁבָּת שְׁנִיָּה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹדֵר הֵימֶינּוּ הֲנָיָה לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.

הלכה: רִבִּי יַנַּאי בֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן בְּשַׁבָּת שֶׁל פְּרוֹטַגְמְיָא הִתִּירוּ מִפְּנֵי אֵיבָה. אָמַר רִבִּי אָבִין כָּאן הִתִּירוּ טְבָלִים מִשּׁוּם דַּרְכֵּי שָׁלוֹם. רִבִּי חֲנִינָא אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה בְּעֵי אִם מִפְּנֵי דַּרְכֵּי שָׁלוֹם לָמָּה לִי בִּלְבַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ מְעוּשָּׂרִין הֵן. שָׁאֲלוֹ בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה וְלֹא בָא הַשֵּׁנִיָּה מַהוּ שֶׁתִּיעָשֶׂה רִאשׁוֹנָה. אָמַר רַב חִסְדָּא כָּאן שָׁנִינוּ שֶׁאָסוּר לְחָבֵר שֶׁיֹּאכַל בִּסְעוּדָה שֶׁאֵין לָהּ שֵׁם.

ג משנה: רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵין אָדָם צָרִיךְ לִקְרוֹת שֵׁם עַל מַעֲשֵׂר עָנִי שֶׁל דְּמַאי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים קוֹרֵא שֵׁם וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ. מִי שֶׁקָּרָא שֵׁם לִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי וּלְמַעֲשֵׂר עָנִי שֶׁל וַדַּאי לֹא יִטְעֹם בַּשַּׁבָּת וְאִם הָיָה כֹּהֵן אוֹ עָנִי לְמוּדִים לוֹכַל מִמֶּנּוּ אֲצָלוֹ יָבוֹאוּ וְיֹאכְלוּ וּבִלְבַד שֶׁיּוֹדִיעֻם.

הלכה: רִבִּי בָּא בַּר הוּנָא בְּשֵׁם רַב הָאוֹכֵל פֵּירוֹתָיו טְבוּלִין לְמַעֲשֵׂר עָנִי חַיָּיב מִיתָה. מַה טַעַם דְּרִבִּי לִיעֶזֶר מִכֵּיוָן שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בַּעַוֹן מִיתָה מַפְרִישׁ. מַה טַעַם דְּרַבָּנִן בְּלֹא כָךְ קוֹרֵא שֵׁם וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ.

תַּנֵּי הַנֶּאֱמָן רָאוּ אוֹתוֹ מַפְרִישׁ שֵׁנִי. תַּנֵּי לַשֵּׁנִי נֶאֱמָן לָרִאשׁוֹן דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים הַנֶּאֱמָן לָרִאשׁוֹן נֶאֱמָן לַשֵּׁנִי. הַנֶּאֱמָן לַשֵּׁנִי אֵינוֹ נֶאֱמָן לָרִאשׁוֹן. מַה טַעַם דְּרִבִּי אֱלִיעֶזֶר מִשּׁוּם שֶׁאֵינוֹ חָשׁוּד לְהַקְדִּים אוֹ מִשּׁוּם שֶׁהִפְרִישׁ שֵׁנִי חֲזָקָה שֶׁהִפְרִישׁ רִאשׁוֹן. וְהָתַנֵּינָן רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵין אָדָם צָרִיךְ לִקְרוֹת שֵׁם לְמַעֲשֵׂר עָנִי שֶׁל דְּמַאי. הָא שֵׁנִי צָרִיךְ מַה אִם שֵׁנִי שֶׁאֵין לְרַבּוֹ טוֹבַת הֲנָיָה צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ. רִאשׁוֹן שֶׁיֵּשׁ לְרַבּוֹ טוֹבַת הֲנָיָה לֹא כָל שֶׁכֵּן.

הוֹצִיא לָהֶן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ אָמַר לָהֶן פָּדוּי הוּא נֶאֱמָן. פְּדוּ לוֹ וּפְדוּ לָכֶם אֵינוֹ נֶאֱמָן. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר הַנֶּאֱמָן עַל הַשֵּׁנִי נֶאֱמָן עַל הָרִאשׁוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא עָשׂוּ אוֹתוֹ כְתוֹסֶפֶת הַבִּיכּוּרִים מַה תּוֹסֶפֶת הַבִּיכּוּרִים נֶאֱכָלֶת בְּטָהֳרָה וּפְטוּרָה מִן הַדְּמַאי אַף זֶה נֶאֱכָלֶת מִשּׁוּם

שֵׁנִי וּפָטוּר מִשּׁוּם רִאשׁוֹן. אָתָא רַבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רַבִּי אִיסִּי דְּרַבִּי לִיעֶזֶר הִיא.

כְּנִי מַתְנִיתָא לֹא [יִתְּנֵם] בְּשַׁבָּת דְּתַנְּינָן תַּמָּן בֵּית שַׁמַּיי אוֹמְרִים אֵין מוֹלִיכִין חַלָּה וּמַתָּנוֹת לַכֹּהֵן בְּיוֹם טוֹב בֵּין שֶׁהוּרְמוּ מֵאֶמֶשׁ בֵּין שֶׁהוּרְמוּ מֵהַיּוֹם וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין. הָדָא יַלְפָא מִן הַהִיא וְהַהִיא יַלְפָא מִן הָדָא. הָדָא יַלְפָא מִן הַהִיא הִיא יוֹם טוֹב הִיא שַׁבָּת. וְהַהִיא יַלְפָא מִן הָדָא בְּלִימּוּדִין אֲבָל בִּשְׁאֵין לִימּוּדִין לָא סְלַק עָל בָּר נַשָּׁא מֵיכוּל פִּיסָּתֵיהּ בְּבֵיתֵיהּ דְּחַבְרֵיהּ.

תַּנֵּי לֹא יְסָרֵב אָדָם בַּחֲבֵירוֹ לְאָרְחוֹ בְּשָׁעָה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה. וְלֹא יַרְבֶּה לוֹ בְּתַקְרוֹבֶת בְּשָׁעָה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל. מַהוּ בְּתַקְרוֹבֶת יָדַע דְּהוּא רָחֵיץ וְהָא מַטְרַח עֲלוֹי. וּבִירוּשָׁלֵם הָוָה מַפֵּיק פִּילְכֵיהּ דְּשָׁמָלָא לִימִינָא.

תַּנֵּי אֵין מוֹלִיכִין לְבֵית הָאֵבֶל בְּכְלֵי זְכוּכִית צְבוּעָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא טוֹעֲנוֹ טַעֲנַת חִנָּם.

תַּנֵּי עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוֹיִם וְיִשְׂרָאֵל הַגַּבָּיִים גּוֹבִין מִשֶּׁל יִשְׂרָאֵל וּמִשֶּׁל גּוֹיִם וּמְפָרְנְסִין עֲנֵיֵי יִשְׂרָאֵל עֲנֵיֵי גּוֹיִם וּמְבַקְּרִין חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל וְחוֹלֵי גּוֹיִם וְקוֹבְרִין מֵתֵי יִשְׂרָאֵל וּמֵתֵי גּוֹיִם. וּמְנַחֲמִין אֲבֵילֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲבֵילֵי גּוֹיִם. וּמַכְנִיסִין כְּלֵי גּוֹיִם וּכְלֵי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם.

גִּירְדָּאֵי שָׁאֲלוּן לְרִבִּי אִימִּי יוֹם מִשְׁתֵּה שֶׁל גּוֹיִם מַהוּ. סְבַר מֵישְׁרֵי לוֹן מִן הָכָא מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם. אָמַר לוֹן רִבִּי בָּא וְהָתַנֵּי רִבִּי חִיָּיא יוֹם מִשְׁתֵּה שֶׁל גּוֹיִם אָסוּר. אָמַר רִבִּי אִימִּי אֵילּוּלֵי רִבִּי בָּא הָיָה לָנוּ לְהַתִּיר עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהֶן וּבְרוּחַ שְׁרִיחֲקָנוּ מֵהֶם.

ד משנה: הָאוֹמֵר לְמִי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעְשְׂרוֹת קַח לִי מִמִּי שֶׁהוּא נֶאֱמָן וּמִי שֶׁהוּא מְעַשֵּׂר אֵינוֹ נֶאֱמָן. מֵאֵישׁ פְּלוֹנִי חֲרֵי זֶה נֶאֱמָן. הָלַךְ לִיקַּח מִמֶּנּוּ אָמַר לוֹ לֹא מְצָאתִיו וְלָקַחְתִּי לְךָ מֵאֶחָד שֶׁהוּא נֶאֱמָן אֵינוֹ נֶאֱמָן.

הלכה: תַּנֵּי אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אֲפִילּוּ אָמַר לוֹ מִפְּלוֹנִי אֵינוֹ נֶאֱמָן עַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ קַח וַאֲנִי נוֹתֵן פְּעוֹת. מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי אֲנִי אוֹמֵר אֶחָד קָרוֹב מָצָא וְלָקַח מִמֶּנּוּ דְּתַנֵּינָן תַּמָּן הִתְקַבֵּל לִי גִּיטִּי בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמוֹת עַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ קַח וַאֲנִי נוֹתֵן פְּעוֹת. מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי לְעָזָר אֲנִי אוֹמֵר אַחַר הַדֶּלֶת מְצָאוֹ. אָתָא דְּרִבִּי אֶלְעָזָר כְּרִבִּי יוֹסֵי וּדְרִבִּי יוֹסֵי כְּרִבִּי לְעָזָר. דְּרִבִּי יוֹסֵי רִיבָּה מִן דְּרִבִּי לְעָזָר וְלֹא מוֹדָה רִבִּי לְעָזָר שֶׁאִם אָמַר לוֹ אַל תְּקַבֵּלֵהוּ לִי אֶלָּא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה עַד שֶׁיְּגִיעַ גֵּט לְאוֹתוֹ מָקוֹם. וְהָכָא אֲפִילּוּ אָמַר לוֹ מִפְּלוֹנִי אֵינוֹ נֶאֱמָן עַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ קַח וַאֲנִי נוֹתֵן לוֹ פְּעוֹת. מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי אֲנִי אוֹמֵר אֶחָד קָרוֹב מָצָא וְלָקַח מִמֶּנּוּ.

ה משנה: הַנִּכְנָס לְעִיר וְאֵינוֹ מַכִּיר אָדָם שָׁם וְאָמַר מִי כַּאן נֶאֱמָן וּמִי כַּאן מְעַשֵּׂר. אָמַר לוֹ אֶחָד אֲנִי אֵינִי נֶאֱמָן אִישׁ פְּלוֹנִי נֶאֱמָן חֲרֵי זֶה נֶאֱמָן. הָלַךְ וְלָקַח הֵימֶינּוּ. אָמַר לָהֶן מִי כַּאן מוֹכֵר יָשָׁן אָמַר לוֹ מִי שֶׁשָּׁלַחְתָּ אֶצְלִי אַף עַל פִּי שֶׁהֵן כְּגוֹמְלִין זֶה אֶת זֶה חֲרֵי אֵילּוּ נֶאֱמָנִין. הַמְּחַמְּרִים שֶׁנִּכְנְסוּ לָעִיר אָמַר אֶחָד מֵהֶן שֶׁלִּי חָדָשׁ וְשֶׁל חֲבֵירַי יָשָׁן. שֶׁלִּי אֵינוֹ מְתוּקָּן וְשֶׁל חֲבֵירַי מְתוּקָּן אֵינָן נֶאֱמָנִין. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר נֶאֱמָנִין.

הלכה: וְעַד אֶחָד נֶאֱמָן. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן קַל הֵיקֵלוּ בָּאַכְסְנַאי מִפְּנֵי חַיֵּי נֶפֶשׁ.

תַּנֵּי נִכְנַס לְעִיר וְאֵינוֹ מַכִּיר אָדָם אוֹ שֶׁהָיָה עוֹמֵד בְּגוֹרֶן וְאֵינוֹ מַכִּיר אָדָם שָׁם. חֲרֵי זֶה נִשְׁאַל בֵּין לְחָבֵר בֵּין לְעַם הָאָרֶץ דִּבְרֵי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רִבִּי אוֹמֵר אֵין נִשְׁאָלִין עַל הַתְּרוּמָה אֶלָּא לְחָבֵר בִּלְבַד. אַתְיָא דְּרִבִּי כְּרִבִּי מֵאִיר וּדְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל בְּשִׁיטָתֵיהּ. דְּתַנֵּינָן תַּמָּן כָּל הַמּוּמִין הָרָאוּיִן לָבוֹא בִּידֵי אָדָם רוֹעִין יִשְׂרָאֵל נֶאֱמָנִין רוֹעִין כּוֹהֲנִים אֵינָן נֶאֱמָנִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר נֶאֱמָן הוּא עַל שֶׁל חֲבֵירוֹ וְאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל שֶׁל עַצְמוֹ. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הֶחָשׁוּד עַל הַדָּבָר לֹא דָנוֹ וְלֹא מֵעִידוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹנָה מַה פְּלִיגִין לִיקַּח אֲבָל לְחַלֵּק אוֹף רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מוֹדֶה. מַה בֵּין לְחַלֵּק מַה בֵּין לִיקַּח. קוֹל יוֹצֵא לְחִילּוּק.

תַּנֵּי הַנִּכְנָס לְעִיר וּמָצָא סִיעוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם אָמַר מִי כָּאן נֶאֱמָן מִי כָּאן מְעַשֵּׂר. אָמַר לוֹ אֶחָד אֲנִי נֶאֱמָן. אִם אָמְרוּ לוֹ שֶׁהוּא נֶאֱמָן חֲרֵי זֶה נֶאֱמָן. אָמְרוּ לוֹ שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן בְּפָנָיו אֵינוֹ נֶאֱמָן. שֶׁלֹּא בְּפָנָיו נֶאֱמָן. אָמַר רִבִּי יוֹנָה בְּבֶן עִיר בְּסִיעוֹת חֲבֵירִים וּבְאַכְסְנַאי בְּסִיעוֹת עַם הָאָרֶץ. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי יוֹנָה חֲבֵרִין וְאַתְּ אָמַר אֵינוֹ נֶאֱמָן בְּפָנָיו.

מַה טַּעַם דְּרִבִּי יוּדָה מִפְּנֵי חַיֵּיהֶן שֶׁל בְּנֵי הָעִיר. מַה טַּעֲמֵיהוֹן דְּרַבָּנִין מְצוּיִין הֵן לְהִתְפָּרְנֵס מֵעִיר אַחֶרֶת.

פרק ה

א משנה: הַלּוֹקֵחַ מִן הַנִּחְתּוֹם כֵּיצַד מְעַשֵּׂר. נוֹטֵל תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְחַלָּה וְאוֹמֵר אֶחָד מִמֵּאָה שֶׁיֵּשׁ כָּאן חֲרֵי זֶה בְּצַד זֶה מַעֲשֵׂר וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ. זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו וְהַשְּׁאָר חַלָּה וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּצָפוֹנוֹ אוֹ בִּדְרוֹמוֹ וּמְחוּלָּל עַל הַמָּעוֹת.

הלכה: אַף עַל הַחַלָּה. וְחַלָּה חַייֶבֶת בִּדְמַאי. וְלֹא כֵן תַּנֵּינָן חַלַּת עַם הָאָרֶץ וְהַמְּדוּמָע פְּטוּרִין מִן הַדְּמַאי. רִבִּי אָחָא רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן

חֲנִינָא דְּבֵית שַׁמַּאי הִיא. וְתַנִּי כֵּן רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן חַלָּה בֵּית שַׁמַּאי מְחַיְּבִין וּבֵית הִלֵּל פּוֹטְרִין. כְּלוּם אָמְרוּ בֵּית שַׁמַּאי אֶלָּא דָּבָר שֶׁהוּא לִזְרִיעָה אִילּוּ הַלּוֹקֵחַ לִזָּרַע וְלִבְהֵמָה קֶמַח לְעוּרוֹת שֶׁמָּן לִנֵּר שֶׁמָּא אֵינוֹ פָּטוּר מִדְּמַאי. אֶלָּא בַּמְּגֻבָּל עִיסָּתוֹ כְּמֵי פֵּירוֹת. לֹא כֵן אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּי רַבִּי חֲנִינָא דְּרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בֵּירְתּוֹתָא הִיא הָא כְּרַבָּנִין לֹא. אֶלָּא כְּרַבִּי יוֹחָנָן דְּרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר כָּאן בְּעוֹשֶׂה בְּטָהֳרָה וְכָאן בְּעוֹשֶׂה בְּטָהֳרָה וְכָאן בְּעוֹשֶׂה בְּטוּמְאָה. אֶלָּא כְּרַבִּי אֶלְעָזָר דְּרַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר כָּאן וְכָאן בְּעוֹשֶׂה בְּטָהֳרָה. אֶלָּא בְּמִתְאָרֵחַ אֶצְלוֹ. לֹא כֵן תַּנֵּי הַנַּאֲמָן עַל הַטָּהֳרוֹת נֶאֱמָן עַל הַמַּעְשְׂרוֹת. וְתַנְיָתָהּ רַבִּי יַנַּאי בֵּי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְאָמַר הָדָא דְּתֵימַר בְּמִתְאָרֵחַ אֶצְלוֹ אֲבָל בְּרַבִּים אֵינוֹ נֶאֱמָן עַד שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו בְּרַבִּים. וְכֹא בְּרַבִּים אֲנָן קַיָּימִין.

רַבִּי אָבִין רַבִּי שַׁמַּאי בְּשֵׁם רַבִּי אָחָא שְׁמַע לָהּ מִן דְּבַתְרָהּ. הָרוֹצֶה לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר כְּאַחַת. כְּמָה דְּתֵימַר תַּמָּן חוּץ מִן הָרָאוּי לְיקָדֵשׁ לְשֵׁם תְּרוּמָה וְהָכָא חוּץ מִן הָרָאוּי לְיקָדֵשׁ לְשֵׁם חַלָּה.

תַּנִּינָן חַלָּה בֵּין רִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי. רַבִּי יוֹנָה בְשֵׁם רַבִּי זְעִירָא זֹאת אוֹמֶרֶת חַלָּה אֵין בָּהּ מִשּׁוּם בַּל תְּאַחֵר. רַבִּי יוֹסֵי בְשֵׁם רַבִּי זְעִירָא אֵין מִשְׁנָה אֲמוּרָה עַל סֵדֶר וְלֹא בִדְמַאי נָן קַיָּימִין. לֹא כֵן אָמַר רַבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרַבִּי חִייָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן מַתְנִיתִין בִּדְמַאי הָא בְּוַדַּאי לֹא. וְהָכָא בִּדְמַאי אֲנָן קַיָּימִין. תַּנֵּי רַבִּי חִייָא אַף בְּוַדַּאי עָלֶיהָ רַבִּי יוֹנָה בְשֵׁם רַבִּי זְעִירָא אָמַר זֹאת אוֹמֶרֶת חַלָּה אֵין בָּהּ מִשּׁוּם בַּל תְּאַחֵר. רַבִּי יוֹסֵי בְשֵׁם רַבִּי זְעִירָא אָמַר אֵין מִשְׁנָה אֲמוּרָה עַל סֵדֶר אֶלָּא תַּקְדִּים חַלָּה לָרִאשׁוֹן. מֵעַתָּה תְּהֵא חַלָּה חַייֶבֶת בְּמַעְשְׂרוֹת. וּמַעְשְׂרוֹת לֹא יְהוּ חַיָּיבִין בְּחַלָּה שֶׁכָּל הַקּוֹדֵם אֶת חֲבֵירוֹ מִתְחַייֵב בּוֹ. וְתַנֵּי כֵן הָעוֹשֶׂה עִיסָּה מִן הַטֵּבֶל בֵּין שֶׁהִקְדִּים חַלָּה לַתְּרוּמָה בֵּין שֶׁהִקְדִּים תְּרוּמָה לַחַלָּה מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. חַלָּה לֹא תֹאכַל עַד שֶׁיּוֹצִיא עָלֶיהָ תְּרוּמָה. תְּרוּמָה לֹא תֹאכַל עַד שֶׁיַּפְרִישׁ עָלֶיהָ חַלָּה. וְלָמָּה קָדְמָה רִאשׁוֹן מִפְּנֵי שֶׁקָּדְמָה לַגּוֹרֶן. וַהֲרֵי שֵׁנִי קָדְמוֹ לַגּוֹרֶן. אָמַר רַבִּי מַתַּנְיָה בְּדִין הָיָה שֶׁתְּקַדּוֹם חַלָּה לַכֹּל. וְלָמָּה קָדְמָה רִאשׁוֹן מִפְּנֵי שֶׁקָּדְמָה לַגּוֹרֶן וְכָתוּב בּוֹ רֵאשִׁית. שֵׁנִי אַף עַל פִּי שֶׁקָּדְמוֹ לַגּוֹרֶן אֵין כְּתִיב בּוֹ רֵאשִׁית.

ב משנה: הָרוֹצֶה לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר כְּאֶחָד נוֹטֵל אֶחָד מִשִּׁשִּׁים וְשִׁלִּשָׁה וּשְׁלִישׁ וְאוֹמֵר אֶחָד מִמֵּאָה מִמַּה שֶּׁיֵּשׁ כָּאן חֲרֵי זֶה בְּצַד זֶה חוּלִין וּשְׁאָר תְּרוּמָה עַל הַכֹּל. וּמֵהַחוּלִין שֶׁיֵּשׁ כָּאן חֲרֵי זֶה בְּצַד זֶה מַעֲשֵׂר וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ. זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו (וּשְׁאָר חַלָּה) וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּצָפוֹנוֹ וּבְדָרוֹמוֹ וּמְחוּלָּל עַל הַמָּעוֹת.

הלכה: תַּנֵּי הָרוֹצֶה לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וְחַלָּה כְּאַחַת נוֹטֵל כְּדֵי תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וְחַלָּה כְּאַחַת וְכַמָּה הֵן אֶחָד מֵעֶשְׂרִים. וְאָמַר אֶחָד מִמֵּאָה מִמַּה שֶּׁיֵּשׁ כָּאן חֲרֵי הֵן בְּצַד זֶה חוּלִין טֵבֶל וְעוֹד אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה סָמוּךְ לוֹ וְהַשְּׁאָר תְּרוּמָה עַל הַכֹּל. וּמֵהַחוּלִין שֶׁיֵּשׁ בּוֹ וְזֶה שֶׁעָשִׂיתִי חוּלִין טֵבֶל עָשׂוּי מַעֲשֵׂר וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ. וְזֶה שֶׁעָשִׂיתִי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו. וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּצָפוֹנוֹ וּבְדָרוֹמוֹ מְחוּלָּל עַל הַמָּעוֹת.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָתָן צָרִיךְ לְבָרֵךְ חָמֵשׁ בְּרָכוֹת. תַּנֵּי רַבִּי חִייָא פּוֹלְלָן בְּרָכָה אַחַת.

עַד כְּדוֹן כֹּהֵן לֵוִי וְיִשְׂרָאֵל אִין יֹאמַר תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר נִמְצָא מַפְרִישׁ עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ.

מַעֲשֵׂר וְאַחַר כָּךְ תְּרוּמָה נִמְצָא מְקַדֵּשׁ. תְּרוּמָה וְאַחַר כָּךְ מַעֲשֵׂר נִמְצָא אוֹ פּוֹחֵת מִמַּעֲשְׂרוֹתָיו אוֹ מוֹסִיף עַל מַעֲשְׂרוֹתָיו כְּהָדָא דְתַנֵּי הַפּוֹחֵת מִמַּעֲשְׂרוֹתָיו מַעֲשְׂרוֹתָיו מְתוּקָּנִין וּפֵירוֹתָיו מְקוּלְקָלִין. הַמַּעֲדִיף עַל מַעֲשְׂרוֹתָיו מַעֲשְׂרוֹתָיו מְקוּלְקָלִין וּפֵירוֹתָיו מְתוּקָּנִין. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּסָמוּךְ עַל לְתַנֵּי בֵּית דִּין הוּא. מַהוּ תְנֵי בֵּית דִּין. עַד מַקּוֹם שֶׁהַדַּעַת טוֹעָה.

מַהוּ תְנֵי בֵּית דִּין. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן כְּדֵי שֶׁיְּהֵא קוֹבֵעַ מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן בְּצָפוֹנוֹ וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי לְדָרוֹמוֹ וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר בְּצָפוֹן צָפוֹנוֹ. מַהוּ תְנֵי בֵּית דִּין. הוּא לְכִשֶׁיִּפְדֶּה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁבְּעוֹלָךְ פָּדוּי. עַד כְּדוֹן בְּיֵבֶשׁ בְּלַח.

הָנָה לֵיהּ מֵאָה תְּאֵנִין חֲמִשִּׁין רַבְרְבִין וְחַמְשִׁין דְּקִיקִין. אֵין יְסַב מִן רַבְרְבָיָא צָרִיךְ מֵיסַב תְּשַׁע. מִן דְּקִיקָתָא צָרִיךְ מֵיסַב אַחַת עֶשְׂרֵה. נְסַב עֲשָׂרָה מִן רַבְרְבָיָא אִית תַּמָּן חָדָא חוּלִין וְחָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא אוֹתָהּ חוּלִין עוֹשֶׂה אוֹתָהּ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לְמָקוֹם אַחֵר. וּכְתִיב תְּרוּמַת יי מַעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר. וְלֹא חוּלִין מִן הַמַּעֲשֵׂר. אִית תַּמָּן חָדָא חוּלִין וְחָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא אוֹתָהּ חוּלִין עוֹשֶׂה אוֹתָהּ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לְמָקוֹם אַחֵר. וּכְתִיב תְּרוּמַת יי מַעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר. וְלֹא חוּלִין מִן הַמַּעֲשֵׂר. אָמַר רַבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא מַתְנָה וְאוֹמֵר מַעֲשֵׂר הַזֶּה שֶׁהַפֵּירוֹת הַלָּלוּ חַייָבוֹת הֲרֵי הוּא קָבוּעַ בְּתְחִילַ[ת] כָּל עוֹקֶץ וְעוֹקֶץ וּמְהַלֵּךְ עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ בְּכָל עֶשֶׂר מֵיסַב אִית בְּהוֹן חָדָא תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְכָל שֶׁהוּא חוּלִין.

עַד כְּדוֹן דָּבָר מְרוּבֶּה הָיָה דָּבָר מְמוּעָט הָנָה לֵיהּ עֶשֶׂר תְּאֵנִין חֲמֵשׁ רַבְרְבִין וְחָמֵשׁ דְּקִיקִין. אֵין יְסַב מִן רַבְרְבָתָא צָרִיךְ מֵיסַב חָדָא פָּרָא צִיבְחַד. מִן דְּקִיקָתָא צָרִיךְ מֵיסַב חָדָא וְעוֹד צִיבְחַד. נְסַב חַד מִן רַבְרְבָתָא אִית תַּמָּן כָּל שֶׁהוּא חוּלִין וְחָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא אוֹתוֹ הַחוּלִין עוֹשֶׂה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לְמָקוֹם אַחֵר. וּכְתִיב תְּרוּמַת יי מַעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר וְלֹא חוּלִין מִן הַמַּעֲשֵׂר. אָמַר רַבִּי אַבָּא קַרְתִּיגַנְיָא מַתְנָה וְאוֹמֵר הַמַּעֲשֵׂר הַזֶּה שֶׁהַפֵּירוֹת הַלָּלוּ חַייָבוֹת הֲרֵי הוּא קָבוּעַ בְּתְחִילַּת הָעוֹקֶץ וּמְסַיֵּים וְאוֹמֵר לַכֹּהֵן עַד כָּאן סִיַּימְתִּי.

חֲרֵי הוּא בְּצַד זֶה חוּלִין טֵבֶל. וְיֹאמַר חֲרֵי הוּא בְּצַד זֶה מַעֲשֵׂר. נִמְצָא מְקַדֵּשׁ. וְיֹאמַר חֲרֵי הוּא בְּצַד זֶה תְּרוּמָה. נִמְצָא אוֹ פּוֹחֵת עַל הַתְּרוּמָה אוֹ מוֹסִיף עַל הַתְּרוּמָה. מִתּוֹךְ שֶׁהוּא אוֹמֵר חֲרֵי הוּא בְּצַד זֶה חוּלִין טֵבֶל אוֹ פּוֹחֵת מִן הַתְּרוּמָה אוֹ מוֹסִיף עַל הַתְּרוּמָה אֵין בְּכָךְ כְּלוּם.

ג משנה: הַלּוֹקֵחַ מִן הַנַּחְתּוֹם מְעַשֵּׂר מִן הַחַמָּה עַל הַצּוֹנֶנֶת וּמִן הַצּוֹנֶנֶת עַל הַחַמָּה אֲפִילּוּ מְטַפּוֹסִים הָרַבָּה דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר שֶׁאֲנִי אוֹמֵר חִטִּים שֶׁל אֶמֶשׁ הָיוּ מְשֻׁל אֶחָד וְשֶׁל הַיּוֹם הָיוּ מְשֻׁל אַחֵר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וּמַתִּיר בְּחַלָּה.

הלכה: עַד הֵיכָן תַּלְמִידוֹ שֶׁל רַבִּי חִיָּא בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם. הֵיךְ עֲבִידָא לָקַח מִמֶּנּוּ בְּתְחִילַּת שְׁלֹשִׁים וּבְאֶמְצַע שְׁלֹשִׁים וּבְסוֹף שְׁלֹשִׁים. רִאשׁוֹן עַל גַּבֵּי שֵׁנִי מִן אֶחָד הוּא רִאשׁוֹן עַל גַּבֵּי שְׁלִישִׁי שְׁנֵי מִינִין הֵן.

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וּמַתִּיר בְּחַלָּה. וְרַבִּי יוּדָה אוֹסֵר בְּחַלָּה. וְלֹא אָצְלוֹ הִיא נִטְבֶּלֶת אֶלָּא בְּשׁוֹאֵל שְׂאוֹר טָמֵא לַעֲשׂוֹת עִיסָּתוֹ. אֲפִילּוּ כֵן לֹא אָצְלוֹ הִיא נִטְבֶּלֶת. אֶלָּא בְּשׁוֹאֵל כְּכָר טָמֵא לְמַלְאוֹת תַּנּוּר. וְאִם בְּשׁוֹאֵל כְּכָר טָמֵא לְמַלְאוֹת תַּנּוּרוֹ. מְעַשֵּׂר מִכָּל כְּכָר וְכָכָר. אֶלָּא כְּרַבִּי יוֹחָנָן דְּרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר כַּאן בְּעוּשָׂה בְטָהֳרָה כַּאן בְּעוּשָׂה בְטוּמְאָה. אֶלָּא כְּרַבִּי אֶלְעָזָר דְּרַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר כַּאן וְכַאן בְּעוּשָׂה בְטָהֳרָה. אָמַר רַבִּי יוּדָן אָבוֹי דְּרַבִּי מַתַּנְיָה בְּעוּשָׂה בְטוּמְאָה קַיְימִינָן וְאָצְלוֹ הִיא נִטְבֶּלֶת. אוֹף רַבִּי יוּדָה מוֹדֶה בָּהּ. וְתַנֵּי כֵן רַבִּי יוּדָה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסְרִין בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וּמַתִּירִין בְּחַלָּה. הָא רַבִּי יוּדָה אוֹסֵר בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וּמַתִּיר בְּחַלָּה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וּמַתִּיר בְּחַלָּה. מַה בֵּינֵיהוֹן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוּדָה אֵינוֹ מַפְרִישׁ לֹא מִשֶּׁל הַיּוֹם עַל שֶׁל אֶמֶשׁ וְלֹא מִשֶּׁל אֶמֶשׁ עַל שֶׁל יוֹם מַפְרִישׁ מִן הַתַּנּוּר עַל הַתַּנּוּר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן אֲפִילּוּ מִן הַתַּנּוּר עַל הַתַּנּוּר אֵינוֹ מַפְרִישׁ.

ד משנה: הַלּוֹקֵחַ מִן הַפָּלָטֵר מְעַשֵּׂר מִכָּל טֵיפּוֹס וְטֵיפּוֹס דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מֵאֶחָד עַל הַכֹּל. וּמוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּלוֹקֵחַ מִן הַמְּנָפוֹל שֶׁהוּא מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.

הלכה: רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר נַחְתּוֹם עוֹשֶׂה טֵפּוֹס אֶחָד וּפָלָטֵר מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַמָּה נַחְתּוֹמִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר נַחְתּוֹם עוֹשֶׂה כַּמָּה טֵפּוֹסִין וּפָלָטֵר מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּנַחְתּוֹם אֶחָד.

אִי זֶהוּ מְנָפוֹל. דְּבֵי רַבִּי יַנַּאי אָמְרֵי תִּשְׁעָה פְּלָטֵרִין וַעֲשָׂרָה נַחְתּוֹמִים תּוֹמָנְיָא מִן דְּתוֹמָנְיָא וְחַד מִן דְּתֵרֵיי.

רַבִּי יוֹנָה בְּעֵי הָיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי טַפְסִין הוֹכִיחַ עַל עַצְמוֹ שֶׁהֵן שְׁנַיִים הוּשְׁווּ כוּלָּן לַעֲשׂוֹת טוּפּוֹס אֶחָד מֵעַשֵּׂר מִכָּל כְּכָר וְכָכָר. רַבִּי יוֹנָה בְּעֵי כְּמַה דְּתֵימָא תִּשְׁעָה פְּלָטֵירִין וַעֲשָׂרָה נַחְתּוֹמִין תּוֹמָנְיָא מִן דְּתוֹמָנְיָא וְחַד מִן דְּתֵרֵיי. וְדִכְוָותָהּ תִּשְׁעָה נַחְתּוֹמִין וַעֲשָׂרָה פְּלָטֵירִין תּוֹמָנְיָא מִן דְּתוֹמָנְיָא וְחַד מִן דְּתֵרֵיי אוֹ תִּשְׁעָה מִן דְּתִשְׁעָה וְחַד מִן כּוּלְּהוֹן מְעַשֵּׂר מִכָּל כְּכָר וְכָכָר.

ה משנה: הַלּוֹקֵחַ מִן הֶעָנִי וְכֵן הֶעָנִי שֶׁנִּיתְּנוּ לוֹ פְּרוּסוֹת אוֹ פִילְחֵי דְּבֵילָה מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד. בִּתְמָרִים וּבִגְרוֹגְרוֹת בּוֹלֵל וְנוֹטֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵימָתַי בִּזְמַן שֶׁמַּתָּנָה מְרוּבָּה. אֲבָל בִּזְמַן שֶׁמַּתָּנָה מְמוּעֶטֶת מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד. הַלּוֹקֵחַ מִן הַסִּיטוֹן וְחָזַר וְלָקַח מִמֶּנּוּ שְׁנִיָּה לֹא יְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה אֲפִילּוּ מֵאוֹתוֹ הַסּוּג אֲפִילּוּ מֵאוֹתוֹ הַמִּין. נֶאֱמָן הַסִּיטוֹן לוֹמַר מִשֶּׁל אֶחָד הֵן.

הלכה: רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַבִּי פְּדָיָה רַבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם חִזְקִיָּה אֵין בְּלִילָה אֶלָּא לְיַיִן וּלְשֶׁמֶן בִּלְבַד. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר עַד כְּזֵיתִין הַנִּיבְלָלִין. מַתְנִיתִין פְּלִיגָא עַל רַבִּי יוֹחָנָן בִּתְמָרִים וּבִגְרוֹגְרוֹת בּוֹלֵל וְנוֹטֵל. פָּתַר לָהּ עַד כְּזֵתִין.

רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא בְּדַמַּאי הִתִּירוּ כְּרַבִּי יוּדָה דְּתַנִּינָן רַבִּי יוּדָה אוֹמֵר אֵימָתַי בִּזְמַן שֶׁמַּתָּנָה מְמוּעֶטֶת מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.

דְּבֵית רַבִּי יַנַּאי אָמְרֵי בְּשָׁעַת הַגּוֹרָן שָׁנוּ שֶׁהַכֹּל הָיוּ נוֹתְנִין מִמֵּאָה סָאָה. הָיוּ הַכֹּל נוֹתְנִין מִמֵּאָה וְאֶחָד מֵחֲמִשִּׁים מְעַשֵּׂר מֵחֲמִשִּׁים. הָיוּ הַכֹּל נוֹתְנִים מֵחֲמִשִּׁים וְאֶחָד מֵאַרְבָּעִים מְעַשֵּׂר מֵאַרְבָּעִים. הָיוּ הַכֹּל נוֹתְנִין מֵאַרְבָּעִים וְאֶחָד מִשְּׁלֹשִׁים מְעַשֵּׂר מִשְּׁלֹשִׁים. הָיוּ הַכֹּל נוֹתְנִין מֵעֶשְׂרִים וְאֶחָד מֵעֲשָׂרָה מְעַשֵּׂר מֵעֲשָׂרָה. הָיוּ הַכֹּל נוֹתְנִין מֵעֲשָׂרָה וְאֶחָד מֵאֶחָד מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.

רַבִּי יִרְמְיָה בְּעֵי אֲפִילּוּ הִשְׁבִּיחַ לוֹ מִקְחוֹ. אִינּוּן חִישָׁיָא דְּזַבְנִית מִינָּךְ אִתְמַל טָבִין חֲוִיין מֵאִינּוּן אִינּוּן.

תַּנֵּי הַלּוֹקֵחַ מִן הַחֶנְוָונִי וְחָזַר וְלָקַח מִמֶּנּוּ שְׁנִיָּה. אִם מַכִּיר הוּא אֶת הֶחָבִית שֶׁהִיא הִיא מְעַשֵּׂר מִמֶּנּוּ עָלֶיהָ. הָא אִם אֵינוֹ מַכִּיר אוֹתָהּ חָבִית לֹא בְדָא. הָדָא דְתֵימַר בְּאִילֵּין אִידְתִיקְרִימָא בְּרַם בְּאִילֵּין שְׁפָיָא אוּרְחָא מְפַנְּתוֹן אִילֵּין לְגַוָּא אִילֵּין.

ו משנה: הַלּוֹקֵחַ מִבַּעַל הַבַּיִת וְחָזַר וְלָקַח מִמֶּנּוּ שְׁנִיָּה מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה אֲפִילּוּ מִשְּׁתֵּי קוּפּוֹת אֲפִילּוּ מִשְּׁתֵּי עֲיָירוֹת. בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהָיָה מוֹכֵר יֶרֶק בַּשּׁוּק בִּזְמַן שֶׁהֵן מְבִיאִין לוֹ מִגְּנוֹתָיו מְעַשֵּׂר מֵאַחַת עַל הַכֹּל וּמִגְּנוֹת אֲחֵרוֹת מְעַשֵּׂר מִכָּל אַחַת וְאַחַת.

הלכה: רַבִּי יוֹנָה בְּעֵי וּכְרַבִּי מֵאִיר מְעַשֵּׂר מִכָּל קֶלַח וְקֶלַח. דְּתַנִּינָן תַּמָּן אָמַר רַבִּי מֵאִיר וְכִי מִפְּנֵי מַה טִימּוֹ אֶלָּא מִפְּנֵי מַשְׁקֶה הַפֶּה. כְּמַה דְּתֵימַר תַּמָּן דֶּרֶךְ אֲגוּדָּה לִיתּוֹר וְהוּא קְשׁוֹרָהּ בְּפִיו בְּרַם הָכָא דֶּרֶךְ אֲגוּדָּה לִיתּוֹר וְהוּא נוֹתֵן מַה שֶּׁבְּפִנִּים בַּחוּץ וּמַה שֶּׁבַּחוּץ בְּפִנִּים.

אָמַר רַבִּי יוֹנָה לֹא סוֹף דָּבָר מִגְּנוֹתָיו אֶלָּא אֲפִילּוּ מִגְּנוֹת אֲחֵרוֹת אִסְתַּעְשְׁרִין הֵן לְדַעְתּוֹ מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה. וְאִם לָאו אֵינוֹ מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה.

ז משנה: הַלּוֹקֵחַ טֶבֶל מִשֶּׁנֵּי מְקוֹמוֹת מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ אֵין אָדָם רְשַׁאי לִמְכּוֹר טֶבֶל אֶלָּא לְצוֹרֶךְ.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹנָה כֵּינִי מַתְנִיתָא אֵין אָדָם רְשַׁאי לִמְכּוֹר טֶבֶל אֶלָּא לְצוֹרֶךְ וּבִלְבַד לְחָבֵר. מַעֲתָּה עַם הָאָרֶץ שֶׁנִּתְעָרֵב טְבָלוֹ בְּחוּלִין אֵין לוֹ תַּקָּנָה. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה הוֹלֵךְ אֶצֶל חָבֵר וְהוּא לוֹקֵחַ לוֹ טֶבֶל וּמְעַשְּׂרוֹ לוֹ.

ח משנה: מְעַשְּׂרִין מִשֶּׁל יִשְׂרָאֵל עַל שֶׁל גּוֹיִם וּמִשֶּׁל גּוֹיִם עַל שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וּמִשֶּׁל יִשְׂרָאֵל עַל שֶׁל כּוּתִים. וּמִשֶּׁל כּוּתִים עַל שֶׁל כּוּתִים. רִבִּי לָעְזָר אוֹסֵר מִשֶּׁל כּוּתִים עַל שֶׁל כּוּתִים. עָצִיץ נָקוּב חֲרֵי הוּא כְּאֶרֶץ. תָּרַם מִן הָאָרֶץ עַל עָצִיץ נָקוּב וּמֵעָצִיץ נָקוּב עַל הָאָרֶץ תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. וּמִשֶּׁאֵינוֹ נָקוּב עַל הַנָּקוּב תְּרוּמָה וַיְחַזּוֹר וְיִתְרוֹם. מִן הַנָּקוּב עַל שֶׁאֵינוֹ נָקוּב תְּרוּמָה וְלֹא תֹאכַל עַד שֶׁיּוֹצִיא עָלֶיהָ תְרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת. תָּרַם מִן הַדְּמַאי עַל הַדְּמַאי וּמִדְּמַאי עַל הַוַּדַּאי תְּרוּמָה וַיְחַזּוֹר וְיִתְרוֹם. מִן הַוַּדַּאי עַל הַדְּמַאי תְּרוּמָה וְלֹא תֹאכַל עַד שֶׁיּוֹצִיא עָלֶיהָ תְרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת.

הלכה: מַתְנִיתִין דְּרִבִּי מֵאִיר דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר אֵין קְנָיָן לְגוֹי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהַפְקִיעוֹ מִיַּד מַעֲשֵׂר. רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר יֵשׁ קְנָיָן לְגוֹי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְפוֹטְרוֹ מִן הַמַּעֲשֵׂר. רִבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ טַעֲמָא דְּרִבִּי מֵאִיר וְהִתְנַחֲלְתֶּם אוֹתָם לְבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת אֲחוּזָּה. הֵקִישׁ אֲחוּזָּה לַעֲבָדִים. מַה עֲבָדִים אַתָּם קוֹנִין מֵהֶן וְהֵן אֵינָן קוֹנִין מִכָּם אַף אֲחוּזָּה אַתֶּם קוֹנִין מֵהֶן וְהֵן אֵינָן קוֹנִין מִכֶּם. אָמַר רִבִּי לָעְזָר בֵּי רִבִּי יוֹסֵי קוֹמֵי רִבִּי יָסָא וְדָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי מֵאִיר וְהָאָרֶץ לֹא תִימָּכֵר לִצְמִיתוּת כִּי לִי הָאָרֶץ. לְחוֹלְטָנִית. אָמַר לֵיהּ כָּל גַּרְמָא אָמְרָה דְּהִיא מְסַיְיעָה לְרִבִּי שִׁמְעוֹן. לֹא תִמָּכֵר הָא אִם נִמְכְּרָה חֲלוּטָה הִיא.

רִבִּי חוּנָא רוּבָּא דְּצִיפּוֹרִין אָמַר הִנְהִיג רִבִּי חֲנִינָא בְּצִיפּוֹרִין כְּהָדָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. רִבִּי זְעִירָא אָמַר הִנְהִיג רִבִּי חֲנִינָא בְּצִיפּוֹרִין [כְּ]הָדָא [דְ]רִבִּי שִׁמְעוֹן.

רִבִּי זְעִירָא אָמַר קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר אַף עַל גַּב דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר אֵין קְנָיָן לְגוֹי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְפוֹטְרוֹ מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת מוֹדֶה הוּא הָכָא דְּיֵשׁ לוֹ קְנָיָן נְכָסִים. אָמַר רִבִּי בָּא אוֹכֶלֶת פֵּירוֹת. וְהַתַּנְיָנָן הַלּוֹקֵחַ מֵביא בִּיכּוּרִין מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם. וְיָבִיא בִּיכּוּרִים דְּבַר תּוֹרָה.

רִבִּי יוֹנָה רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי הַלּוֹקֵחַ פֵּירוֹת תְּלוּשִׁין מִן הַגּוֹי מַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר מֵהֶלְכָה וְנוֹתְנָן לַשֵּׁבֶט וְאֵינוֹ נוֹטֵל דָּמִים מִן הַשֵּׁבֶט. מַה טַעַם כִּי תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתְּ מוֹצִיא וְאֵין אַתְּ מוֹצִיא וְאֵין אַתְּ מוֹצִיא מִיַּד מַכָּרֵי כְהוּנָּה וּלְוִיָּה. וַאֲתָיָא כַּיי דָּמַר רִבִּי לָעְזָר כִּי תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתְּ מוֹצִיא וְאֵין אַתְּ מוֹצִיא מִיַּד הַגּוֹי.

אָמַר רִבִּי אָחָא בִּימֵי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה בִּיקְשׁוּ לְהִימָּנוֹת עַל הַר הַמֶּלֶךְ לְפוֹטְרוֹ מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת. אָמְרוּ יָבֹא רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. לֹא הִסְפִּיק לָבוֹא עַד שֶׁנִּטְרְפָה הַשָּׁעָה.

רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן דִּלֹא כֵן מָה נָן אָמְרִי רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אֵין הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. אֶלָּא בְּגִין דְּתַנֵּי אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁזוּרֵי מַעֲשֶׂה שֶׁנִּתְעָרְבוּ פֵּירוֹת טְבוּלִין בְּפֵירוֹתַי וְשָׁאַלְתִּי אֶת רִבִּי טַרְפוֹן. וְאָמַר לִי צֵא וְלוֹקְחֶם מִן הַגּוֹי וַעֲשֵׂר עֲלֵיהֶ. וְתַנֵּי עֲלֵיהּ רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר יֵשׁ קְנָיָן לְגוֹי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְפוֹטְרוֹ מִן הַמַּעֲשֵׂר. דְּלָא תֵּיסְבּוֹר מֵימַר תְּרֵיי כָּל קָבֵל תְּרֵיי אִינּוּן. לְפוּם כֵּן צָרִךְ לוֹמַר הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן.

וְעוֹד מִן הָדָא דְּאָמַר רִבִּי זְעִירָא אַבָּא אֲנַטוֹלִי זְבִין פֵּירֵי מִן דַּאֲרַמָּאי אֲתָא לְגַבֵּי דְּרִבִּי יוּדָה בֶּן לֵוִי שְׁלַח לְמִנְחֵם בְּרֵיהּ דְּיִתַּקֵּן לֵיהּ וְיֵהַב לֵיהּ מַעֲשְׂרֵיהּ. מִי אֲתִי קָם עִימֵּיהּ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר לֵיהּ מָאן יַעֲבִיד דָּא אֶלָּא אָבוּךְ. מֵחֲלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. תַּמָּן הוּא אוֹמֵר הַלּוֹקֵחַ פֵּירוֹת תְּלוּשִׁין מִן הַגּוֹי מַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר מֵהֲלָכָה וְנוֹתְנָן לַשֵּׁבֶט וְנוֹטֵל דָּמִין מִן הַשֵּׁבֶט. וְהָכָא הוּא אָמַר הָכֵין. אָמַר רִבִּי אַבָּא בַּר זְמִינָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא רִבִּי סִימוֹן לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא מִי אֲתִי קָם עִימֵּיהּ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר לֵיהּ לֵית אִילֵּין דְּאָבוּךְ. וְאִיקְפַּד רִבִּי זְעִירָא.

רִבִּי אָחָא רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִייָא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שְׁלֹשָׁה הֵן שֶׁהֵן מְעַשְּׂרִין שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת. זֶה שֶׁנִּתְעָרֵב טְבָלוֹ בְּחוּלִין. וְזֶה שֶׁהוּא לוֹקֵחַ מִפְּסִקְיָה שֶׁל כּוּתִים. אָמַר רִבִּי זְעִירָא זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֵינוֹ נוֹטֵל דָּמִין מִן הַשֵּׁבֶט. אִם אָמַר אַתְּ שֶׁהוּא נוֹטֵל דָּמִין מִן הַשֵּׁבֶט חֲרֵי בִרְשׁוּת תָּרַם.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן טַעֲמָא דְּרִבִּי לָעְזָר כְּשֵׁם שֶׁעָשׂוּ פֵּירוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דְּמַאי אַחַר רוּבָּן אֵין תּוֹרְמִין וּמְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. כָּךְ עָשָׂה פֵּירוֹת כּוּתִי וַדַּאי אַחַר רוּבָּן אֵין תּוֹרְמִין וְלֹא מְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.

רִבִּי בּוּן בַּר חִייָא בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא עָצִיץ עָשׂוּ אוֹתוֹ סָפֵק. וְהַתַּנְיָנָן עָצִיץ נָקוּב מְקֻדָּשׁ בְּכֶרֶם וּשְׁאֵינוֹ נָקוּב אֵינוֹ מְקֻדָּשׁ בְּכֶרֶם מְסָפֵק.

כְּמַה דְתֵימַר מִן הַוַּדַּאי עַל דְּמַאי תְּרוּמָה לֹא תֹאכַל עַד שֶׁיּוֹצִיא עָלֶיהָ תְרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת. וְאָמַר מִן הַדְּמַאי עַל הַדְּמַאי כֵּן. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָא בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק זֹאת אוֹמֶרֶת סָפֵק דִּימּוּעַ כְּסָפֵק תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי פָּטוּר מִן הַוַּדַּאי.

פרק ו

א משנה: הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל מִן הַנָּכְרִי מִן הַכּוּתִי חוֹלֵק בִּפְנֵיהֶן. הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל תּוֹרֵם וְנוֹתֵן לוֹ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵימָתַי בִּזְמַן שֶׁנָּתַן לוֹ מֵאוֹתָהּ הַשָּׂדֶה וּמֵאוֹתוֹ הַמִּין. אֲבָל אִם נָתַן לוֹ מִשָּׂדֶה אַחֶרֶת אוֹ מִמִּין אַחֵר מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ. הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִן הַנָּכְרִי מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף הַמְקַבֵּל

שְׂדֵי אֲבוֹתָיו מִן הַגּוֹי מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ.

הלכה: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן זוּ דִבְרֵי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. אֲבָל דִּבְרֵי חֲכָמִים מִיִּשְׂרָאֵל חוֹלֵק מִן הַגּוֹי תּוֹרֵם. וְתַנֵּי כֵן הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִן הַגּוֹי תּוֹרֵם וְנוֹתֵן לוֹ. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מַה אִם יִרְצֶה הַגּוֹי הַזֶּה שֶׁלֹּא לִתְרוֹם פֵּירוֹתָיו אֵינוֹ רְשַׁאי. אֶלָּא חוֹלֵק וּמֵנִיחַ לָפָנָיו.

רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי אַתֶּם גַּם אַתֶּם לְרַבּוֹת שְׁלוּחֲכֶם. מַה אַתֶּם בְּנֵי בְרִית אַף שְׁלוּחֲכֶם בְּנֵי בְרִית. אַתֶּם עוֹשִׂין שָׁלִיחַ וְאֵין הַגּוֹי עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ. רִבִּי יָסָא סָבַר מֵימַר אֵין הַגּוֹי עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ בִּיַד אַחֵר חֲבֵירוֹ הָא בְיִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה. אָמַר רִבִּי זְעִירָא וּמִינָּהּ אַתֶּם עוֹשִׂין שָׁלִיחַ וְלֹא בְיִשְׂרָאֵל. וְדִכְוָותָהּ אֵין הַגּוֹי עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ אֲפִילוּ בְיִשְׂרָאֵל. הָתִיב רַב הוֹשַׁעְיָה וְהָא מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מַה אִם יִרְצֶה הַגּוֹי הַזֶּה שֶׁלֹּא לִתְרוֹם אֵינוֹ תּוֹרֵם. אָמַר רִבִּי בָּא בְּמַאֲמִין עַל יָדָיו.

הַחוֹכֵר בְּפֵירוֹת הַשׁוֹכֵר בְּמָעוֹת הַמְקַבֵּל לְמֶחֱצָה לִשְׁלִישׁ וְלִרְבִיעַ.

עַד כְּדוֹן נָכְרִי כּוּתִי. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא הַנּוֹתֵן שָׂדֵהוּ בְקַבָּלָה לְגוֹי וּלְכוּתִי וּלְמִי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעְשְׂרוֹת עַד שֶׁלֹּא בָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעְשְׂרוֹת אֵינוֹ צָרִיךְ לְעַשֵּׂר עַל יָדָיו מִשֶּׁבָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעְשְׂרוֹת צָרִיךְ לְעַשֵּׂר עַל יָדָיו. עַד כְּדוֹן בְּמָקוֹם שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל מְצוּיִין. בְּמָקוֹם שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל מְצוּיִין. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא רִבִּי סִימוֹן הָיוּ לוֹ שָׂדוֹת בְּהַר הַמֶּלֶךְ. שָׁאַל לְרִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לֵיהּ יוֹבִירוּ וְאַל תַּשְׁכִּרֵם לְגוֹי. שָׁאַל לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי וְשָׁרָא לֵיהּ. סָבַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי מָקוֹם שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל מְצוּיִין כְּהָדָא סוּרְיָא. דְּהָדָא סוּרְיָא נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא רִבִּי חַגַּיי נְחַת לְחָמְץ אֲתוּן שָׁאֲלוּן לֵיהּ אִילֵּין דְּבַר עַשְׁתּוֹר בְּגִין דְּלֵית יִשְׂרָאֵל שְׁכִיחִין וַאֲנַן מוּגְרִין לְעַמִּים צְרִיכִין לְעַשֵּׂר אֲנַן עַל יְדֵיהוֹן. שְׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי זְעִירָא. שָׁאַל רִבִּי זְעִירָא לְרִבִּי אִימִּי. אָמַר לֵיהּ אֵינוֹ צָרִיךְ לְעַשֵּׂר עַל יְדֵיהֶן. מִינָהּ אַתְּ שְׁמַע לְהַשְׁכִּיר כְּרִבִּי יוֹסֵי. וְעוֹד מִן הָדָא דְּאָמַר רִבִּי חֲנִינָא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ. אַבָּא הֲוָה לֵיהּ עוּבְדָא שָׁלַח שָׁאַל לְרִבִּי חִייָא וּלְרִבִּי יָסָא וּלְרִבִּי אִימִּי וְהוֹרוּן לֵיהּ לְהַשְׁכִּיר כְּרִבִּי יוֹסֵי הָא לְעַשֵּׂר עַל יְדֵיהֶן אֵינָן מְעַשְּׂרִין עַל יְדֵיהֶן.

קִיבֵּל מִמֶּנָּה שָׂדֶה לְקָצוֹר בְּחִישִׁים עֲנָבִים לִבְצוֹר בֵּינַיִם זֵתִים לִמְסוֹק בְּשֶׁמֶן מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ. אִיתָא חֲמִי עַד שֶׁלֹּא זָרַע תּוֹרֵם מְשֻׁזָּרַע מְעַשֵּׂר. אָמַר רִבִּי חִינְנָא תִּיקְּנוּ בְּמְקַבֵּל שֶׁלֹּא תָבוֹר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. בְּרַם הָכָא זְרוּעָה הִוא.

קִיבֵּל מִמֶּנּוּ שָׂדֶה לְקָצוֹר בְּשַׁחֲרִי שִׁבּוֹלִים עֲנָבִים לִבְצוֹר בְּסַלֵּי עֲנָבִים זֵתִים לִמְסוֹק בְּסַלֵּי זֵתִים מַנִּיחַ כְּמוֹת שֶׁהֵן. הָא מֵאוֹתָהּ הַמִּין שֶׁלֹּא מֵאוֹתָהּ הַשָּׂדֶה מֵאוֹתָהּ הַשָּׂדֶה שֶׁלֹּא מֵאוֹתוֹ הַמִּין מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ. תַּנֵּי רִבִּי חִייָא מֵאוֹתָהּ הַשָּׂדֶה בֵּין מֵאוֹתוֹ הַמִּין בֵּין מִמִּין אַחֵר תּוֹרֵם וְנוֹתֵן לוֹ. שָׂדֶה אֶחָרֶת בֵּין מֵאוֹתוֹ הַמִּין בֵּין מִמִּין אַחֵר מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ. מַתְנִיתִין כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. מַה דְתַנֵּי רִבִּי חִייָא כַּחֲכָמִים וּפְלִיגָא. אֲתֵינָן מַתְנֵי מַתְנִיתִין בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי שֶׁלֹּא נָהֲגוּ לַעֲשׂוֹת שְׁעוֹרִין כְּפַלַּיִם כְּחִישִׁים. מַה דְתַנֵּי רִבִּי חִייָה בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַעֲשׂוֹת שְׁעוֹרִים כְּפַלַּיִם כְּחִישִׁים.

הָכָא אַתְּ אָמַר תּוֹרֵם וְנוֹתֵן לוֹ. וְכֹא אַתְּ אָמַר מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ. חֲבֵרָיָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן קָנְסוּ חֲכָמִים בְּחוֹכֵר מִן הַגּוֹיִם וְלֹא קָנְסוּ בְּחוֹכֵר מִיִּשְׂרָאֵל. רִבִּי לָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן תָּפְשָׂה מִידַּת הַדִּין בְּחוֹכֵר מִן הַגּוֹי וְלֹא תָפְשָׂה בְּחוֹכֵר מִיִּשְׂרָאֵל.

מַתְנִיתָא מְסַיְיעָה לְדִין וּמַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדִין. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לַחֲבֵרָיָה הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִן הַגּוֹי תּוֹרֵם וְנוֹתֵן לוֹ. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ הָא רַבָּנִין קָנְסוּ חֲכָמִים בְּחוֹכֵר מִן הַגּוֹי. וְלֹא קָנְסוּ חֲכָמִים בְּחוֹכֵר מִיִּשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ קָנַס בְּיִשְׂרָאֵל. אֶלָּא הָא הָכְנִי רַבָּנִין אָמְרֵי תָּפְשָׂה מִידַּת הַדִּין בְּחוֹכֵר מִיִּשְׂרָאֵל. וְרִבִּי מֵאִיר אָמַר אֵין תָּפְשָׂה מִידַּת הַדִּין בְּחוֹכֵר מִיִּשְׂרָאֵל. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי לָא הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִן הַגּוֹי מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר תּוֹרֵם וְנוֹתֵן לוֹ. הָא רַבָּנִין אָמְרִין[ן] תָּפְשָׂה מִידַּת הַדִּין בְּחוֹכֵר מִן הַגּוֹי וְלֹא תָפְשָׂה מִידַּת הַדִּין בְּחוֹכֵר מִיִּשְׂרָאֵל. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר לֹא תָפְשָׂה מִידַּת הַדִּין בְּחוֹכֵר מִן הַגּוֹי. אִית בַּר נַשׁ דְּיֵימַר הָדָא מִילְתָא. אֶלָּא הָכְנִי קָנְסוּ חֲכָמִים בְּחוֹכֵר מִן הַגּוֹי וְלֹא קָנְסוּ חֲכָמִים בְּחוֹכֵר מִיִּשְׂרָאֵל. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר לֹא קָנְסוּ חֲכָמִים בְּחוֹכֵר מִן הַגּוֹי לְפִיכָךְ אִם חָזַר הַגּוֹי וְנִתְגַּייֵר אוֹ שֶׁמְכָרָן לְיִשְׂרָאֵל אַחַר מוּתָּר.

מָאן דְּאָמַר תָּפְשָׂה נִיחָא. מָאן דְּאָמַר קָנְסוּ בְּיָדוֹ אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מִן הַמַּסִּיקִין שָׁנוּ מִתּוֹךְ שֶׁאַתְּ אוֹמֵר לוֹ כֵּן אַף הוּא דּוֹחֵק עַצְמוֹ וּפוֹרֵעַ אוֹתָהּ.

ב משנה: כֹּהֵן וְלֵוִי שֶׁקִּיבְּלוּ שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל כְּשֵׁם שֶׁחוֹלְקִין בְּחוּלִּין כֵּן חוֹלְקִין בִּתְרוּמָה. רִבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר הַמַּעֲשֵׂר שֶׁלָּהֶן שֶׁעַל מְנָת כֵּן בָּאוּ.

הלכה: מְתִיבִין רַבָּנִין לְרִבִּי אֶלִיעֶזֶר בְּמַה קָנוּ. אָמַר לָהֶן אֵין אַתֶּם מוֹדִין לִי שֶׁאִם הִתְנוּ לוֹ בֵּינֵיהֶן שֶׁהֵן חוֹלְקִין בְּמַעְשְׂרוֹת. אֲפִילוּ הִתְנוּ בְּמַה קָנוּ. סְתָמוֹ נַעֲשֶׂה כְּאוֹמֵר תְּלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע הַזֶּה שֶׁתִּיקְנוּ לָךְ מַעְשְׂרוֹתָיו. אָמַר לֵיהּ אוֹפְנָא לִית לוֹן אוֹפְנָא לִית לְסָתָמָא נַעֲשֶׂה כְּאוֹמֵר תְּלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע הַזֶּה שֶׁיַּקְנֶה לָךְ אֶחָד מֵעֲשָׂרָה שֶׁבּוֹ.

תַּנֵּי כֹּהֵן מִכֹּהֵן לֵוִי מִלֵּוִי יִשְׂרָאֵל מִיִּשְׂרָאֵל חוֹלְקִין לְמַעְשְׂרוֹת. לְמִי נִצְרְכָה לְרִבִּי אֶלִיעֶזֶר אַף עַל גַּב דְּרִבִּי לִיעֶזֶר אָמַר מַעֲשֵׂר שֶׁלָּהֶן עַל מְנָת כֵּן בָּאוּ. מוֹדֵי הוּא הָכָא שֶׁהֵן חוֹלְקִין בְּמַעְשְׂרוֹת.

יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּיבֵּל שָׂדֶה מִכֹּהֵן אָמַר לוֹ עַל מְנָת שֶׁיִּהוּ הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלִּי אוֹ שֶׁלָּךְ אוֹ שֶׁלִּי וְשֶׁלָּךְ מוּתָּר. כֹּהֵן שֶׁקִּיבֵּל שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל אָמַר לוֹ עַל מְנָת שֶׁיִּהוּ הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלִּי מוּתָּר. שֶׁלָּךְ אָסוּר. שֶׁלִּי וְשֶׁלָּךְ אָסוּר. קִיבְּלָהּ מִמֶּנּוּ כְּדֶרֶךְ הַמְקַבְּלִין מוּתָּר וְאִם לָאו אָסוּר. בְּלֹא כַךְ אֵין הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלָּהֶן. אֶלָּא הָכְנִי שֶׁלִּי שֶׁלִּי

שֶׁלְּךָ שֶׁלִּי וְשֶׁלְּךָ אִם קִיבְּלָהּ מִמֶּנּוּ כְּדֶרֶךְ הַמְּקַבְּלִין מוּתָּר וְאִם לָאו אָסוּר.

יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּיבֵּל עָדָה מִיִּשְׂרָאֵל עַל מְנָת שֶׁיִּהְיוּ הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁל זֶה אָסוּר. שֶׁאֶטֹּל אֲנִי וְאֶתְּנֵם לְזֶה מוּתָּר. וְלֹא דָא הִיא קַדְמֵיתָא. אָמַר רִבִּי אָחָא אִם תִּירְצָה בֵּינֵיהֶן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הָא דְתֵימַר מוּתָּר בְּשֶׁקִּיבְּלָהּ כְּדֶרֶךְ הַמְּקַבְּלִין. וְהֵן דְּאַתְּ אָמַר אָסוּר בְּשֶׁלֹּא קִיבְּלָהּ מִמֶּנּוּ כְּדֶרֶךְ הַמְּקַבְּלִין. אֲתָיָא דְּרִבִּי יוֹסֵי כְּרִבִּי יוֹחָנָן. וּדְרִבִּי אָחָא כְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי חֲנִינָה. דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי חֲנִינָא אָמַר אָדָם נוֹתֵן מַעְשְׂרוֹתָיו בְּטוֹבַת הֲנָיָיה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֵין אָדָם מֵבִיא מַעְשְׂרוֹתָיו בְּטוֹבַת הֲנָאָה. מַאי טַעְמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָא וְאִישׁ אֶת קָדָשָׁיו לוֹ יִהְיוּ. מַה עֲבַד לֵיהּ רִבִּי יוֹחָנָן יִתְּנֵם לְכָל מִי שֶׁיִּרְצֶה.

מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי חֲנִינָא קוֹנָם כּוֹהֲנִים לְוִיִּם וְנֶהֱנִין לִי יִטְלוּ בְעַל כָּרְחוֹ. פָּתַר לָהּ בְּאוֹמֵר אִי אֵיפְשִׁי לִיתֵּן מַתָּנָה כָּל עִיקָּר. תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵן דְּתַנִּינָן כּוֹהֲנִים אֵלּוּ לְוִיִּם אֵלּוּ וְנֶהֱנִין לִי יִטְלוּ אֲחֵרִים. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן אֹמֶר הוּא יִשְׂרָאֵל לְיִשְׂרָאֵל הֵילָךְ סָלַע זֶה וְתֵן בְּכוֹר זֶה לְבָן בִּתִּי כֹהֵן. פָּתַר לָהּ בְּרוֹצָה לִיתְּנוֹ לִשְׁנַיִם כּוֹהֲנִים וּבֶן בִּתּוֹ אֶחָד מֵהֶן וְהוּא אָמַר הֵילָךְ סָלַע זוֹ וְתֵן כּוּלָּן לְבֶן בִּתִּי כֹהֵן.

בָּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא כְּהָדָא כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל מַה. דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר לֹא אֲגִיבוֹן. רִבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא אָמַר הָכֵין אָמַר לוֹן עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל לָמָּה הוּא אָסוּר לֹא מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן אוֹף רִבִּי יוֹחָנָן אִית לֵיהּ יִשְׂרָאֵל לְיִשְׂרָאֵל אָסוּר מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן חִילּוּל קָדָשִׁים יֵשׁ כַּאן וְתַמָּר מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. וְעוֹד מִן הָדָא דְתַנִּי הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם הַמְסַיְּעִין בְּבֵית הַגְּרָנוֹת אֵין לָהֶן לֹא תְרוּמָה וְלֹא מַעֲשֵׂר וְאִם נָתַן חֲבֵרוֹ זֶה חִלּוּל שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהֵן מְחַלְּלִין אוֹתָן יוֹתֵר מִיכֵּן אָמְרוּ תְּרוּמָתָן אֵינָהּ תְרוּמָה וּמַעְשְׂרוֹתָן אֵינָן מַעֲשְׂרוֹת וְהֶקְדֵּשׁ אֵינָן הֶקְדֵּשׁ וַעֲלֵיהֶן הַכָּתוּב אוֹמֵר רָאשֵׁיהָ בְּשׁוֹחַד יִשְׁפּוֹטוּ וְכֹהֲנֶיהָ בִּמְחִיר יָבוֹאוּ. הַמָּקוֹם מֵבִיא עֲלֵיהֶן שָׁלֹשׁ פּוּרְעָנֻיּוֹת. הַהוּא דְּכְתִיב לָכֵן בִּגְלַלְכֶם צִיּוֹן שָׂדֶה תֵּחָרֵשׁ וגו׳.

מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן הַמְקַדֵּשׁ בִּתְרוּמוֹת וּבְמַעְשְׂרוֹת וּבְמֵי חַטָּאת וּבְמֵי חַטָּאת וּבְאֶפֶר חַטָּאת הֲרֵי זוּ מְקוּדֶּשֶׁת אַף עַל פִּי יִשְׂרָאֵל. פָּתַר לָהּ בִּתְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לוֹ מִשֶּׁל אֲבִי אִמּוֹ כֹּהֵן.

כֹּהֵן שֶׁמָּכַר שָׂדֶה לְיִשְׂרָאֵל וְאָמַר לוֹ עַל מְנָת שֶׁיִּהְיוּ הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלִּי הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלּוֹ. מַהוּ שֶׁיִּמְכְּרֵם לְכֹהֵן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. דְּאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ הַמּוֹכֵר מַעְשְׂרוֹת שָׂדֵהוּ לַחֲבֵירוֹ לֹא עָשָׂה כְלוּם. וְוֻלְדֵי שִׁפְחָתוֹ לַחֲבֵירוֹ לֹא עָשָׂה כְלוּם. עוּבְּרֵי בְהֶמְתּוֹ לַחֲבֵירוֹ לֹא עָשָׂה כְלוּם. אֲוִיר חוֹרְבָתוֹ לַחֲבֵירוֹ לֹא עָשָׂה כְלוּם. אֶלָּא מוֹכֵר לוֹ שָׂדֶה וּמְשַׁיֵּיר לוֹ מַעְשְׂרוֹתֶיהָ. מוֹכֵר לוֹ שִׁפְחָה וּמְשַׁיֵּיר לוֹ וְוֻלָּדָהּ. מוֹכֵר לוֹ בְּהֵמָה וּמְשַׁיֵּיר לוֹ עוּבָּרָהּ. מוֹכֵר לוֹ חוֹרְבָה וּמְשַׁיֵּיר ל[ו] אֲוִירָהּ. וְהֵיךְ אִיפְשַׁר לָאָדָם לִמְכּוֹר אֲוִיר חוֹרְבָתוֹ לַחֲבֵירוֹ. תִּיפְתַּר בְּאוֹמֵר לוֹ תְּלוֹשׁ מִן הַחֲרֵבָה הַזּוֹ שְׁתִּקְנֶה לְךָ אֲוִירָהּ. וְכָא קַרְקַע לְפָנָיו שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ תְּלוֹשׁ מִן הַקַּרְקַע הַזֶּה שֶׁתִּקְנֶה אֶחָד מֵעֲשָׂרָה שֶׁבּוֹ.

כֹּהֵן שֶׁמָּכַר שָׂדֶה לְיִשְׂרָאֵל וְאָמַר לוֹ עַל מְנָת שֶׁיִּהְיוּ הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלִּי הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלּוֹ. מֵת אֵין לְבָנָיו בְּמַעְשְׂרוֹת. לִי וּלְבָנַי וְלִי וּלְיוֹרְשַׁי יֵשׁ לוֹ בְּמַעְשְׂרוֹת וּלְבָנָיו בְּמַעְשְׂרוֹת וּלְיוֹרְשָׁיו בְּמַעְשְׂרוֹת. רִבִּי יוּדָן בָּר שָׁלוֹם בְּעָא קוֹמֵי דְּרִבִּי יוֹסֵי עַד כְּדוֹן בְּיוֹרְשִׁין שֶׁהֵן מִדְּבַר תּוֹרָה אֲפִילּוּ בְיוֹרְשִׁין שֶׁאֵינָן מִדְּבַר תּוֹרָה.

שֶׁיִּהוּ כָּל הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלִּי כָּל זְמָן שֶׁהוּא לְפָנָיו יְהוּ הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלּוֹ כָּל זְמָן שֶׁהוּא לְפָנָיו. מְכָרָהּ לְאַחֵר אֵין לוֹ בְּמַעְשְׂרוֹת. חָזַר וּלְקָחָהּ מִמֶּנּוּ. תַּנִּי רִבִּי חִיָּיא אֵין לוֹ בְּמַעְשְׂרוֹת. תַּנִּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָא יֵשׁ לוֹ בְּמַעְשְׂרוֹת. אַתְיָין אִילֵּין פְּלוּגְוָותָא כְּאִילֵּין פְּלוּגְוָותָא. דְּתַנִּינָן תַּמָּן שֶׁהַמְגָרֵשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְהֶחֱזִירָהּ עַל שֵׁם כְּתוּבָּתָהּ הָרִאשׁוֹנָה הֶחֱזִירָהּ. תַּנָּא רִבִּי חָנִין קוֹמֵי רִבִּי לָא תֵּרִין אֲמוֹרָאִין חַד אָמַר לִכְתוּבָּה אֲבָל לֹא לִתְנָאִין וְחָרָנָה אָמַר בֵּין לִכְתוּבָּה בֵּין לִתְנָאִין. מָאן דְּאָמַר לִכְתוּבָּה אֲבָל לֹא לִתְנָאִין יֵשׁ לוֹ בְּמַעְשְׂרוֹת. וּמָאן דְּאָמַר בֵּין לִכְתוּבָּה בֵּין לִתְנָאִין אֵין לוֹ בְּמַעְשְׂרוֹת. וְהָתַנִּי קִיבֵּל שָׂדֶה מִכּוֹהֵנֶת תַּמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלָּהּ. נִישְׁאֵת לְיִשְׂרָאֵל חוֹלְקִין בְּמַעְשְׂרוֹת. נִתְאַרְמְלָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה חֲזָרָה לְתִחִילָתָהּ. כָּאן שֶׁמָּכַר כָּאן שֶׁקִּיבֵּל. וְהָתַנִּי רִבִּי חִיָּיא מָכְרָה. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבְדִּימָא תַּמָּן יָצָאת מֵרְשׁוּת מוֹכֵר וְלֹא יָצָאת מֵרְשׁוּת לוֹקֵחַ.

כֹּהֵן שֶׁמָּכַר שָׂדֶה לְיִשְׂרָאֵל וְאָמַר לוֹ עַל מְנָת שֶׁיִּהְיוּ הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלּוֹ אַרְבַּע אוֹ חָמֵשׁ שָׁנִים יָכוֹל הוּא לִמְחוֹת בְּיָדוֹ שֶׁלֹּא לִיטְּעָהּ כֶּרֶם שֶׁלֹּא לִזּוֹרְעָהּ אִ[י]סָּטִיס שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹתָהּ שְׂדֵה קָנִים. שֶׁלִּי לְעוֹלָם אֵינוֹ יָכוֹל לִמְחוֹת בְּיָדוֹ שֶׁלֹּא לִיטְּעָהּ כֶּרֶם שֶׁלֹּא לִזּוֹרְעָהּ אִיסָּטִיס שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹתָהּ שְׂדֵה קָנִים. אֲתָא עוּבְדָא קוֹמֵי רִבִּי אָחָא בַּר עוּלָּא וְחִייְבָהּ מִיתֵּן לֵיהּ חַד מִן עֲשַׂרְתֵּי דְקָנְיָא.

יִשְׂרָאֵל שֶׁמָּכַר שָׂדֶה לְכֹהֵן וְאָמַר לוֹ עַל מְנָת שֶׁיִּהְיוּ הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלּוֹ אַרְבַּע וְחָמֵשׁ שָׁנִים מוּתָּר. לְעוֹלָם אָסוּר שֶׁאֵין כֹּהֵן עוֹשֶׂה כֹּהֵן. כֹּהֵן שֶׁמָּכַר שָׂדֶה לְיִשְׂרָאֵל וְאָמַר לוֹ עַל מְנָת שֶׁיִּהְיוּ הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלְּךָ אַרְבַּע אוֹ חָמֵשׁ שָׁנִים אָסוּר. הָכָא אַתְּ אָמַר מוּתָּר. וְהָכָא אַתְּ אָמַר אָסוּר. כַּאן זִיכֵּהוּ בַדָּבָר שֶׁהוּא בִרְשׁוּתוֹ. וְכַאן זִיכֵּהוּ בַדָּבָר שֶׁאֵינוֹ בִרְשׁוּתוֹ.

ג משנה: יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּיבֵּל מִכֹּהֵן וּמִלֵּוִי הַמַּעְשְׂרוֹת לִבְעָלִים. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר הַקַּרְתָּנִי שֶׁקִּיבֵּל שָׂדֶה מִירוּשַׁלְמִי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁל יְרוּשַׁלְמִי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יָכוֹל הוּא הַקַּרְתָּנִי לַעֲלוֹת וּלְאוֹכְלוֹ בִּירוּשָׁלֵם.

הלכה: עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אִילּוּ כֹהֵן טָמֵא שֶׁהָיָה שׁוּתָף עִם כֹּהֵן טָהוֹר שֶׁמָּא אֵין חוֹלְקִין בְּמַעְשְׂרוֹת. תַּמָּן יָכוֹל הוּא לְמוֹכְרָן לְכֹהֵן טָהוֹר אַחֵר. בְּרַם הָכָא יָכוֹל הַקַּרְתָּנִי לַעֲלוֹת וּלְאוֹכְלוֹ בִּירוּשָׁלֵם.

ד משנה: הַמְקַבֵּל זֵיתִים לַשֶּׁמֶן כֹּשֵׁם שֶׁחוֹלְקִין בַּחוּלִּין כָּךְ חוֹלְקִין בִּתְרוּמָה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּיבֵּל מִכֹּהֵן וּמִלֵּוִי זֵתִים לַשֶּׁמֶן אוֹ לְמַחֲצִית שָׂכָר הַמַּעְשְׂרוֹת לַבְּעָלִים.

הלכה: רִבִּי יוּדָה עֲבַד זֵתִים כְּקַרְקַע וְרַבָּנִין לָא עָבְדִין זֵתִים כְּקַרְקַע. מֵעַתָּה אֵין יִסְבּוֹר רִבִּי יוּדָה כְּרִבִּי לִיעֶזֶר. דְּרִבִּי לִיעֶזֶר. דְּרִבִּי לִיעֶזֶר אָמַר הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלָּהֶן שֶׁעַל מְנָת כֵּן בָּאוּ. וְהָכָא כֹּהֵן וְלֵוִי שֶׁקִּיבְּלוּ שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלָּהֶן שֶׁעַל מְנָת כֵּן בָּאוּ.

פָּרְתוּ שֶׁל כֹּהֵן שֶׁהָיְתָה שׁוּמָּה אֵצֶל יִשְׂרָאֵל וְיָלְדָה בְּכוֹר הַבְּכוֹר לַכֹּהֵן דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין הַבְּכוֹר אֶלָּא לִשְׁנֵיהֶן. אָמַר לָהֶן רִבִּי יְהוּדָה אֵי אַתֶּם מוֹדִין לִי בְּמַעְשְׂרוֹת שֶׁדֵּהוּ שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ. אָמַר לוֹ מִפְּנֵי שֶׁהַשָּׂדֶה גּוּפָהּ לַכֹּהֵן וְהַפֶּרָה גּוּפָהּ לִשְׁנֵיהֶן. אַף הַפֶּרָה אִם הָיְתָה גּוּפָהּ לַכֹּהֵן הַבְּכוֹר לַכֹּהֵן. וְתַנֵּי כֵן הַשָּׂם בְּאַחֲרָיוּת שְׁנֵיהֶן וְהַמּוֹכֵר בְּאַחֲרָיוּת הַנּוֹתֵן.

כֹּהֵן שֶׁנָּתַן מָעוֹת לְיִשְׂרָאֵל לִיקַּח לוֹ בָּהֶן פֵּירוֹת לְמַחֲצִית שָׂכָר אָמַר לוֹ הוֹתִירוּ אוֹ פָּחֲתוּ שֶׁלִּי וְהַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלָּךְ מוּתָּר. יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּתַן מָעוֹת לְכֹהֵן לִיקַּח לוֹ בָּהֶן פֵּירוֹת לְמַחֲצִית שָׂכָר אָמַר לוֹ הוֹתִירוּ אוֹ פָּחֲתוּ שֶׁלִּי וְהַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁלָּךְ אִם נָתַן לוֹ שְׂכָרוֹ מוּתָּר וְאִם לָאו אָסוּר. יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה מוֹכֵר זֵתִים בְּשִׁשִּׁים לוֹג טְבוּלִים. אָמַר לוֹ תֵּן לִי וַאֲנִי נוֹתֵן לָךְ שִׁשִּׁים לוֹג מְתוּקָּנִין מוּתָּר. שִׁשִּׁים לוֹג טְבוּלִין וַאֲנִי וְאַתְּ חוֹלְקִין אֶת הַמַּעְשְׂרוֹת אָסוּר. כְּדֵי יְהַב לֵיהּ כּוּלֵּיהּ מוּתָּר. כְּדֵי יְהַב לֵיהּ פַּלְגָּא אָסוּר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי כָּאן בְּמַרְוִיחַ לוֹ. וְתַנֵּי כָּאן אִם הָיָה מַרְוִיחַ לוֹ אָסוּר מִשּׁוּם רִבִּית וּמִשּׁוּם בִּזָּיוֹן קָדָשִׁים.

ה משנה: בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים לֹא יִמְכּוֹר אָדָם אֶת זֵיתָיו אֶלָּא לְחָבֵר. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים אַף לְמַעֲשֵׂר . וּצְנוּעֵי בֵּית הִלֵּל הָיוּ נוֹהֲגִין כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּאי. שְׁנַיִם שֶׁבָּצְרוּ כַּרְמֵיהֶן לְתוֹךְ גַּת אַחַת אֶחָד מְעַשֵּׂר וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְעַשֵּׂר מְעַשֵּׂר הַמְּעַשֵּׂר אֶת שֶׁלּוֹ וְחֶלְקוֹ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן טַעְמָא דְּבֵית הִלֵּל דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לוֹכַל זֵיתֵיהֶן עֲטוּנִין אֶלָּא עַל יְדֵי עִילָּה. בֵּית הִלֵּל כְּדַעְתֵּיהּ דְּתַנֵּינָן לֹא יִמְכּוֹר לוֹ פֶּרָה חוֹרֶשֶׁת בַּשְּׁבִיעִית. וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין מִפְּנֵי שֶׁיָּכוֹל לְשׁוֹחֲטָהּ. וְאוֹרְחֵיהּ דְּבַר נַשׁ מֵיכוֹס תּוֹרָא דִידֵּיהּ עַל יְדֵי עַ[י]לָּה. שָׁוִין שֶׁהוּא מוֹכֵר לוֹ שִׁיבֳּלִין לְעִיסָּתוֹ אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה אוֹתָן בְּטָהֳרָה.

תַּנֵּי שָׁוִין שֶׁאֵין מוֹכְרִין גְּדִישׁ שֶׁל חִטִּין וְעָבֹט שֶׁל עֲנָבִים וּמַעֲטָן שֶׁל זֵתִים אֶלָּא לְחָבֵר וּלְמִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אוֹתָן בְּטָהֳרָה. וְעָבֹט שֶׁל עֲנָבִים לֹא תוֹרָה הִיא. וְעָבֹט שֶׁל עֲנָבִים וּמַעֲטָן שֶׁל זֵתִים חוּמְרִין. רִבִּי חִזְקִיָּה אָמַר רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה מַה פְלִיגִין בְּחִיבּוּרִין. לְפִי שֶׁבְּכָל מָקוֹם נָשׁוּף חִיבּוּר מָעוּף חִיבּוּר וְכָא אֲפִילּוּ מָעוּף חִיבּוּר הָא הֶכְשֵׁירָן תּוֹרָה. קָם רִבִּי יוֹנָה עִם רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר לוֹ אַתְּ אָמְרַת הָדָא מִילְתָא אָמַר לֵיהּ אֵין מִנִּי אֲפִילּוּ הֶכְשֵׁירָן וְהֵן חוּמְרִין. וְהָתַנֵּי שָׁוִין שֶׁאֵין מוֹכְרִין גְּדִישׁ שֶׁל חִטִּים וְעָבֹט שֶׁל עֲנָבִים וּמַעֲטָן שֶׁל זֵתִים אֶלָּא לְחָבֵר וּלְמִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אוֹתָן בְּטָהֳרָה. וְעָבֹט שֶׁל עֲנָבִים לֹא תוֹרָה הִיא. וְדִכְוָותָהּ מַעֲטָן שֶׁל זֵתִים תּוֹרָה הִיא. מַיי כְדוֹן. תִּיפְתָּר כְּרִבִּי מֵאִיר דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר הַמּוֹהֵל כְּמַשְׁקֶה.

אָמַר רִבִּי זְעִירָא טַעְמָא דְּבֵית שַׁמַּאי אֵין דֶּרֶךְ חָבֵר לִהְיוֹת מוֹכֵר זֵתִים אֶלָּא לְמַעֲשֵׂר.

מַהוּ צְנוּעֵי כְּשֵׁירֵי. אָמַר רַב חִסְדָּא כָּךְ שָׁנִינוּ שֶׁהַכָּשֵׁר נִקְרָא צָנוּעַ.

אָמַר רִבִּי לָעְזָר דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר לֹא הִתִּירוּ לְמִכּוֹר דְּמַאי אֶלָּא לְסִיטוֹן בִּלְבַד. הוּא פָּתַר לָהּ הַמְּעַשֵּׂר מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁלּוֹ וַדַּאי וְחוֹלְקוֹ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא דְּמַאי. רִבִּי יוֹנָה בְּעֵי מוֹכֵר וַדַּאי וּמְתַקֵּן דְּמַאי. אֵין לָךְ אֶלָּא כְּהַהִיא דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא הַמְּעַשֵּׂר מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁלּוֹ וַדַּאי וְחוֹלְקוֹ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא דְּמַאי וַחֲצִי חֶלְקוֹ שֶׁבְּיָד חֲבֵירוֹ מִשֶּׁלּוֹ דְּמַאי.

ו משנה: שְׁנַיִם שֶׁקִּיבְּלוּ אֶת הַשָּׂדֶה בַּאֲרִיסוּת אוֹ שֶׁיָּרְשׁוּ אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ טוֹל אַתָּה חִטִּים שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי וַאֲנִי חִטִּים שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי אַתָּה יַיִן שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי וַאֲנִי יַיִן שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי. אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ טוֹל אַתָּה חִטִּים וַאֲנִי שְׂעוֹרִים טוֹל אַתָּה הַיַּיִן וַאֲנִי אֶשְׁתּוֹל אֶת הַשֵּׂמֶן. חָבֵר וְעַם הָאָרֶץ שֶׁיָּרְשׁוּ אֲבִיהֶן עַם הָאָרֶץ יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ טוֹל אַתָּה חִטִּים שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי וַאֲנִי חִטִּים שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי. אַתָּה יַיִן שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי וַאֲנִי יַיִן שֶׁבְּמְקוֹם פְּלוֹנִי. אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ טוֹל אַתָּה חִטִּים וַאֲנִי שְׂעוֹרִים טוֹל אַתָּ[ה] הַלַּח וַאֲנִי אֶשְׁתּוֹל אֶת הַיָּבֵשׁ.

הלכה: תַּנֵּי יִשְׂרָאֵל וְגוֹי שֶׁקָּנוּ שָׂדֶה בְּסוּרְיָא חֲרֵי הוּא כְּטֶבֶל וְכִמְעַשֵּׂר מְעוּרְבִין זֶה בְּזֶה דִּבְרֵי רִבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר חֶלְקוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל חַיָּיב. חֶלְקוֹ שֶׁל גּוֹי פָּטוּר. רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָא מַה פְלִיגִין בְּשֶׁחִלְקוּ שָׂדֶה בְּקָמָתָהּ. אֲבָל אִם חִלְקוּ גְּדִישׁ אַף רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מוֹדֶה לְרִבִּי שֶׁכָּל קֶלַח וְקֶלַח שֶׁל שׁוּתָּפוּת הוּא. אָמַר רִבִּי יוֹנָה רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן מַה פְלִיגִין בְּשֶׁחִלְקוּ שָׂדֶה בְּקָמָתָהּ. אֲבָל אִם חִלְקוּ עֲמָרִים אַף רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מוֹדֶה לְרִבִּי שֶׁכָּל קֶלַח וְקֶלַח שֶׁל שׁוּתָּפוּת הָדָא [ו]א. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹנָה מַה בֵּין גְּדִישׁ מַה בֵּין עֲמָרִים. בְּקוֹצֵר כָּל שֶׁהוּא וּמַנִּיחַ לְקָנָיו. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָא הָדָא דְתֵימָא עַל מְנָת שֶׁקָּנוּ שֶׁלֹּא לַחֲלוֹק. אֲבָל אִם קָנוּ עַל מְנָת לַחֲלוֹק אוּף רִבִּי מוֹדֶה לְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל שֶׁזֶּה חֵלֶק מַגִּיעַ לוֹ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין פְּלִיגִין דְּאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הַשּׁוּתָּפִין מַחְלוֹקֶת רִבִּי וְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. הָאַחִין הַשּׁוּתָּפִין לֹא לַחֲלוֹק הֵן.

ז משנה: גֵּר וְגוֹי שֶׁיִּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶן גּוֹי יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ טוֹל אַתָּה עֲבוֹדָה זָרָה וַאֲנִי אֲטוֹל אֶת הַמָּעוֹת אַתָּה יַיִן נָסָךְ וַאֲנִי פֵּירוֹת. אִם מִשֶּׁבָּאוּ לִרְשׁוּת הַגֵּר אָסוּר. הַמּוֹכֵר פֵּירוֹת בְּסוּרְיָא וְאָמַר מִשֶּׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵן חַיָּיב לְעַשֵּׂר. מְעוּשָּׂרִין הֵן נֶאֱמָן שֶׁהַפָּה שֶׁאָסַר הוּא הַפָּה שֶׁהִתִּיר. אִם יָדוּעַ הוּא שֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׂדֶה בְּסוּרְיָא חַיָּיב לְעַשֵּׂר.

הלכה: יִשְׂרָאֵל וְגוֹי שֶׁקָּנוּ בֵּיתוֹ שֶׁל גּוֹי וְהָיָה שָׁם יַיִן נָסָךְ וַעֲבוֹדָה זָרָה וּמָעוֹת לֹא יֹאמַר לוֹ טוֹל אַתְּ יַיִן נָסָךְ וַעֲבוֹדָה זָרָה וַאֲנִי מָעוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן לֹא סוֹף דָּבָר יַיִן נָסָךְ וַעֲבוֹדָה זָרָה וּמָעוֹת אֶלָּא אֲפִילוּ הָיוּ לוֹ שָׁם שְׁנֵי צְלָמִין אֶחָד עָשׂוּי כְּמִין דֶּלוּפְקִי וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי כְּמִין דֶּלוּפְקִי לֹא יֹאמַר לוֹ טוֹל אַתָּה אֶת שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי כְּמִין דֶּלוּפְקִי וַאֲנִי נוֹטֵל הֶעָשׂוּי כְּמִין דֶּלוּפְקִי. אָמַר רִבִּי זְעִירָא וְיֵאוּת אִילּוּ חָבֵר וְעַם הָאָרֶץ שֶׁיִּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶן עַם הָאָרֶץ וְהָיוּ שָׁם פֵּירוֹת מוּכְשָׁרִין וּפֵירוֹת שֶׁאֵינָן מוּכְשָׁרִין שֶׁמָּא אוֹמֵר לוֹ טוֹל אַתָּה אֶת הַמּוּכְשָׁרִין וַאֲנִי נוֹטֵל אֶת שֶׁאֵינָן מוּכְשָׁרִין. וְהָא מַתְנִיתִין פְּלִיגָא טוֹל אַתָּה עֲבוֹדָה זָרָה וַאֲנִי מָעוֹת אַתָּה יַיִן נָסָךְ וַאֲנִי פֵּירוֹת. אֱמֹר סוֹפָא וְלֵית הִיא פְּלִיגָא אִם מִשֶּׁבָּאוּ לִרְשׁוּת הַגֵּר אָסוּר וְהָכָא מִכֵּיוָן שֶׁקָּנָה כְּמִי שֶׁנִּכְנַס לִרְשׁוּתוֹ.

עַקִּילַס הָגֵּר חִילֵּק עִם אֶחָיו וְהֶחֱמִיר עַל עַצְמוֹ וְהוֹלִיךְ הֲנָיָיה לְיַם הַמֶּלַח. תְּלָתָא אֲמוֹרִין חַד אָמַר דְּמֵי עֲבוֹדָה זָרָה הוֹלִיךְ לְיַם הַמֶּלַח. וְחָרָנָה אָמַר דְּמֵי חֶלְקוֹ שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה הוֹלִיךְ לְיַם הַמֶּלַח. וְחָרָנָא אָמַר עֲבוֹדָה זָרָה עַצְמָהּ הוֹלִיךְ לְיַם הַמֶּלַח. אֶלָּא בִּשְׁבִיל לַעֲקוֹר עֲבוֹדָה זָרָה מִבֵּית אַבָּא.

ח משנה: עַם הָאָרֶץ שֶׁאָמַר לְחָבֵר קַח לִי קְלוֹסְקִין אֶחָד לוֹקֵחַ סְתָם פָּטוּר. אִם אָמַר זוּ שֶׁלִּי וְזוּ שֶׁל חֲבֵירִי וְנִתְעָרְבוּ חַיָּיב לְעַשֵּׂר אֲפִילוּ הֵן מֵאָה.

הלכה: תַּמָּן תַּנִּינָן נֶאֱמָנִין עַל הַלֶּקֶט וְעַל הַשִּׁכְחָה וְעַל הַפֵּיאָה בְּשָׁעָתָן. וְהָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵן. תַּמָּן שֶׁתִּיקָּנוּ פָּטוּר בְּרַם הָכָא שֶׁתִּיקּוּנוֹ חַיָּיב. וְתַנֵּי כֵן אֶת שֶׁתִּיקּוּנוֹ פָּטוּר נֶאֱמָן לְהַחֲמִיר בְּרַם הָכָא פֵּירוּשׁוֹ לְהָקֵל נֶאֱמָן.

תַּנֵּי גּוֹי שֶׁהָיָה צוֹוֵחַ וְאוֹמֵר בּוֹאוּ וּטְלוּ לָכֶם מִמֶּנִּי פֵּירוֹת הֵן נָטַע רְבָעִי אֵינוֹ נֶאֱמָן. אִם אָמַר מִגּוֹי פְּלוֹנִי הֵבֵאתִים נֶאֱמָן לְהַחֲמִיר דִּבְרֵי רִבִּי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים דִּבְרֵי הַגּוֹי לֹא מַעֲלִין וְלֹא מוֹרִידִין. רִבִּי יוּדָן בְּעֵי הָיָה צוֹוֵחַ לְפִי תוּמּוֹ. רִבִּי יוּדָן בְּעֵי מִמָּה דְּתֵימָא כּוּתִי כְּגוֹי. דְּאִיתְפַּלְגּוּן כּוּתִי כְּגוֹי דִּבְרֵי רִבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כּוּתִי כְּ[יִשְׂרָאֵל] לְכָל דָּבָר.

אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיא וְהוּא שֶׁיְּהֵא רוֹב מִכְנָסוֹ מִשֶּׁלּוֹ.

יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה לוֹ אָרִיס בְּסוּרְיָא וְשִׁילַּח לוֹ פֵּירוֹת וְאָמַר חֲרֵי אֵילּוּ מְעוּשָּׂרִין. אֲנִי אוֹמֵר מִן הַשּׁוּק לָקַח וְהוּא שֶׁיְּהֵא אוֹתוֹ הַמִּין מָצוּי בַּשּׁוּק. לֹא סוֹף דָּבָר בְּשֶׁאֵין לוֹ מֵאוֹתוֹ הַמִּין לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ אֶלָּא אֲפִילוּ יֵשׁ לוֹ מֵאוֹתוֹ הַמִּין לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ מִכֵּיוָן שֶׁאוֹתוֹ הַמִּין מָצוּי בַּשּׁוּק מוּתָּר.

מַתְנִיתִין דְּרִבִּי יוֹסֵי דְּתַנֵּי הַלּוֹקֵחַ סְתָם צָרִיךְ לְעַשֵּׂר. מַה נָן קַיָּימִין. אִם בְּשֶׁאָמַר לוֹ צֵא וּלְקַח לִי שְׁלוּחוֹ הוּא. צֵא וּלְקַח לָךְ שֶׁלּוֹ הֵן. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בְּסָתָם רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר לֹא נִתְכַּוֵּון הַמּוֹכֵר לְזַכּוֹת אֶלָּא לְלוֹקֵחַ. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר לֹא נִתְכַּוֵּון הַמּוֹכֵר לְזַכּוֹת אֶלָּא לְבַעַל הַמָּעוֹת. לְפִיכָךְ אִם נָתַן אַחַת יִתֵּירָה רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר שֶׁל לוֹקֵחַ. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שֶׁל שְׁנֵיהֶן. מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵי. תַּמָּן הוּא אוֹמֵר לֹא נִתְכַּוֵּון הַמּוֹכֵר לְזַכּוֹת אֶלָּא לְבַעַל הַמָּעוֹת וְכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. כַּאן עַל יְדֵי מָעוֹתָיו שֶׁל זֶה וְעַל יְדֵי רַגְלָיו שֶׁל זֶה שְׁנֵיהֶן חוֹלְקִין.

תַּנֵּי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אִם הֶחֱלִיף אֶת הַמָּעָה צָרִיךְ לְעַשֵּׂר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הָדָא אָמְרָה הַנּוֹתֵן מָעוֹת לַחֲבֵירוֹ לְהַחֲלִיפָן וְאָבְדוּ חַיָּיב בְּאַחֲרָיוּתָן.

שְׁמוּאֵל אָמַר בִּמְחַלֵּיף בְּיָדָיו. אָמַר רִבִּי לָעְזָר וְהוּא שֶׁנָּטַל חֶלְקוֹ בְּסוֹף. אָמַר רִבִּי יוֹנָה צוּרְכָה לְדֶרֶן וְצוּרְכָה לְדֶרֶן. חִילֵּק בְּיָדוֹ וְנָטַל חֶלְקוֹ בַּתְּחִילָּה אֵינוֹ צָרִיךְ לְעַשֵּׂר אֶלָּא עַל שֶׁלּוֹ. לֹא חִילֵּק בְּיָדָיו וְנָטַל חֶלְקוֹ בְּסוֹף אֵינוֹ מְעַשֵּׂר אֶלָּא עַל שֶׁלּוֹ.

תַּנֵּי אוֹמֵר הוּא אָדָם לְפוֹעֵל הֵילַךְ דֵּינַר זֶה אָכוֹל בּוֹ. הֵילַךְ דֵּינַר זֶה שְׁתֵּה בּוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ עַל שְׁכָרוֹ לֹא מִשּׁוּם שְׁבִיעִית וְלֹא מִשּׁוּם מַעְשְׂרוֹת וְלֹא מִשּׁוּם יַיִן נָסָךְ. אֲבָל אִם אָמַר לוֹ צֵא וּלְקַח לָךְ כְּכָר וַאֲנִי נוֹתֵן לָךְ דָּמִים. צֵא וּלְקַח לָךְ רְבִיעִית שֶׁל יַיִן וַאֲנִי נוֹתֵן לָךְ דָּמִים חוֹשְׁשִׁין עַל שְׁכָרוֹ מִשּׁוּם שְׁבִיעִית וּמִשּׁוּם מַעְשְׂרוֹת וּמִשּׁוּם יַיִן נָסָךְ. אָמַר רִבִּי זְעִירָא נַעֲשָׂה הַחֲנָוָנִי שְׁלוּחוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת לְזַכּוֹת לַפּוֹעֵל. אָמַר רִבִּי הִילָא פּוֹעֵל זַכַּאי לְבַעַל הַבַּיִת מִשֶּׁל חֲנָוָנִי וְחוֹזֵר וְזוֹכֶה לְעַצְמוֹ. מַה נְפַק מִבֵּינֵיהוֹן. הָיָה הַחֲנָוָנִי חֵרֵשׁ עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי זְעִירָא לֹא חָשַׁשׁ שֶׁאֵין שְׁלִיחוּת לְחֵרֵשׁ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי הִילָא חוֹשֵׁשׁ.

תַּנֵּי לֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵירוֹ הֵילַךְ מָאתַיִם דֵּינַר וּשְׁקוֹל עַל יָדִי לָאוֹצָר אֶלָּא אוֹמֵר הוּא לוֹ פָּרְשֵׁנִי מִן הָאוֹצָר. וְכֵן לֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵירוֹ הֵילַךְ מָאתַיִם זוּז וּשְׁקוֹל עַל יָדִי לָאוֹמָנוּת אֶלָּא אוֹמֵר הוּא לוֹ פָּרְשֵׁנִי מִן הָאוֹמָנוּת.

פרק ז

א משנה: הַמְזַמְּנִין אֶת חֲבֵירוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ וְהוּא אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעְשְׂרוֹת. אוֹמֵר מֵעֶרֶב שַׁבָּת מַה שֶּׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ לְמָחָר חֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ. זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּצָפוֹנוֹ וּבְדָרוֹמוֹ וּמְחוּלָּל עַל הַמָּעוֹת.

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מַתְנִיתָא בִּדְמַאי הָא בְּוַדַּאי לֹא. מַתְנִיתָא אָמַר אֲפִילּוּ בְּוַדַּאי זוֹ תַּגִּינָן תַּמָּן הָיוּ לוֹ תְּאֵנִים שֶׁל טֶבֶל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְהוּא בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אוֹ בַשָּׂדֶה. אֵין תֵּימַר בִּדְמַאי אָנָן קַיָימִין לֵית יָכִיל דְּתַנֵּינָן הָ[יוּ] דְמַאי מַה אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בִּדְמַאי לֹא בְּוַדַּאי לֹא אָמַר אֶלָּא מַתְנִיתָא בִּדְמַאי. מַה בֵּין דְּמַאי וּמַה בֵּין וַדַּאי. דְּמַאי אָדָם מַתְנֶה עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ בִרְשׁוּתוֹ וַדַּאי אֵין אָדָם מַתְנֶה אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁהוּא בִרְשׁוּתוֹ.

רִבִּי יַנַּאי חֲוָה לֵיהּ תְּנַאי וַדַּאי שְׁאַל לְרִבִּי חִייָא רוּבָּה מַהוּ מְתַקָּנָהּ בְּשׁוּבְתָא. אָמַר לֵיהּ לְמַעַן תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת יי אֱלֹהֶיךָ כָּל הַיָּמִים וַאֲפִילּוּ בְּשַׁבָּת. מַהוּ דְּחָמַת מֵיקַל בַּלָּשֵׁי תָּלוּי בִּי. אָמַר לֵיהּ עָתִיד אַתְּ לְהַנְהִיג שְׁרָרָה עַל יִשְׂרָאֵל.

רִבִּי הוֹשַׁעְיָא הָיָה לוֹ תְּנַאי וַדַּאי. חָדָא אִיתָא בִּשְׁלָה יֶרֶק אַנְשִׁיָּית מְתַקָּנָתָהּ. אַתַּת לְגַבֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָא וְשָׁלַח לְזַבְדִּי בֶּן לֵוִי דִּימַקֵּן לֵילָא. רִבִּי בָּא בַּר מַמָּל בְּעֵי וְלָא חֲוָה זַבְדִּי בַּר לֵוִי צְרִיךְ מְזַכֵּיא לְרִבִּי הוֹשַׁעְיָא בְּיַרְקָא. רִבִּי זְעִירָא בְּעֵי מַה נָן קַיָימִין. אִי בְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּנַאי עָלָיו וְעַל אֲחֵרִים אֵינוֹ צָרִיךְ לְזַכּוֹתוֹ בְּיֶרֶק. וְאִם בְּשֶׁאֵין לוֹ תְּנַאי לֹא עָלָיו וְלֹא עַל אֲחֵרִים צָרִיךְ לְזַכּוֹתוֹ בְּיֶרֶק. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ אִיתְתָבַת וְלֹא זְכִי זַבְדִּי בֶּן לֵוִי לְרִבִּי הוֹשַׁעְיָא בְּיַרְקָא.

אָמַר רִבִּי יַנַּאי צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא זָכוּר תְּנַייוֹ. שִׁמְעוֹן בַּר וָוא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן וְצָרִיךְ לְהַלְחִישׁ בִּשְׁפָתָיו.

רִבִּי יִרְמְיָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא וְלֹא נִמְצָא כִּמְתַקֵּן בְּשַׁבָּת. אָמַר לֵיהּ אַדְהֵיתְנֵיהּ. רִבִּי יִרְמְיָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא וְאֵינוֹ אָסוּר מִפְּנֵי אוֹבְדָן אוֹכָלִים. אָמַר לֵיהּ מְפָרֵרִי כָּל שֶׁהוּא וְאוֹכֵל. רִבִּי יִרְמְיָה בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא וְאֵינוֹ אָסוּר מִשּׁוּם גֶּזֶל. אָמַר לֵיהּ רוֹצֶה הוּא שֶׁיְּהֵא לוֹ נַחַת רוּחַ.

מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִין פְּלִיגִין דְּאָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רִבִּי יִצְחָק רִבִּי וְרִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי יְהוּדָה נִתְאָרְחוּ אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת אֶחָד. אֲזַל לִישְׁנָא בִישָׁא אֲמַר לֵיהּ הַב דַּעְתָּךְ דְּאִינּוּן מְחַשְׁדִּונָךְ יְתִיב לֵיהּ מְעַיְינֵי לוֹן וַהֲווֹן עָבְדִין נַפְשִׁין מִזְרְקִין אִילֵּין לְאִילֵּין וּמְתַקְנִין. וְאֵינוֹ רוֹצֶה הֲנָחַת רוּחַ. רוֹצֶה הוּא אֶלָּא דְלָא בְּעֵי דְחַשְׁדּוּנֵיהּ.

תַּנֵּי רִבִּי יוּדָה אוֹסֵר. מַה טַעְמָא דְּרִבִּי יוּדָה וְיֵשׁ אָדָם מַתְנֶה עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ בִרְשׁוּתוֹ. מוֹדֶה רִבִּי יוּדָה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ וְלוֹקֵחַ מִמָּקוֹם שֶׁלָּקַח זֶה וּמְעַשֵּׂר. וְיֵשׁ אָדָם מַפְרִישׁ עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּמוֹכֵר פֵּירוֹת טְבוּלִין לַחֲבֵירוֹ. כְּהָדָא דְתַנֵּי הַמּוֹכֵר פֵּירוֹת טְבוּלִין לַחֲבֵירוֹ חֲרֵי זֶה רָץ אַחֲרָיו וּמְתַקְּנוֹ. לֹא מְצָאוֹ אִם יָדוּעַ שֶׁהַפֵּירוֹת קַיָימִין מְעַשֵּׂר עֲלֵיהֶן וְאִם לָאו אֵינוֹ צָרִיךְ לְעַשֵּׂר עֲלֵיהֶן. סָפֵק קַיָימִין סָפֵק אֵין קַיָימִין מְעַשֵּׂר עֲלֵיהֶן וְקוֹרֵא שֵׁם לְמַעְשְׂרוֹתֵיהֶם.

ב משנה: מָזְגוּ לוֹ אֶת הַכּוֹס אוֹמֵר מַה שֶּׁאֲנִי עָתִיד לְשַׁיֵּיר בְּשׁוּלֵי הַכּוֹס חֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ. זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּפִיו וּמְחוּלָּל עַל הַמָּעוֹת.

הלכה: כֵּינִי מַתְנִיתָא לְעִנְיַן מְזִיגַת הַכּוֹס.

מַה נָן קַיָימִין. אִם בְּאוֹמֵר מִכָּבָר מַשְׁקֶה מְעוּרָב הוּא. וְאִם בְּאוֹמֵר לְכְשֶׁיִּשְׁתֶּה לְמַפְרֵעוֹ טֶבֶל שָׁתָה. אֶלָּא כִּי נָן קַיָימִין בְּאוֹמֵר מִכָּבָר לְכְשֶׁאֶשְׁתֶּה. וְלֹא נִמְצָא מְטַלְטֵל תְּרוּמָה טְמֵאָה בְּשַׁבָּת. אָמַר רִבִּי לָעְזָר מְשַׁייֵר כָּל שֶׁהוּא חוּלִין כְּהֵהִיא דְתַנֵּינָן תַּמָּן מְטַלְטְלִין תְּרוּמָה טְהוֹרָה [עִם הַטְּמֵאָה] עִם הַחוּלִין וְלֹא דָמְיָין. תַּמָּן טְמֵאָה לְצוֹרֶךְ טְהוֹרָה. בְּרַם הָכָא חוּלִין לְצוֹרֶךְ טְמֵאָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן עִם יְצִיאָתוֹ מִן הַכּוֹס קָדִישׁ.

תַּמָּן תַּנֵּינָן הַלּוֹקֵחַ יַיִן מִבֵּין הַכּוּתִים. תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסְרִין שֶׁמָּא תִּיבָּקַע הַנּוֹד וְנִמְצָא זֶה שׁוֹתֶה טְבָלִים לְמַפְרֵעַ. וְהָדָא. מִתְנִיתָא לֹא כְּרִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי הַכֹּל מוֹדִין עַל הַכּוֹס שֶׁהוּא עַל אָתַר.

ג משנה: פּוֹעֵל שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין לְבַעַל הַבַּיִת נוֹטֵל גְּרוֹגֶרֶת אַחַת וְאוֹמֵר זוּ וְתֵשַׁע הַבָּאוֹת אַחֲרֶיהָ עֲשׂוּיוֹת מַעֲשֵׂר עַל תִּשְׁעִים שֶׁאֲנִי אוֹכֵל וְזוּ עֲשׂוּיָה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עֲלֵיהֶן. מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּאַחֲרוֹנָה וּמְחוּלָּל עַל הַמָּעוֹת. וְחוֹסֵךְ גְּרוֹגֶרֶת אַחַת. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר לֹא יַחְסוֹךְ מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַעֵט אֶת מְלַאכְתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת. וְרִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר לֹא יַחְסוֹךְ מִפְּנֵי שֶׁהוּא תְּנַאי בֵּית דִּין.

הלכה: רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה עָשׂוּ אוֹתוֹ שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין לְבַעַל הַבַּיִת. פְּשִׁיטָא הָדָא מִילְתָא נִשְׁרְפוּ הַפֵּירוֹת הַתְּרוּמָה בְּטִיבּוּלָהּ. נִישְׁרְפָה הַתְּרוּמָה לְכְשֶׁיֵּאָכְלוּ הַפֵּירוֹת קָדְשָׁה הַתְּרוּמָה לְמַפְרֵעַ.

מָהוּ חָשַׁ[ךְ] מִן מֵיכְלֵהּ הוּא מַפִּיק תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר.

תַּנֵּי לֹא יַחֲרוֹשׁ אָדָם בְּפָרָתוֹ בַּלַּיְלָה וְיַשְׁכִּירֶנָּה בַּיּוֹם לֹא יַעֲשֶׂה בְתוֹךְ שֶׁלּוֹ בַּלַּיְלָה וְיַשְׁכִּיר עַצְמוֹ בַּיּוֹם. לֹא יַרְעִיב עַצְמוֹ וְלֹא יְסַגֵּף עַצְמוֹ מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַעֵט בִּמְלַאכְתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת.

רִבִּי יוֹחָנָן אָזַל לְחַד אֲתַר אַשְׁכַּח סַפְרָא אַייְנִיס אָמַר לָהוּ מַהוּ כֵן. אָמְרוּ לֵיהּ צָיִים. אָמַר לֵיהּ אָסִיר לָךְ. וּמַה אִם מְלַאכְתּוֹ שֶׁל בָּשָׂר וְדָם אַתְּ אָמַר אָסוּר מְלַאכְתּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא כָל שֶׁכֵּן.

רַב חִייָא בַּר אַשִׁי בְּשֵׁם רַב תְּנֵיי בֵּית דִּין שֶׁתְּהֵא תְרוּמַת מַעֲשֵׂר מְשֻׁל פּוֹעֵל וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי מְשֻׁל בַּעַל הַבַּיִת.

ד משנה: הַלּוֹקֵחַ יַיִן מִבֵּין הַכּוּתִים אוֹמֵר שְׁנֵי לוֹגִין שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ חֲרֵי הֵן תְּרוּמָה. וַעֲשָׂרָה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וּמֵיחַל וְשׁוֹתֶה.

הלכה: תַּנְיָי רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסְרִין שֶׁמָּא תִּיבָּקַע הַנּוֹד וְנִמְצָא שׁוֹתֶה טְבָלִים לְמַפְרֵעוֹ. לֹא כְטַעֲמֵיהּ דְּהָדֵין טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי שֶׁמָּא יַסִּייעַ. טַעֲמָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וְיִשְׁתֶּה אֶת הַשְּׁאָר. כְּהָדָא דְתַנְיָי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁנִּבְחֵן זֶה מִחוּלָּל עַל סֶלַע שֶׁנִּבְכִּיס זֶה חִילֵּל. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר לֹא חִילֵּל. מַאי טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵי שֶׁאִם אָמַר עַל הַסֶּלַע הַיְשָׁנָה וְעַל הַדֵּינָר הַיָּשָׁן שֶׁחִילֵּל. מוֹדִים חֲכָמִים לְרִבִּי יוֹסֵי שֶׁאִם אָמַר עַל הַסֶּלַע שֶׁאֲטוּל מִיַּד בְּנֵי וְעַל הַדֵּינָר שֶׁאֲטוּל מִיַּד בְּנֵי שֶׁלֹּא חִילֵּל. שֶׁלֹּא הָיוּ בְיָדוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁעָה.

תַּמָּן תַּנִּינָן הַמְּנִיחַ פֵּירוֹת לְהָיוֹת מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי. וְהָדָא מַתְנִיתָא דְּלֹא כְרִבִּי יוֹסֵי וּכְרִבִּי שִׁמְעוֹן. אָמַר רִבִּי זְעִירָא תַּמָּן לְמַפְרֵעוֹ נִתְקַלְקְלוּ. בְּרַם הָכָא מֵאוֹבְדָן וְהֵילַךְ נִתְקַלְקְלוּ.

תַּמָּן תַּנִּינָן פְּרוּטָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ שֶׁנָּפְלָה לְתוֹךְ הַכִּיס אוֹ שֶׁאָמַר פְּרוּטָה בְּכִיס הַזֶּה הֶקְדֵּשׁ תַּנָּה עַל הָרִאשׁוֹנָה מָעַל בְּסָפֵק וְעַל הַשְּׁנִיָּה מָעַל בְּוַדַּאי. כְּרִבִּי עֲקִיבָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים עַל כּוּלָּן מָעַל בְּסָפֵק וְעַל הָאַחֲרוֹנָה מָעַל בְּוַדַּאי. אָמַר רִבִּי יוּדָן אָבוֹי דְרִבִּי מַתַּנְיָא הָדָא דְתֵימַר כְּשֶׁהָיוּ עֶשֶׂר. אֲבָל אִם הָיוּ שְׁתַּיִם עַל הָרִאשׁוֹנָה מָעַל בְּסָפֵק וְעַל הַשְּׁנִיָּה מָעַל בְּוַדַּאי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן מַה בֵּין הָאוֹמֵר בַּכִּיס מַה בֵּין הָאוֹמֵר מִן הַכִּיס. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר אֲפִילּוּ הוֹצִיא אֶת כָּל הַכִּיס לֹא יִמְעוֹל כְּמָה דְתֵימַר לְמַפְרֵעוֹ טֵבֶל שָׁתָה וְאָמַר אוּף הָכָא לְמַפְרֵעוֹ חוּלִּין הוֹצִיא אֶלָּא כָּאן תָּלוּי בְּהַפְרָשָׁה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה כָּאן וְכָאן תָּלוּי בְּהַפְרָשָׁה נַעֲשֶׂה כְאוֹמֵר אַל יֵצֵא הַכִּיס הַזֶּה יְדֵי פְרוּטָה הֶקְדֵּשׁ. מֻחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ תַּמָּן הוּא אָמַר מוֹעֲלִין בִּפְרוּטָה לְפִי חֶשְׁבּוֹן שְׁלֹשֶׁת לוֹגִין. וְהָכָא הוּא אָמַר הָכֵין. מִן דְּאַצְרַכְתְּ לֵיהּ חָזַר וּפָשְׁטָהּ.

אָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר אֶלְעָזָר אָדָם עוֹמֵד מֵעֶרֶב שַׁבָּת וְאוֹמֵר חֲרֵי זוּ תְרוּמָה לְמָחָר וְאֵין אָדָם עוֹמֵד בְּשַׁבָּת וְאוֹמֵר חֲרֵי זוּ תְרוּמָה לְמָחָר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן אֵין אָדָם עוֹמֵד מֵעֶרֶב שַׁבָּת וְאוֹמֵר חֲרֵי זוּ תְרוּמָה לְמָחָר. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן לָגִין שֶׁהוּא טְבוּל יוֹם וּמִילְאָהוּ מִן הֶחָבִית מַעֲשֵׂר טֵבֶל אִם אָמַר חֲרֵי זוּ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לְמָחָר מִשֶּׁתֶּחְשָׁךְ חֲרֵי זֶה תְּרוּמָה אִם אָמַר חֲרֵי זֶה עֵירוּב לֹא אָמַר כְּלוּם. פָּתַר לָהּ לְשֶׁעָבַר. וְהָתַנֵּי רִבִּי חִיָּא אָמַר אִית לָךְ מֵימַר לְשֶׁעָבַר. וְחָזַר בָּהּ רִבִּי יוֹסֵי בֵּי רִבִּי בּוּן מֵהָדָא.

ה משנה: הָיוּ לוֹ תְּאֵנִים שֶׁל טֵבֶל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְהוּא בְבֵית הַמִּדְרָשׁ אוֹ בַשָּׂדֶה אוֹמֵר שְׁנֵי תְּאֵנִים שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ חֲרֵי הֵן תְּרוּמָה וַעֲשָׂרָה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְתִשְׁעָה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי. הָיוּ דְמַאי אוֹמֵר מַה שֶּׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ לְמָחָר חֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ. זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּצָפוֹנוֹ אוֹ בְדָרוֹמוֹ וּמְחוּלָּל עַל הַמָּעוֹת.

הלכה: מַיי כְדוֹן מִכָּבָר לְכִשֶּׁאַפְרִישֶׁנָּה. הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁהָיְתָה תְּרוּמָה טְהוֹרָה מִכָּבָר לְכִשֶּׁאוֹכְלֶנָּה הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁהָיְתָה תְּרוּמָה טְמֵאָה מִכָּבָר לְכִשֶּׁאֲנִיחֶנָּה בְּזָוִית.

תַּנְיָי מְטַלְטְלָהּ אֶחָד תְּרוּמָה טְהוֹרָה וְאֶחָד תְּרוּמָה טְמֵאָה. אָמַר רִבִּי זְעִירָא הָדָא אָמְרָה טֵבֶל שֶׁיֵּשׁ עָלָיו תְּנַיי מוּתָּר לְטַלְטְלוֹ בְשַׁבָּת. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. נוֹתֵן עֵינָיו בְּמִקְצָתוֹ וְאוֹכֵל אֶת הַשְּׁאָר.

ו משנה: הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי כַלְכָּלוֹת שֶׁל טֵבֶל וְאָמַר מַעְשְׂרוֹת שֶׁל זוּ בְּזוּ וְשֶׁל זוּ בְּזוּ הָרִאשׁוֹנָה מְעוּשֶּׂרֶת. מַעְשְׂרוֹתֵיהֶם מַעְשְׂרוֹת כַּלְכָּלָה בַּחֲבֵירָתָהּ קָרָא לָהּ שֵׁם.

הלכה: וְתַנְיָי עָלָהּ נוֹטֵל מִן הַשְּׁנִיָּה שְׁתֵּי תְאֵנִים וּשְׁתֵּי עִישׁוּרִין וְעִישׁוּרוֹ שֶׁל עִישׁוּר. שְׁמוּאֵל אָמַר לָא מָצֵי תַּנִּיתָהּ. אֵין יָסַב חָדָא לְעֶשֶׂר. צָרִיךְ מֵיסַב חָדָא לְמֵאָת. אֵין יָסַב חָדָא לְמֵאָת. צָרִיךְ מֵיסַב חָדָא לְאֶלֶף. אֵין יָסִיב חָדָא לְאֶלֶף. צָרִיךְ מֵיסַב חָדָא לַעֲשָׂרָה אַלְפִין.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בַּר חֲנִינָא עַל הָרִאשׁוֹנָה עוֹבֵר בַּעֲשֵׂה וְעַל הַשְּׁנִיָּה בַּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. עַל הָרִאשׁוֹנָה עוֹבֵר בַּעֲשֵׂה שֶׁקָּבַע שְׁנֵי שֵׁמוֹת כְּאַחַת וְעַל הַשְּׁנִיָּה בַּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה שֶׁקָּבְעוּ שְׁנֵי שֵׁמוֹת כְּאַחַת וְשֶׁהַקְּדִים שְׁנֵי שֶׁבָּרִאשׁוֹנָה לָרִאשׁוֹן שֶׁבִּשְׁנִיָּה.

אָמַר רִבִּי לָעְזָר דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר אֵין אַתְּ תּוֹפֵס אֶלָּא רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן בִּלְבַד. תַּמָּן תַּנִּינָן חֲרֵי זוּ תְּמוּרַת עוֹלָה וּתְמוּרַת שְׁלָמִים חֲרֵי זוּ תְּמוּרַת עוֹלָה דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי חֲזִינָן סָבְרִין מֵימַר מַה פְלִיגִין רִבִּי מֵאִיר וְרַבָּנִין לְאַחַר כְּדֵי דִיבּוּר אֲבָל בְּתוֹךְ כְּדֵי דִיבּוּר לֹא. מִן מַה דְּאָמַר רִבִּי לָעְזָר רִבִּי מֵאִיר הִיא. הָדָא אָמְרָה אֲפִילּוּ בְתוֹךְ כְּדֵי דִיבּוּר אֵינוֹ חוֹזֵר בּוֹ.

דִּי מַתְנִיתָא מַעְשְׂרוֹתֵיהֶן מַעְשְׂרוֹת כַּלְכָּלָה וַחֲבֵירְתָהּ קָרָא שֵׁם. מִפְּנֵי שֶׁקָּבַע שְׁנֵי שֵׁמוֹת כְּאַחַת. הָא זֶה אַחַר זֶה אֵין אַתְּ תּוֹפֵשׂ אֶלָּא רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן בִּלְבַד. אָמַר רִבִּי אֲבוּנָא מוֹדִין חֲכָמִים לְרִבִּי מֵאִיר בְּאוֹמֵר תְּרוּמָה זוּ תַּחַת שְׁנֵי חַיָּיב. בְּהֵמָּה זוּ תַּחַת זְבָחִים שְׁנֵי חַיָּיב מִפְּנֵי שֶׁקָּבַע שְׁנֵי שֵׁמוֹת כְּאַחַת הָא זֶה אַחַר זֶה אֵין אַתְּ תּוֹפֵשׂ אֶלָּא רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן בִּלְבַד. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בְּשֵׁם רַב הוּנָא אָמַר זוּ תְּמוּרַת עוֹלָה חוֹזֵר בּוֹ אֲפִילּוּ בְתוֹךְ כְּדֵי דִיבּוּר. כָּאן בְּמִתְכַּוֵּין לְהַפְחוֹת. כָּאן בְּמִתְכַּוֵּין לְהוֹסִיף. אָמַר חֲרֵי זוּ תְּרוּמָה אֲפִילּוּ בְתוֹךְ כְּדֵי דִיבּוּר אֵינוֹ חוֹזֵר בּוֹ. אָדָם נִשְׁאָל עַל הֶקְדֵּישׁוֹ וְאֵין אָדָם נִשְׁאָל עַל תְּרוּמָתוֹ.

כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה נוֹטֵל עֶשְׂרִים תְּאֵנִים מֵאֵי זוּ מִהֶן שֶׁיִּרְצֶה. וְכָל עֶשֶׂר דִּיסַב אִית בְּהוֹן תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר. עַד כְּדוֹן בְּשָׁווֹת. הָיָה בְּזוּ מֵאָה וּבְזוּ מָאתַיִם אִם לְשֵׁם מֵאָה הוּא נוֹטֵל אַחַת עֶשְׂרֵה. אִם לְשֵׁם מָאתַיִם הוּא נוֹטֵל ששים תְּאֵנִים. בְּזוּ מֵאָה וּבְזוּ אֶלֶף אִם לְשֵׁם מֵאָה הוּא נוֹטֵל חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה. אִם לְשֵׁם אֶלֶף הוּא נוֹטֵל אֲפִילּוּ הוּא נוֹטֵל אֶת כּוּלָּהּ אֵינוֹ מַשְׁלִים.

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּלְכָּלָה וְהוּא מְבַקֵּשׁ לַעֲשָׂרָהּ נוֹטֵל שְׁנֵי תִּישׁוּעִין וְתִישׁוּעַ שֶׁל תִּישׁוּעַ שֶׁהֵן עֶשֶׂר מַעֲשֵׂר שֵׁנִי. וְיֹאמַר תְּשַׁע עֶשְׂרֵה. אָמַר רִבִּי זְעִירָא דִּבְרֵי חֲכָמִים וְחִידּוֹתָם. הָרוֹצֶה לְהַכְנִיס מֵאָה תְּאֵנִים מְתוּקָּנוֹת לְתוֹךְ בֵּיתוֹ הֲרֵי זֶה נוֹטֵל עַל כָּל תְּאֵינָה וּתְאֵינָה שְׁנֵי תִּישׁוּעִין וְתִישׁוּעַ שֶׁל תִּישׁוּעַ שֶׁהֵן עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ תְּאֵינָה אַרְבָּעָה אָמַר תִּישׁוּעוֹ שֶׁל תִּישׁוּעַ.

ז משנה: מֵאָה טֵבֵל מֵאָה חוּלִּין נוֹטֵל מֵאָה וְאַחַת. מֵאָה טֵבֵל מֵאָה מַעֲשֵׂר נוֹטֵל מֵאָה וְאַחַת. מֵאָה חוּלִּין מְתוּקָּנִין מֵאָה מַעֲשֵׂר נוֹטֵל מֵאָה וְעֶשֶׂר. מֵאָה טֵבֵל וְתִשְׁעִים מַעֲשֵׂר תִּשְׁעִים טֵבֵל וּשְׁמוֹנִים מַעֲשֵׂר לֹא הִפְסִיד כְּלוּם. זֶה הַכְּלָל כָּל זְמַן שֶׁהַטֵּבֵל מְרוּבֶּה לֹא הִפְסִיד כְּלוּם.

הלכה: רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר צָרִיךְ לְהַתְנוֹת וְלוֹמַר אִם טֵבֵל עָלָה בְיָדִי הוּא מַעֲשֵׂר. וְאִם מַעֲשֵׂר עָלָה בְיָדִי הֲרֵי הוּא עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר. אָמַר רִבִּי יוֹנָה צָרִיךְ לִכְפּוֹל תְּנָיֵיו וְלוֹמַר וְאִם לָאו לֹא עָשִׂיתִי כְלוּם. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֵינוֹ צָרִיךְ לִכְפּוֹל תְּנָיֵיו. דֵּין כְּדַעְתֵּיהּ וְדֵין כְּדַעְתֵּיהּ. וְאִיתְפַּלְגוּן שְׁנֵי כְרִיִּים וְאֶחָד מֵהֶן. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר קִדְּשׁוּ מְדוּמָּעִין וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר לֹא קִדְּשׁוּ.

אָמַר רִבִּי מָנָא] חוֹלְקִין עַל רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲרַךְ דְּתַנִּי מַעֲשֵׂר טֵבֵל שֶׁנִּתְעָרֵב בְּחוּלִּין אִם יֵשׁ לוֹ פַּרְנָסָה מִמָּקוֹם אַחֵר מוֹצִיאוֹ לְפִי חֶשְׁבּוֹן. וְאִם לָאו רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲרַךְ אוֹמֵר יִקָּרֵא שֵׁם לְתִרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁבּוֹ וְיַעֲלֵם בְּאֶחָד וּמֵאָה. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל תִּיפְתָּר בִּדְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶן עֲלָיָיה. רִבִּי הִלֵּל בֶּן פָּזִי בְּעֵי וְיִפְצַע. אָמַר רִבִּי יוֹנָה מוּתָּר לְפַצֵּעַ. לֹא כֵן תְּנִינָן נִתְפַּצְּעוּ הָאֱגוֹזִין בְּשָׁעָבַר. הָא בִתְחִילָּה לֹא.

אָמַר רִבִּי יוֹנָה כֵּינִי מַתְנִיתָא כָּל זְמַן שֶׁהַטֵּבֵל מְרוּבֶּה עַל הַמַּעֲשֵׂר לֹא הִפְסִיד כְּלוּם.

רִבִּי לְוִינְטִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָה כָּל טֵבֵל דַּאֲנָן קַיְימִינַן הָכָא טֵבֵל לָרִאשׁוֹן וְלַשֵּׁנִי.

רִבִּי אַבָּהוּ אָמַר אִיתְפַּלְגוּן רִבִּי וְרִבִּי דּוֹסְתַּי בֵּי רִבִּי יַנַּאי. חַד אָמַר עוֹשֶׂה אוֹתוֹ שֵׁנִי לְמָקוֹם אַחֵר. וְתָרְנָה אָמַר עוֹשֶׂה כּוּלּוֹ שֵׁנִי לְמָקוֹם אַחֵר וּמַפְרִישׁ עָלָיו רִאשׁוֹן לְמָקוֹם אַחֵר. מַה נָן קַיְימִין מֵאָה טֵבֵל וְתִשְׁעִים מַעֲשֵׂר נוֹטֵל תִּשְׁעִים וּשְׁתַּיִם חָסֵר עִישׂוּר אֶחָד. מֵאָה טֵבֵל וּשְׁמוֹנִים מַעֲשֵׂר נוֹטֵל שְׁמוֹנִים וְשָׁלֹשׁ חָסֵר שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים. מִיכָּן וְהֵילָךְ לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

ח משנה: מִי שֶׁהָיוּ לוֹ עֲשָׂרָה שׁוּרוֹת שֶׁל עֶשֶׂר כַּדֵּי יַיִן וְאָמַר שׁוּרָה הַחִיצוֹנָה אַחַת מַעֲשֵׂר וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזוֹ הִיא נוֹטֵל שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת לוֹכְסוֹן חֲצִי שׁוּרָה הַחִיצוֹנָה אַחַת מַעֲשֵׂר וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזוֹ הִיא נוֹטֵל אַרְבַּע חֲבִיּוֹת מֵאַרְבַּע זָוִיּוֹת שׁוּרָה אַחַת מַעֲשֵׂר וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזוֹ הִיא נוֹטֵל שׁוּרָה אַחַת לוֹכְסוֹן. חֲצִי שׁוּרָה אַחַת מַעֲשֵׂר וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזוֹ הִיא נוֹטֵל שְׁתֵּי שׁוּרוֹת לוֹכְסוֹן. חֲבִית אַחַת מַעֲשֵׂר וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיזוֹ הִיא נוֹטֵל מִכָּל חֲבִית וַחֲבִית.

הלכה: וְיִטּוֹל שְׁתַּיִם. רִבִּי כֹּהֵן בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין בְּשֶׁהִפְרִישׁ חֲצָיִין מִמָּקוֹם אַחֵר.

תַּנֵּי הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת אַחַת שֶׁל מַעֲשֵׂר טֵבֵל טָהוֹר וְאַחַת שֶׁל מַעֲשֵׂר טֵבֵל טָמֵא חֲרֵי זֶה מֵבִיא שְׁנֵי לָגִינִין וְנוֹטֵל מִזּוּ כְדֵי תְרוּמַת מַעֲשֵׂר מִשְׁתֵּיהֶן וּמִזּוּ כְדֵי תְרוּמַת מַעֲשֵׂר מִשְׁתֵּיהֶן. וְחוֹזֵר וּמַגְבִּיהַּ אֶת הַלָּגִין וְאוֹמֵר. אִם זֶהוּ טָהוֹר חֲרֵי הוּא עָשִׂיתִיו תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר. וְאִם לָאו לֹא עָשִׂיתִי כְלוּם. וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה כֵּן בַּשֵּׁנִי וְטוֹבֵל וְשׁוֹתֶה דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי לָעְזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אֵינוֹ נוֹטֵל אֶלָּא בְסוֹף. מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי אֲנִי אוֹמֵר שֶׁמָּא שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין שֶׁהוּא אָסוּר לוֹכַל אֲפִילּוּ סָפֵק תְּרוּמָה. סָפֵק מַשְׁקִין כָּל דְּרִבִּי לָעְזָר בַּר שִׁמְעוֹן אֲנִי אוֹמֵר שֶׁמָּא שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין בְּסוֹף. הַכֹּל מוֹדִין בְּשׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִין שֶׁהוּא אָסוּר לוֹכַל אֲפִילּוּ סָפֵק תְּרוּמָה. סָפֵק מַשְׁקִין כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא מוּתָּר לוֹכַל אֲפִילּוּ תְרוּמָה וַדַּאי. אֶלָּא כָּא אֲנָן קַיְימִין כְּהָדָא מַתְנִיתָא. מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי אֶלְעָזָר בַּר שִׁמְעוֹן מֵאַחַר שֶׁעַל יְדֵי זֶה וְעַל יְדֵי זֶה נִתְבָּרְרָה הַטּוּמְאָה טָעוּן טְבִילָה. מַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי רְבִיעִית. לְמַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי לָעְזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשׁוֹתֶה פָּחוֹת מֵרְבִיעִית. וְלֵית לֵיהּ לְרִבִּי לָעְזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי רְבִיעִית. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּרִבִּי בּוּן אֵין לָךְ אֶלָּא כְּהָדִין פִּיתְרָא קַדְמָיָא. דְּרִבִּי חֲשַׁשׁ שֶׁמָּא שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין תְּחִילָּה. וְרִבִּי לָעְזָר בֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן חֲשַׁשׁ שֶׁמָּא שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין בְּסוֹף.